

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิรวมถึงผู้แทนจากหน่วยงานและภาคประชาคม จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นข้อเสนอยุทธศาสตร์ในการพัฒนาแนวพุทธเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผลการศึกษาวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๔.๑.๑ สภาพทั่วไปของการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

๔.๑.๒ สภาพปัญหาในปัจจุบันการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพบก

๔.๑.๓ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วยภavana ๔ คือ โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๔ ปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่จะทำให้ ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

๔.๒ ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๔.๓ ผลการวิจัยปริมาณ (Quantitative Research)

๔.๓.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

๔.๓.๒ ระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

๔.๓.๓ ระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธีกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

๔.๓.๔ ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๔ การสร้างยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ตามแนวพุทธวิธี

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๒๒ รูป / คน ดังต่อไปนี้

๑) ผู้บริหารระดับสูง/ผู้บังคับกองพัน ฝ่ายส่งกำลังบำรุง/ ผู้บังคับกองร้อย /ผู้บังคับหมวด สุธกกรม/และเจ้าหน้าที่ เพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน ๑๕ คนดังนี้

๑) พ.ต. สาโรจน์ ชัยสนาม	ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า
๒) พ.ต. ดุสิต เปรมอาษา	ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า
๓) พ.ต. ณรงค์รัตน์สิงมคุณ	อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารม้า
๔) พ.ต. สุบิน แจ่มประไพ	ผู้บังคับกองร้อยบริการ โรงเรียนทหารม้า
๕) พ.ต. พนม วงษ์ดี	ประจำแผนกกองเครื่องช่วยฝึก ศูนย์การทหารม้า
๖) พ.ต. ชำนาญ ดิษฐาน	ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า
๗) พ.ท. พัฒพงศ์ ชุมทอง	ผู้บังคับกองพันนักเรียนนายสิบ โรงเรียนทหารม้า
๘) พ.ท. อีรศักดิ์ แสนทวี	ผู้บังคับกองพันบริการศูนย์การทหารม้า
๙) พ.ท.ดิเรกมีภิปราย	หัวหน้าแผนกปกครองกองกำลังพล ศูนย์การทหารม้า
๑๐) พ.ท. จรรย์ สุวรรณวงศ์	ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๒๒
๑๑) พ.ท. รุ่งโรจน์ มีเนียม	หัวหน้าแผนกสวัสดิการกองบริการศูนย์การทหารม้า
๑๒) พ.ท.วัลลภ เจริญรัตน์	หัวหน้าส่งกำลังโรงเรียนทหารม้าศูนย์การทหารม้า
๑๓) พ.ท. เดชา สมภาค	อาจารย์แผนกวิทยุวิธีโรงเรียนทหารม้าศูนย์การทหารม้า
๑๔) พ.อ. ณัฏฐพล ดิษฐาน	นายทหารปฏิบัติการ ประจำจังหวัดทหารบกสระบุรี
๑๕) พ.อ.บรรจง นาดี	หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง ศูนย์การทหารม้า

๒) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์

๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์กิตติปัญญา, ดร.ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.	
๒) รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัชัย ท้าวมิตร	รองอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก	ประธานสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๔) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์	ประธานสมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

๓) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา

๑) พระวิสุทธิโสภณ ประโยชน์(ป.ธ.๗)	เจ้าคณะอำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี
๒) พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม	หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติธรรมวัดจุติธรรมาราม พระอารามหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓) พระเจริญ จิตปัญโญ (บุญทศ) ดร.	อาจารย์โรงเรียนมหาวชิราลงกรณ

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ข้างต้น ถือเป็นแนวทางสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิถีกองบัญชาการศูนย์การทหารม้าซึ่งสามารถสรุปผลโดยจำแนกตามรายด้านของการศึกษาวิจัย ดังนี้

๔.๑.๑ สภาพทั่วไปของการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพปัจจุบัน

กองบัญชาการศูนย์การทหารม้าได้ดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการ ตามนโยบายที่ทางกองทัพบกกำหนดให้ ทั้งนี้เพื่อทหารกองประจำการของหน่วยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยได้ดำเนินการ ในกิจกรรมหลัก ๖ ด้าน และ ๕ กิจกรรมเสริมตามที่กองทัพบกกำหนดให้ ซึ่งมีขอบเขตในการดำเนินการ ๖ ด้านคือ ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ดำเนินการโดยจัดซื้ออาหารที่มีคุณภาพครบถ้วนตามรายการสอดคล้องกับยอดเงินที่หักเบี้ยเลี้ยงทหารกองประจำการ โดยหน่วยได้ดำเนินการดังนี้ มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการจัดซื้อ และตรวจรับอาหารประจำวัน มีการตรวจยอดผู้รับประทานอาหาร เจ้าหน้าที่แต่งกายชุดสะอาด และตรวจโรคจาก โรงพยาบาลค่ายอดิศรทุก ๖ เดือน ภาชนะสะอาด มีการล้างและลวกด้วยน้ำร้อน โรงเลี้ยงสะอาด ตัดมุ้งลวดในห้องเตรียมอาหารและโรงเลี้ยง ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการเบิกเครื่องแต่งกายเครื่องนอน ของใช้ประจำตัวครบถ้วนตามสิทธิ รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ๓. ด้านที่พักอาศัยได้ดำเนินการจัดระเบียบอาคารโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ อาคารให้สะอาด ร่มรื่น นำพักอาศัยโดยแบ่งเขตรับผิดชอบให้กับกองร้อย และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยชัดเจน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยรณรงค์และส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้เล่นกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงรวมทั้งได้รับการดูแลรักษาเมื่อยามเจ็บป่วยได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยหน่วยจัดเป็นศูนย์การเรียนขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีการอบรมศีลธรรมทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า หรือ นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม จัดกำลังพลเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ทำบุญตักบาตร, เวียนเทียน เป็นต้น^๑

สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑) ด้านอาหาร และโภชนาการ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการจัดสรรตามที่กองทัพบกแจกจ่ายให้ครบตามจำนวน ๓) ด้านที่พักอาศัยมีสภาพชำรุดและมีการปรับปรุงบางส่วน ๔) ด้านสุขภาพร่างกาย มีการส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย ๕) ด้านสวัสดิการอื่นๆ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ เปิดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการ และมีการร่วมกิจกรรมทางศาสนา^๒

^๑สัมภาษณ์พ.ต. สาโรจน์ ชัยสนาม, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^๒สัมภาษณ์พ.ต. ดุสิต เปรมอาษา, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑) ด้านอาหาร และโภชนาการ ดำเนินการโดยจัดซื้ออาหารที่มีคุณภาพครบถ้วนตามรายการ สอดคล้องกับยอดเงินที่หักเบี้ยเลี้ยงทหารกองประจำการ ๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการเบิกเครื่องแต่งกายเครื่องนอน ของใช้ประจำตัวครบถ้วนตามสิทธิที่จะได้ รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร ๓) ด้านที่พักอาศัยได้ดำเนินการจัดระเบียบอาคารโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ให้มีภูมิทัศน์ที่น่าอยู่ยิ่งขึ้น ๔) ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยรณรงค์และส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้เล่นกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงรวมทั้งได้รับการดูแลสุขภาพเมื่อยามเจ็บป่วยได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ๕) ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยหน่วยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้น เพื่อจะได้นำวุฒิการศึกษาที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ต่อไป ๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีการอบรมศีลธรรมทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า หรือ นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม จัดกำลังพลเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาสรุปว่า สภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการของกองบัญชาการ ศูนย์การทหารม้า จัดอยู่ในระดับปานกลาง ดีแต่ยังไม่ดีมากเท่าที่ควร

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพบก ๑) ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการ ๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้ในแต่ละผลิตภัณฑ์มีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓) ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน มีการปล่อยน้ำเป็นเวลาซึ่งทำให้มีน้ำใช้ไม่มีเพียงพอ ๔) ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไปโรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ไม่ทันทั่วทั้งที่ ๕) ด้านสวัสดิการอื่นๆการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังกำจัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ ปัญหาดังกล่าวเมื่อได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ทหารมีความพึงพอใจในระดับที่ดีขึ้น^๓

สภาพทั่วไปในปัจจุบันของ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑) ด้านอาหาร และโภชนาการ เป็นไปตามระบบระเบียบ รับได้การดูแลตามสัดส่วนอย่างสมเหตุสมผล ๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว ได้รับการแจกจ่ายใหม่จากกองทัพบกทุกผลิตภัณฑ์ ๓) ด้านที่พักอาศัยมีการปฏิบัติบำรุงอาคารสถานที่ที่มีสภาพเก่า ๔) ด้านสุขภาพร่างกายมีระเบียบปฏิบัติประจำส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้ออกกำลังกาย เพื่อให้สุขภาพร่างกายมีความแข็งแรง ๕) ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยหน่วยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้น ๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรม

^๓สัมภาษณ์ พ.ท. เดชา สมภาค, อาจารย์แผนกวิชายุทธวิธีโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

ศีลธรรมในห้วงของการฝึก ๑๐ สัปดาห์ มีการสอนด้านระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรมทุกวัน มีการนำทหารใหม่แสดงตนเป็นพุทธมามกะ เพื่อเป็นการปลูกฝังในด้านจิตใจ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ทหารที่นับถือศาสนาอื่นๆ ได้ปฏิบัติศาสนกิจของตนอย่างเท่าเทียมกัน^๕

สภาพทั่วไปในปัจจุบันของ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหารและโภชนาการ ดำเนินการโดยจัดซื้ออาหารที่มีคุณภาพครบถ้วนตามรายการสอดคล้องกับยอดเงินที่หักเบี้ยเลี้ยงทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการเบิกเครื่องแต่งกายเครื่องนอน ของใช้ประจำตัว ครบถ้วนตามสิทธิ รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ๓. ด้านที่พักอาศัยได้ดำเนินการจัดระเบียบอาคารโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ อาคารให้สะอาด ร่มรื่น นำพักอาศัยโดยแบ่งเขตรับผิดชอบให้กับกองร้อย และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยชัดเจน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยรณรงค์และส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้เล่นกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงรวมทั้งได้รับการดูแลรักษาเมื่อยามเจ็บป่วยได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยหน่วยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้น เพื่อให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีการอบรมศีลธรรมทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า หรือ นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาที่เหมาะสม^๖

สภาพทั่วไปในปัจจุบันของ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑) ด้านอาหาร และโภชนาการ ประกอบเลี้ยงตามงบประมาณที่กองทัพบกจัดสรรให้ และเพียงพอต่อความต้องการ ๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการเบิกจ่ายเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว ตามสิทธิที่ทหารกองประจำการจะได้รับ ๓) ด้านที่พักอาศัยมีการจัดอาคารโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ อาคารให้สะอาด ร่มรื่น นำพักอาศัย ๔) ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีแผนรณรงค์ในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่กำลังพลในยามเจ็บป่วย ๕) ด้านสวัสดิการอื่นๆ มีการจัดสวัสดิการแก่กำลังพลตามระเบียบนโยบายกองทัพบก และสวัสดิการอื่น ๆ ที่หน่วยเห็นสมควร ๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีการอบรมศีลธรรมประจำทุกเดือน โดยนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม รวมทั้งอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า^๖

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ได้เอาใจใส่กำกับดูแลการประกอบเลี้ยงให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติของกองทัพบกทุกประการ ตั้งแต่ขั้นตอนของการจัดซื้อและการประกอบอาหาร ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว ให้มีการเบิกจ่ายเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวของทหารกองประจำการตามสิทธิที่จะพึงมีพึงได้ และได้มีการกำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก ๓. ด้านที่พักอาศัยมีการพัฒนาปรับปรุงอาคารโรงนอนที่ชำรุดเสียหายจากการใช้การเป็นเวลานาน เพื่อให้มีภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น นำพักอาศัย ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย มีการนำทหารกอง

^๕สัมภาษณ์ พ.ต. ณรงค์กรณ์ สิมงคุณ, อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

^๖สัมภาษณ์ พ.ต. สุบิน แจ่มประไพ, ผู้บังคับกองร้อยบริการ โรงเรียนทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

^๖สัมภาษณ์ พ.อ. ธีรยุทธพล ดิษฐาน, นายทหารปฏิบัติการ ประจำจังหวัดทหารบกสระบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๕๗.

ประจำการเข้ารับการตรวจโรคประจำปี ส่งเสริมให้มีการออกกำลังกาย โดยมีอุปกรณ์กีฬาไว้ให้ทหารได้ออกกำลังกาย ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ ได้เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ทหารกองประจำการมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยได้ให้ศึกษาในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเปิดสอนภายในหน่วย ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีการพัฒนาด้านจิตใจแก่กำลังพลด้วยการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมการให้กำลังพลได้รับการอบรมด้านศีลธรรม มีการนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม และมีอนุศาสนาจารย์บรรยายธรรม ปลุกฝังและยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต^๗

สภาพทั่วไปในปัจจุบันของ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง^๘

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพปัจจุบัน ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ มีความเพียงพอและเหมาะสมแก่ความต้องการของกำลังพลได้เป็นอย่างดี ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการจัดสรรให้กำลังพลตามสิทธิ์ที่พึงจะมีจะได้ตามนโยบายของกองทัพทุกประการ ๓. ด้านที่พักอาศัยอาคารสถานที่ประจำหน่วยมีความสะอาดเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมน่าอยู่อาศัย ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีการให้ทหารได้มีการออกกำลังกายและมีสนามกีฬาไว้ให้ทหารออกกำลังกาย ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ นอกจากสวัสดิการที่กองทัพจัดให้แล้ว หน่วยยังส่งเสริมให้ทหารมีการเรียนการศึกษาที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมประจำเดือนเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ด้านทหารและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่กำลังพล โดยวิทยากรและอนุศาสนาจารย์ของหน่วย^๙

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้าตามนโยบายกองทัพปัจจุบันเป็นอย่างไร ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ดำเนินการโดยจัดซื้ออาหารที่มีคุณภาพครบถ้วนตามรายการสอดคล้องกับยอดเงินที่หักเบี้ยเลี้ยงทหารกองประจำการ โดยหน่วยได้ดำเนินการดังนี้ แต่สิ่งที่ควรเพิ่มเติมคือเบี้ยเลี้ยง เมื่อหักจากค่าประกอบเลี้ยงควรเหลือไม่น้อยกว่า ๓๐ บาท ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว นอกจากเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องซักผ้า ๓. ด้านที่พักอาศัยโดยรวมสะอาดร่มรื่น มีอากาศถ่ายเทสภาพแวดล้อมดี ที่นอนมีการตากแดด เดือนละ ๒ ครั้ง มีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น พัดลม เป็นต้น ๔. ด้านสุขภาพมี เปิดโอกาสให้ทหารได้ออกกำลังกาย มีการเล่นกีฬา เช่น ฟุตบอล ตรีศร และวิ่งในเวลาเช้าและเย็น ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนการศึกษาภายในหน่วยโดยหน่วยได้ดำเนินการให้ทหารได้เรียนทุกพลัด ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีการอบรมศีลธรรมบ้างในบางโอกาส และมีการสร้างหรือพัฒนาวัด นำกำลังพลเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ^{๑๐}

^๗สัมภาษณ์ พ.ท. พัฒพงศ์ ชุมทอง, ผู้บังคับกองพันนักเรียนนายสิบ โรงเรียนทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^๘สัมภาษณ์ พ.ต. พนม วงษ์ดี, ประจำแผนกองเครื่องช่วยฝึก ศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^๙สัมภาษณ์ พ.ท. ธีรศักดิ์ แสนทวี, ผู้บังคับกองพันบริการศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๑๐}สัมภาษณ์ พ.ต. ชำนาญ ดิษฐาน, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗.

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพบกควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามนโยบายมีความเหมาะสม แต่จะให้ประสบความสำเร็จผลสำเร็จต้องมีขั้นตอนการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด^{๑๑}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหารและโภชนาการ มีการจัดสรรวัตถุดิบมาเพื่อการประกอบเลี้ยง โดยมีการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกและให้เพียงพอแก่กำลังพล ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว คุมควบคุมดูแลการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบ โดยจัดสรรให้แก่ทหารกองประจำการให้ครบทุกรายการ ๓. ด้านที่พักอาศัย ได้ปรับภูมิทัศน์บริเวณอาคารโรงนอนให้มีสภาพแวดล้อมที่น่าพักอาศัย ปรับปรุงอาคารที่มีสภาพชำรุดให้กลับมาใช้งานได้ ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยส่งเสริมให้กำลังพลได้มีการออกกำลังกายที่นอกเหนือจากระเบียบปฏิบัติประจำแล้ว ยังมีสนามกีฬา และอุปกรณ์ไว้ให้แก่กำลังพล ได้ใช้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพร่างกายที่ดี ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ หน่วยได้ทหารกองประจำการได้มีโอกาสในการศึกษาต่อ ซึ่งมีการเรียนการสอนภายในหน่วย ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยมีการอบรมศีลธรรมประจำเดือนแก่ทหารกองประจำการ เพื่อปลูกฝังและพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่กำลังพล วิทยากรและอนุศาสนาจารย์ของหน่วย^{๑๒}

สภาพทั่วไปของ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ มีการประกอบเลี้ยงตามเบี้ยเลี้ยงที่ทหารกองประจำการได้รับจากกองทัพบก ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว การแจกจ่ายเครื่องแต่งกายเครื่องนอน ของใช้ประจำตัวครบถ้วนตามสิทธิ รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ๓. ด้านที่พักอาศัยมีการจัดระเบียบอาคารโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ให้สะอาดร่มรื่น เหมาะแก่การพักอาศัย ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยรณรงค์และส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้เล่นกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงรวมทั้งได้รับการดูแลรักษาเมื่อยามเจ็บป่วยมีตู้ยาเพื่อการปฐมพยาบาล ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยหน่วยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีการอบรมศีลธรรมทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า หรือ นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม จัดกำลังพลเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น ทำบุญตักบาตร, เวียนเทียน เป็นต้น^{๑๓}

สภาพทั่วไปการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหารและโภชนาการ การประกอบเลี้ยงดำเนินการให้ตามนโยบายของกองทัพบก จัดให้เพียงพอถูกต้อง ตามระเบียบการหักการประกอบเลี้ยง ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว ได้มีการจัดสรรให้ครบตามสิทธิที่ทหารกองประจำการจะพึงได้ ๓. ด้านที่พักอาศัย มีการจัดอาคารโรงนอนสำหรับทหารกองประจำการเป็นสัดส่วน โดยการแบ่งเป็น

^{๑๑} สัมภาษณ์ พ.ท.ดิเรก มีภิปราย, หัวหน้าแผนกปกครองกองกำลังพล ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พ.ท. จริญญา สุวรรณวงศ์, ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๒๒, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พ.ท. รุ่งโรจน์ มีเนียม, หัวหน้าแผนกสวัสดิการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

กองร้อย และเขตสุขาภิบาล ปรับสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย จัดหาอุปกรณ์ออกกำลังกาย สร้างสนามกีฬา เพื่อให้กำลังพลได้เล่นกีฬาในเวลาว่าง เพื่อเสริมสร้างสุขภาพพลานามัยที่ดี ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ ได้จัดสวัสดิการให้แก่ทหารกองประจำการตามที่กองทัพบกกำหนด และสวัสดิการภายในหน่วย เช่น ห้องตัดผม เป็นต้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรมศีลธรรมประจำเดือนแก่กำลังพล เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพด้านจิตใจ และสืบสานอายุพระพุทธรูปศาสนา ดำเนินการโดยอนุศาสนาจารย์ของศูนย์การทหารม้า^{๑๔}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพ ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ มีการปรับปรุงให้ดีกว่าที่เป็นอยู่แต่ก่อน ทั้งในเรื่องของการจัดซื้อและการประกอบเลี้ยง ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการเบิกเครื่องแต่งกายเครื่องนอน ของใช้ประจำตัวครบถ้วนตามสิทธิ และมุ่งเน้นที่จะให้มีคุณภาพที่ดี ๓. ด้านที่พักอาศัยมีการปรับปรุงและตรวจสอบ เพื่อให้มีคุณภาพและประโยชน์ที่จะได้รับให้เหมาะสม รวมทั้งห้องน้ำห้องสุขามีการปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ชำรุดเสียหาย ๔. ด้านสุขภาพร่างกายมีการอบรม เน้นให้มีการนันทนาการ มีการส่งเสริมให้เล่นกีฬาและการออกกำลังกาย รวมทั้งได้จัดให้มีหน่วยเสนารักษ์ เพื่อให้มีการจ่ายยาและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ มีการส่งเสริมอาชีพ และการเรียนการศึกษาให้สูงกว่าหนึ่งระดับ เพื่อเพิ่มเติมคุณวุฒิที่มีอยู่ มีการส่งเสริมทักษะในเรื่องของการพัฒนาฝีมือช่าง เช่น ช่างทาสี ช่างเครื่องยนต์เล็ก เป็นต้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรมศีลธรรมประจำทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนและร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆ กับชุมชน^{๑๕}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้าด้านอาหารโภชนาการ และเครื่องนุ่งห่ม : จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีอยู่แล้ว เพราะเป็นไปตามระเบียบของกองทัพบก ด้านที่พักอาศัย : มีปริมาณไม่เพียงพอต่อกำลังพล และขาดเครื่องอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพร่างกาย : ไม่มีปัญหามากนักด้านสวัสดิการ : ที่พักและสภาพแวดล้อมยังไม่ดีเท่าที่ควร ด้านคุณธรรมจริยธรรม: จัดอยู่ในระดับปานกลาง^{๑๖}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านอาหารและโภชนาการ โรงเลี้ยงเป็นศูนย์บริการอาหาร และพลทหารเป็นเสมือนผู้รับบริการ โดยจัดให้มีระบบการทำงานเป็นขั้นเป็นตอน และเน้นที่ความร่วมมือร่วมใจของพลทหาร มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องจากการตรวจสอบการตรวจสอบของจเรประจำสัปดาห์ เกี่ยวกับรายการอาหารคุณค่าทางโภชนาการคุณภาพอาหาร สถานที่และหน่วยยังให้ความสำคัญในการการจัดการขยะสิ่งปฏิกูล เศษอาหารและระบบบำบัดน้ำเสียอย่างต่อเนื่องด้านที่พักของพลทหาร ที่พักอาศัย หรือโรงนอนของพลทหารได้รับการปรับปรุงและดูแลให้เสมือนเป็น “บ้านหลังที่สองของพลทหาร” ในเวลาเดียวกันในการปรับปรุงหน่วย มุ่งเน้นในเรื่องของการใช้ประโยชน์ สุขลักษณะ ความสะอาด

^{๑๔} สัมภาษณ์ พ.อ.บรรจง นาคี, หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พ.ท.วัลลภ เจริญรัตน์, หัวหน้าส่งกำลังโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๑๖} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก, ประธานสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

สะดวกสบายของโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบโรงนอนปรับปรุงที่สวดมนต์ให้มีความสง่างาม เพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของกำลังพล ปรับปรุงห้องสมุด ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบของโรงนอน ให้สวยงาม สะอาดร่มรื่น เป็นที่พักผ่อนของพลทหารในยามว่างด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนของใช้ส่วนตัวทหาร หน่วยได้พิจารณาจัดหาเครื่องแต่งกายบางรายการที่จำเป็น โดยให้ควบคู่ไปกับระบบการดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนอย่างเหมาะสมด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพชีวิตด้าน สุขภาพร่างกายของกำลังพล เพราะสุขภาพร่างกายที่ดีเป็นพื้นฐานของการประกอบกิจการงานทั้งปวง โดยมุ่งเน้น การพัฒนาคุณภาพ และความเพียงพอของปัจจัย ๔ ได้แก่อาหารเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรครวมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในหน่วยและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสุขภาพร่างกายของกำลังพล ประกอบกับการจัดให้มีสถานที่ อุปกรณ์การออกกำลังกายอย่างเพียงพอ เกิดประโยชน์ต่อกำลังพลของหน่วยเป็นอย่างมากในการใช้เป็นสถานที่เล่นกีฬาและประกอบกิจกรรมอื่น ๆ ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การพัฒนาสวัสดิการหน่วยได้จัดให้มีขึ้นในกำลังพลทุกระดับ ซึ่งจะเป็นการบำรุงขวัญ และกำลังใจของกำลังพลภายในหน่วย โดยมุ่งเน้น ในการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมรายได้และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โครงการร้านค้าสวัสดิการกองร้อย กองทุนสงเคราะห์ต่าง ๆ ห้องตัดผม ห้องซักรีดประจำกองร้อย โครงการส่งเสริมอาชีพ เช่น การฝึกอบรมพลทหารก่อนปลดประจำการเพื่อสอบใบขับขี่เป็นส่วนรวม ทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ มีการให้พลทหารกองประจำการมีบัญชีหรือสมุดฝากเงินของธนาคาร หลังจากปลดประจำการแล้วก็จะได้รับเงินตามจำนวนที่ฝากไว้ด้านคุณธรรมจริยธรรม หน่วยมุ่งหน่วยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านทฤษฎี และด้านปฏิบัติควบคู่กันไป ด้านทฤษฎีคือการอบรมจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น การเชิญพระภิกษุหรือวิทยากรที่มีความรู้มาทำการอบรมธรรมะ เป็นต้น และด้านปฏิบัติซึ่งได้แก่การทำกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ เช่น การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา โครงการอุปสมบทหมู่ การปฏิบัติธรรมประจำสัปดาห์ การจัดโครงการบำเพ็ญประโยชน์พัฒนาวัด เป็นต้น อีกทั้งหน่วยยังให้ความสำคัญกับผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาอิสลาม จัดให้มีที่ประกอบศาสนกิจประจำกองร้อยจัดให้กำลังพลลาพักเมื่อถึงห้วงที่ต้องไปประกอบศาสนกิจ ณ ภูมิลำเนาของตน เป็นต้น^{๑๗}

หน่วยทหารปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงเพื่อมุ่งเป้าในการพัฒนาประสิทธิภาพของงาน ในภารกิจหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น โดยจะเห็นว่าให้ความสำคัญทั้ง คุณภาพกายและคุณภาพจิตคุณภาพกาย มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่ทันสมัยยิ่งขึ้น เพิ่มงบประมาณในการจัดหาครุภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีการพัฒนาด้านอื่นมีการพัฒนาด้านการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิผลในงานอย่างต่อเนื่องคุณภาพจิต ให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจ ในการดูแลทุกข์สุข ทั้งในส่วนข้าราชการทหาร และรวมถึงครอบครัว ทำให้กำลังพลมี

^{๑๗} สัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ศรชัย ท้าวมิตร, รองอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

คุณภาพทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม มุ่งเน้นจิตสาธารณะ เพื่อประโยชน์ผู้อื่นมากกว่าตน และที่สำคัญคือการให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นต่อผู้บังคับบัญชา^{๑๘}

สภาพทั่วไปในปัจจุบันของการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพ ด้านอาหารและโภชนาการ จัดสภาพโรงเลี้ยงให้ถูกสุขลักษณะ และมีการตรวจโรคเจ้าหน้าที่สุททกรรมทุก ๖ เดือนด้านที่พักอาศัยและสำนักงาน หน่วยได้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณอาคารสำนักงาน ให้ร่มรื่นสวยงาม กำหนดเขตสุขาภิบาลและแบ่งมอบความรับผิดชอบให้แต่ละหน่วย ,จัดให้มีที่จอดรถยนต์พาหนะให้กับกำลังพล รณรงค์ต่อต้านอบายมุขต่าง ๆ และจัดระเบียบ ๕ ส. ภายในสำนักงาน ,จัดให้มีโครงการธนาคารขยะ เพื่อลดปริมาณขยะและภาวะโลกร้อนด้านที่พักของพลทหาร ได้จัดระเบียบโรงนอนทหารให้สะอาด เรียบร้อย มีอากาศถ่ายเท พร้อมจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะห้องน้ำ-ห้องส้วม ได้ปูพื้นกระเบื้องใหม่ และจัดให้มีของใช้ที่จำเป็นด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนของใช้ส่วนตัวทหาร หน่วยได้แจกจ่าย ครบทุกรายการตามที่ กองทัพบก กำหนด และจัดให้มีสิ่งจำเป็นในการซักเสื้อผ้า และที่รีดผ้าอย่างเพียงพอ ด้านสุขภาพร่างกาย จัดให้มีผู้ยาสامัญไ้ประจำโรงนอนทหาร พร้อมคู่มือการใช้ มีการเยี่ยมเยียนกำลังพลที่เจ็บป่วย โดยผู้บังคับบัญชา และส่งเสริมให้ทหารได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอด้านสวัสดิการอื่น ๆ จัดให้มีร้านค้าสวัสดิการบริการทหาร โดยไม่หวังผลกำไร และมีการบริการต่าง ๆ เช่น ห้องตัดผม, ไปรษณีย์และโทรศัพท์ทางไกล เป็นต้น รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษา ปัจจุบัน,จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพก่อนปลดประจำการ และส่งเสริมการออม นอกจากการฝากที่ กองทัพบก กำหนด โดยเปิดบัญชีเงินฝากเป็นรายบุคคล ซึ่งเมื่อปลดประจำการแล้ว ทหารจะรับเงินฝากด้านคุณธรรมจริยธรรม มีการอบรมศีลธรรมทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้าซึ่งมีหัวข้อการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

๑. ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
๒. ความเสียสละ
๓. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
๔. ความพอเพียง
๕. ความสามัคคี
๖. คุณธรรมของผู้ครองเรือน
๗. การอบรมศีลธรรมวัฒนธรรมทหาร
๘. การปฏิบัติจิตภาวนา หรือการปฏิบัติธรรม

ทั้งยังได้นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรมในวันสำคัญของหน่วยและวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ เพื่อให้กำลังได้ใกล้ชิดพระศาสนา และขัดเกลาให้เป็นผู้ที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง กล่าวหาญ พร้อมปฏิบัติหน้าที่ในทุกสถานการณ์^{๑๙}

^{๑๘}สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์, ประธานสมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^{๑๙}สัมภาษณ์ พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, หัวหน้า ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดจุฬารามารามพระอารามหลวง, ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพปัจจุบัน ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ดำเนินการโดยจัดซื้ออาหารที่มีคุณภาพครบถ้วนตามรายการสอดคล้องกับยอดเงินที่หักเบี้ยเลี้ยงทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการเบิกเครื่องแต่งกายเครื่องนอน ของใช้ประจำตัว ครบถ้วนตามสิทธิ รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ๓. ด้านที่พักอาศัยได้ดำเนินการจัดระเบียบอาคารโรงนอน และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ อาคารให้สะอาด ร่มรื่น น่าพักอาศัยโดยแบ่งเขตรับผิดชอบให้กับกองร้อย และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยชัดเจน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยรณรงค์และส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้เล่นกีฬาประเภทต่างๆ เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงรวมทั้งได้รับการดูแลสุขภาพเมื่อยามเจ็บป่วยได้อย่างทันท่วงที ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ จัดให้มีการเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยหน่วยจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม จัดให้มีการอบรมศีลธรรมทุกเดือน โดยอนุศาสนาจารย์ ของกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า หรือ นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม จัดกำลังพลเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่างๆ เช่น ทำบุญตักบาตร, เวียนเทียน เป็นต้น

สภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการของกองบัญชาการ ศูนย์การทหารม้า จัดอยู่ในระดับปานกลาง ดีแต่ยังไม่ดีมากเท่าที่ควรจะเป็น^{๒๐}

สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการสภาพทั่วไปในปัจจุบันของการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพปัจจุบัน

๑.ด้านอาหาร และโภชนาการ สภาพทั่วไปส่งเสริมมาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหารและบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ มีการพัฒนาโรงประกอบเลี้ยงให้มีมาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหารของกระทรวงสาธารณสุข ส่งเสริมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

๒. ด้านเครื่องแต่งกาย มีเครื่องนอนและของใช้ส่วนตัวมีระบบการจัดซื้อจัดหา มาตรฐานคุณลักษณะเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ส่วนตัวให้มีคุณภาพที่เหมาะสม

๓. ด้านที่พักอาศัย มีอาคารที่พักและสภาพแวดล้อมให้สะอาด สนับสนุนการใช้พื้นที่ในหน่วยทหาร ในการจัดกิจกรรมร่วมกับส่วนราชการ องค์กรเอกชนและประชาชนและมีการประชาสัมพันธ์ให้ทหารประจำการในศูนย์รับรู้ข่าวสาร

๔.ด้านสุขภาพร่างกาย มีการออกกำลังกายและเล่นกีฬาที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ ตลอดจนมีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ ฝึกทหารกองประจำการรู้จักใช้ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ให้โอกาสทหารประจำการได้ศึกษาต่อในวิชาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

๖. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ทหารกองประจำการมีจิตสำนึก ห่วงไกลยาเสพติดและส่งเสริมให้เล่นกีฬา ตลอดจนประชาสัมพันธ์รณรงค์ศูนย์บัญชาการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด

^{๒๐}สัมภาษณ์ พระวิสุทธิโสภณ (ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภอเสนาให้, ๖ กันยายน ๒๕๕๗.

๔.๑.๒ สภาพปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพบก

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้แต่ละหน่วยฝึกล้วนมีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไปโรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ให้ทันทั่วทั้งที่ ทำให้อาการของผู้ป่วยไม่ทรุดหนักกว่าเดิม ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ หน่วยงานมีการจัดสวัสดิการให้แก่ทหารกองประจำการ แต่ยังไม่ตรงกับความต้องการของกำลังพล เช่น การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการยังจำกัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ หน่วยมีการจัดกำลังพลไปร่วมงานต่างๆ ในกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมส่วนรวม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรม^{๒๑}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีการจัดสรรตามที่กองทัพบกแจกจ่ายให้ครบตามจำนวน ๓. ด้านที่พักอาศัยมีสภาพชำรุดและมีการปรับปรุงบางส่วน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย มีการส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ เปิดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการ และมีการร่วมกิจกรรมทางศาสนา^{๒๒}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้ในแต่ละผลัดนั้นมีขนาดเล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน มีการปล่อยน้ำเป็นเวลา ซึ่งทำให้มีน้ำใช้ไม่มีเพียงพอ ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไปโรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ไม่ทันทั่วทั้งที่ ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังจำกัด

^{๒๑}สัมภาษณ์ พ.ต. สาโรจน์ ชัยสนาม, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^{๒๒}สัมภาษณ์ พ.ต. ดุสิต เปรมอาษา, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

อยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ เมื่อได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ทหารมีความพึงพอใจในระดับที่ดีขึ้น^{๒๓}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ มีปริมาณที่เพียงพอ แต่ยังขาดความหลากหลายทางด้านโภชนาการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้แต่ละหน่วยฝึกล้วนมีขนาดที่เล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไปโรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ให้ทันทั่วทั้งที่ให้อาการของผู้ป่วยไม่ทรุดหนักกว่าเดิม ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆหน่วยงานมีการจัดสวัสดิการให้แก่ทหารกองประจำการ แต่ยังไม่ตรงกับความต้องการของกำลังพล เช่น การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังจำกัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องจากมีงานด้านหน่วยเหนือมากจึงทำให้มีการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อยลง มีเป็นบางโอกาสที่ได้มีมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม^{๒๔}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้แต่ละหน่วยฝึกล้วนมีขนาดที่เล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไปโรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ไม่ทันทั่วทั้งที่ ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังจำกัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้น ยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ เมื่อได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ทหารมีความพึงพอใจในระดับที่ดีขึ้น^{๒๕}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑) ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหาร

^{๒๓} สัมภาษณ์ พ.ท. เตชา สมภาค, อาจารย์แผนกวิชายุทธวิธีโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พ.ต. ณรงค์กรณ์ สิมงคุณ, อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พ.ต. สุบิน แจ่มประไพ, ผู้บังคับกองร้อยบริการ โรงเรียนทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

เพียงพอแต่มีปัญหาในเรื่องของรสชาติและความหลากหลายด้านอาหาร ๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว กองทัพบกได้จัดสรรมาให้แต่ละผลิตภัณฑ์นั้นมีขนาดไม่เหมาะสมกับร่างกายของทหาร ๓) ด้านที่พักอาศัยมีสภาพชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน ๔) ด้านสุขภาพร่างกาย มีเวลาในการออกกำลังกายตามระเบียบปฏิบัติประจำเนื่องจากมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตาม ๕) ด้านสวัสดิการอื่น ๆ มีการจัดสวัสดิการตามที่กองทัพบกกำหนด แต่สวัสดิการอื่น ๆ ที่กำลังพลควรจะได้ในปัจจุบัน เช่น การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ยังไม่มีการจัดให้แก่กำลังพล ๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยได้รับการฝึกจากหน่วยเหนือเป็นจำนวนมากจึงไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารหลังปลดประจำการ^{๒๖}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ สภาพแวดล้อมโรงเลี้ยงมีการกำจัดขยะมูลฝอยยังไม่เหมาะสม ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เครื่องแต่งกายที่กองทัพบกจัดสรรให้แก่ทหารให้แต่ละผลิตภัณฑ์นั้นมีขนาดไม่เหมาะสมแก่การสวมใส่ ๓. ด้านที่พักอาศัย อาคารโรงนอนมีสภาพเก่าและชำรุดไปตามสภาพการใช้งาน ต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซมอยู่ทุกปี ๔. ด้านสุขภาพร่างกายหน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์จำนวนน้อย ควรมีการส่งกำลังพลไปอบรมด้านการปฐมพยาบาลให้มากกว่านี้ ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆงบประมาณด้านการสนับสนุนให้กำลังพลได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นยังมีจำนวนจำกัด ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยยังไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการหลังปลดประจำการ^{๒๗}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ มีการประกอบเลี้ยงเพียงพอ แต่ยังขาดการปรับปรุงเรื่องรสชาติ และเมนูอาหารในแต่ละวัน ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว มีขนาดไม่เหมาะสมกับร่างกายของทหารกองประจำการ ๓. ด้านที่พักอาศัยมีสภาพชำรุดไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกายหน่วยมีการจัดดูยาประจำหน่วยไว้ แต่ยังขาดการดูแลที่เป็นระบบ ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ หน่วยมีการจัดสวัสดิการตามที่กองทัพบกกำหนด แต่ยังมีค่าเช่าในการแจกจ่าย ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการ โดยอนุศาสนาจารย์ แต่ยังมีเวลากำจัดในการอบรม เนื่องจากมีภารกิจจากหน่วยเหนือมาก^{๒๘}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ การประกอบเลี้ยงมีความเพียงพอ แต่ขาดการดูแลในเรื่องของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโรงเลี้ยง ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เครื่องแต่งกายมีขนาดไม่พอดีกับร่างกายของกำลังพล ๓. ด้านที่พักอาศัยเนื่องจากมีการใช้งานมาเป็นเวลานานจึงมีสภาพชำรุดเสียหายไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีการตรวจสุขภาพของทหารกองประจำการและการฉีดวัคซีนป้องกันไม่มากเท่าที่ควร ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ

^{๒๖} สัมภาษณ์ พ.อ. ณัฏฐพล ดิษฐาน, นายทหารปฏิบัติการ ประจำจังหวัดทหารบกสระบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๒๗} สัมภาษณ์ พ.ท. พัฒพงศ์ ชุมทอง, ผู้บังคับกองพันนักเรียนนายสิบ โรงเรียนทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พ.ต. พนม วงษ์ดี, ประจำแผนกกองเครื่องช่วยฝึก ศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

นอกจากสวัสดิการที่ทหารจะได้รับจากหน่วยอยู่แล้ว ยังมีการส่งเสริมการศึกษาในระดับอุดมศึกษาภายในหน่วย ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โอกาสและเวลาในการอบรมคุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงพอ เนื่องจากมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติเป็นจำนวนมาก^{๒๙}

สภาพของปัญหาในปัจจุบันมีปัญหา การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ การประกอบเลี้ยงอาหารตามที่กองทัพได้จัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสม แต่ในขั้นตอนของการจัดซื้อจะต้องมีการกำกับดูแล เพื่อให้ครบถ้วนตามที่กำหนด ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวมีความเหมาะสมตามที่กองทัพจัดสรรให้ แต่อาจจะมีคุณภาพไม่ดีในเรื่องของขนาด เพราะแต่ละคนมีรูปร่างไม่เท่ากัน ๓. ด้านที่พักอาศัยโรงนอนมีความเหมาะสมแม้จะมีสภาพที่เก่าไปตามกาลเวลาที่ใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย มีการออกกำลังกายตามระเบียบปฏิบัติประจำ แต่ควรมีการเพิ่มเวลาในการปฏิบัติ ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการยังจำกัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และควรมีการกำกับดูแลให้ได้ตรงตามเวลา ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการ แต่ควรเพิ่มเติมเวลาในการอบรมให้เหมาะสม^{๓๐}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ การประกอบเลี้ยงมีความเพียงพอแต่คุณภาพของวัตถุดิบที่นำมาใช้ยังไม่คุณภาพไม่เหมาะสม เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีจำกัด ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวส่วนมากเสื้อผ้าที่ได้รับการจัดสรรจากกองทัพมีขนาดไม่พอดีกับตัวของทหารกองประจำการ ๓. ด้านที่พักอาศัยสภาพอาคารโรงนอนภายในหน่วยมีสภาพเก่าและต้องมีการซ่อมบำรุงปฏิบัติเป็นประจำ ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติเป็นจำนวนมากทำให้ขาดการออกกำลังกายตามระเบียบปฏิบัติประจำ ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การได้รับสวัสดิการที่หน่วยหรือกองทัพจัดให้แก่กำลังพลมีการดำเนินการอย่างล่าช้า ทำให้การปฏิบัติไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เวลาในการอบรมศีลธรรมประจำเดือนของหน่วยยังมีไม่เพียงพอ^{๓๑}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพได้จัดสรรมาให้แต่ละหน่วยฝึคนั้นมีขนาดที่เล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหาย เป็นไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไป

^{๒๙} สัมภาษณ์ พ.ท. วีรศักดิ์ แสนทวี, ผู้บังคับกองพันบริการศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พ.ท.ดิเรก มีภิปราย, หัวหน้าแผนกปกครองกองกำลังพล ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พ.ท. จรรย์ สุวรรณวงศ์, ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๒๒, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

โรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ไม่ทันทั่วทั้งที่ ทำให้อาการของผู้ป่วยไม่ทรุดหนักกว่าเดิม ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังกำจัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ เมื่อได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ทหารมีความพึงพอใจในระดับที่ดีขึ้น^{๓๒}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ การประกอบเลี้ยงมีความเพียงพอดี แต่ขั้นตอนของการประกอบอาหารยังขาดวัตถุดิบในการเพิ่มรสชาติอาหาร ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เครื่องแต่งกายที่กองทัพได้จัดให้แต่ละหน่วยนั้นมีขนาดเล็กและใหญ่กว่าขนาดของร่างกาย ทำให้ไม่สะดวกต่อการเคลื่อนไหว ๓. ด้านที่พักอาศัยอาคารที่พักอาศัยมีสภาพเก่าและชำรุด ห้องน้ำ มีระบบประปายังไม่เป็นระบบ ๔. ด้านสุขภาพร่างกายการปฐมพยาบาลเบื้องต้นของหน่วยยังมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ของไม่เพียงพอ ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การจัดการศึกษาในระดับระดับปริญญาตรีสำหรับทหารกองประจำการ เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ผู้มีความประสงค์จะศึกษา ต้องยังไม่มีการจัดสรรหา ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เวลาในการอบรมศีลธรรมแก่ทหารกองประจำการมีน้อย^{๓๓}

สภาพของปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ การประกอบเลี้ยงเน้นไปที่ปริมาณมากกว่ารสชาติจึงทำให้ทหารที่เข้ามาใหม่ปรับตัวในการรับประทานอาหารได้ยาก ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เนื่องจากหน่วยไม่ทราบขนาดร่างกายของทหารที่จะมาประจำการ จึงไม่สามารถที่จัดเสื้อผ้าให้มีขนาดพอดีกับร่างกายได้ แต่มีการปรับโดยการแลกเปลี่ยนระหว่างทหารด้วยกัน หากยังไม่ได้ก็จะนำไปเปลี่ยนที่คลังจังหวัดต่อไป ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคยังมีสภาพที่ชำรุดเสียหายอยู่เป็นประจำ เนื่องจากมีการใช้มาเป็นเวลานาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยไม่มีพาหนะที่ใช้นำส่งตัวผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลให้ทันทั่วทั้งที่ ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังมีข้อจำกัดเนื่องจากทหารมีเวลาในการประจำการเพียง ๒ ปีเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ กำจัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม การอบรมศีลธรรมของหน่วยยังมีเวลากำจัด เนื่องจากภารกิจที่ต้องปฏิบัติมีมาก จึงทำให้ขาดการอบรมไปบ้างในบางโอกาส^{๓๔}

สภาพปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ การประกอบเลี้ยงมีจำนวนไม่เพียงพอกับกำลังพล ทำให้รับประทานอาหารอย่างไม่เพียงพอ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยยังไม่

^{๓๒} สัมภาษณ์ พ.ท. รุ่งโรจน์ มีเนียม, หัวหน้าแผนกสวัสดิการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พ.อ.บรรจง นาคี, หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๓๔} สัมภาษณ์ พ.ท.วัลลภ เจริญรัตน์, หัวหน้าส่งกำลังโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย ตัวอาคารโรงเลี้ยงอากาศไม่ถ่ายเท ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมีขนาดและปริมาณไม่เหมาะแก่การใช้สอย รวมทั้งเสื้อผ้าที่หน่วยเป็นจัดมาให้กำลังพลเป็นการใช้จ่ายอย่างสิ้นเปลือง ทำให้กำลังพลมีการใช้จ่ายเงินไม่เหมาะสมเช่น ๓. ด้านที่พักอาศัยโรงนอนพลทหารมีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น พัดลม ไม่เพียงพอ ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย อาคารสถานที่ภายในหน่วยมีนกพิราบที่อยู่ตามอาคารสำนักต่างๆ ภายในหน่วย เป็นสาเหตุให้เกิดเชื้อโรคเป็นผลเสียต่อสุขภาพ ๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ หน่วยขาดการจัดสวัสดิการสำหรับพลทหารประจำการในด้านการศึกษาในระดับที่สูง เช่น ปวช. ปวส. หรือปริญญา ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในปัจจุบันหน่วยมีเวลาในการเข้ารับการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมน้อย เนื่องจากการปฏิบัติงานที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ และห้วงเวลาที่จัดการอบรมมีจำนวนน้อย ทำให้กำลังพลไม่ได้รับการอบรมฝึกฝนในด้านคุณธรรมจริยธรรม ^{๓๕}

สภาพปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านอาหาร แม้มุ่งเน้นสารอาหารให้ครบถ้วน แต่หากมีการพัฒนา ด้านรูปลักษณ์และรสชาติ จะทำให้เสริมสร้างคุณภาพชีวิตได้ดีกว่า เนื่องจากคุณภาพอาหารไม่ได้อยู่ที่สารอาหารเพียงอย่างเดียว หากรูปลักษณ์ไม่ชวนมอง รสชาติไม่ดี ก็ทำให้ไม่ยอมรับประทานทำให้หมดโอกาสในการรับสารอาหารที่ดีเข้าสู่ร่างกายข้อเสนอ คือ ควรรับนักศึกษาฝึกงานจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เรียนด้านโภชนาการหรือคหกรรมศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์การอาหาร เข้ามาช่วยในด้านนี้ ซึ่งกองทัพบกจะได้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในด้านนี้โดยไม่ต้องเสียงบประมาณ ในขณะเดียวกันนักศึกษาเหล่านั้นได้มีเวทีในการฝึกปฏิบัติการ รวมถึงได้มีเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย ด้านเครื่องแต่งกาย มีความเหมาะสมสง่างาม และเหมาะกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย แต่อาจประสบปัญหาในการทำ ความสะอาด ซักรีด และการสวมใส่ในอากาศที่ร้อนอบอ้าวแบบประเทศไทย ด้านเครื่องนอนและของใช้ประจำตัว เครื่องนอนน่าจะเหมาะสม ของใช้ประจำตัว ยังมีไม่ครบตามความต้องการ พื้นฐานของการดำรงชีวิตในสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะอุปกรณ์ในการสื่อสาร ด้านที่พักอาศัย มีความสะอาด เรียบร้อย แต่ควรพัฒนาในด้านมุมพักผ่อน และอุปกรณ์กีฬาในร่ม ในช่วงเวลาพักสั้นจากการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสนามหญ้าและสนามออกกำลังกาย ซึ่งไม่เหมาะกับการพักผ่อนในช่วงสั้น ๆ ด้านสุขภาพร่างกาย มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาและตรวจเช็คความพร้อมของสุขภาพสม่ำเสมอทุกปี แต่ควรเพิ่มวิธีการหรือแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ในการรักษาสุขภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีการฝึกสมาธิ และอบรมด้านจริยธรรม แต่ควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำความรู้ที่จัดอบรมเหล่านั้นมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมประกวดบุคลากรที่มีการสร้างความคิดที่เห็นได้ชัด การทำกิจกรรมสะสมแต้มความดี เพื่อรับความดีความชอบ ประจำเดือน เป็นต้น ด้านสวัสดิการอื่น ๆ มีความเหมาะสมดี เช่น การให้วันพักติดต่อกันในระยะยาว ๔-๑๐ วันหลังเสร็จสิ้นภารกิจ เป็นต้น ^{๓๖}

สภาพปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ มีการประกอบเลี้ยงตามงบประมาณ

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก, ประธานสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^{๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์, ประธานสมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

ที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละหน่วย แต่สิ่งที่ขาดและยังไม่เพียงพอคือปริมาณของอาหารและรสชาติของอาหารที่ทางโรงเลี้ยงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมและเป็นไปตามสุขลักษณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ทหาร ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมีขนาดและปริมาณไม่เหมาะสมแก่การใช้สอย เช่น เสื้อผ้า และของใช้ประจำตัวที่มีจำนวนไม่พอเพียง เครื่องนอน เช่น พู ไม่มีการเปลี่ยนในแต่ผลัดของการฝึก ยังคงใช้ของเดิม ซึ่งเป็นจุดที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณสุขโรคของหน่วยมีสภาพที่เก่าและชำรุดเสียหายเป็นบางส่วน อาคารสำนักงานไม่มีการจัดที่เป็นระบบ โรงนอนพลทหารมีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น พัดลม ไม่เพียงพอ ๔.ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยยังขาดการจัดการเรื่องน้ำดื่มให้เหมาะสมและเพียงพอ ทำให้สุขภาพร่างกายของพลทหารมีภาวะการขาดน้ำ ส่งผลต่อสุขภาพพลานามัย และเกิดปัญหาระบบทางเดินปัสสาวะ ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ สวัสดิการที่หน่วยหรือกองทัพบกจัดให้แก่ทหารกองประจำการ ยังไม่ตรงต่อความต้องการและเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งการแก้ปัญหาในระยะยาวนั้นหน่วยต้องศึกษาและหาสาเหตุของการเกิดปัญหาที่แท้จริง เช่น การเสียชีวิตของพลทหารในห้วงของการฝึก ควรที่จะมีการเยียวยาให้แก่ครอบครัวอย่างสมควรกว่าเดิม เพราะอย่างไรทหารกองประจำการก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าทหารทุกชั้นยศ ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามสภาพปัญหาในปัจจุบันที่ทุกหน่วยกำลังประสบอยู่คือการที่ทหารกองประจำการขาดคุณธรรมจริยธรรม และอุดมการณ์การเป็นทหาร เนื่องจากขาดการอบรมในด้านนี้น้อย ทั้งยังไม่มีการติดตามผลและประเมินผลในแต่ละสัปดาห์ ^{๓๓๗}

สภาพในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านการประกอบเลี้ยงอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการ ๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้แต่ละหน่วยฝึกล้วนมีขนาดที่เล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย ๓. ด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณสุขโรคของอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกชำรุดเสียหายเป็นไปตามสภาพการใช้งาน ๔. ด้านสุขภาพร่างกาย หน่วยมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ นำตัวส่งไปโรงพยาบาลให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ให้ทันทั่วทั้งที่ ทำให้อาการของผู้ป่วยไม่ทรุดหนักกว่าเดิม ๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ยังจำกัดอยู่แค่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายเท่านั้น ในระดับที่สูงขึ้นไปกว่านั้นยังไม่มีทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรม และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ ควรได้รับการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ทหารมีความพึงพอใจในระดับที่ดีขึ้น ^{๓๓๘}

ตามสภาพปัญหาในปัจจุบัน หน่วยขาดในเรื่องของสวัสดิการและคุณธรรมจริยธรรม เห็นว่าผู้บริหารระดับผู้บังคับบัญชาของหน่วยต้องมีการเข้าไปอบรมในด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามสภาพปัญหาจะเห็นได้ว่าเรื่องอาหารโภชนาการและสวัสดิการเป็นเรื่องภายนอก ส่วนเรื่องคุณธรรม

^{๓๓๗} สัมภาษณ์ พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, หัวหน้า ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดจุฬารัตนารามพระอารามหลวง, ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

^{๓๓๘} สัมภาษณ์ พระวิสุทธิโสภณ (ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภอเสนาให้, ๖ กันยายน ๒๕๕๗.

จริยธรรมเป็นเรื่องภายใน ซึ่งจะได้เป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างที่ดีให้แก่ทหารกองประจำการในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต^{๓๙}

ตารางที่ ๔.๑ สรุปสัมพันธภาพปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพบก ในขอบเขต ดังนี้ ด้านอาหารและโภชนาการ, ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ส่วนตัว, ด้านที่พักอาศัย, ด้านสุขภาพร่างกาย, ด้านสวัสดิการอื่น ๆ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

สภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความถี่	คนที่
๑. ด้านอาหารและโภชนาการ		
- สถานที่โรงเลี้ยง อากาศถ่ายเทดีมีที่นั่งรับประทานอาหาร และภาชนะไม่เพียงพอ	๕	๑,๓,๖,๑๐,๑
- สถานที่โรงเลี้ยงมีบริเวณที่ใช้ล้างภาชนะ ที่ตากภาชนะ มีตาข่ายดูละออดตา	๔	๒,๕,๑๖,๑๙
- เจ้าหน้าที่ประกอบอาหารไม่ค่อยแต่งกายสะอาด มีชุดกันเปื้อนและไม่ค่อยใส่หมวกคลุมผม	๕	๖,๑๕,๑๙,๒๐,๒๑
- อาหาร ไม่เหมาะสม ไม่สะอาด ไม่น่ารับประทาน รสชาติอาหารไม่ดีและปริมาณอาหารไม่เหมาะสม	๙	๕,๖,๗,๙,๑๑,๑๓,๑๔,๑๕,๑๙
- รายการอาหารไม่คำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการ และไม่เพียงพอ	๓	๑๔,๑๕,๒๒
๒.ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ส่วนตัว		
- ทหารได้รับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ครบถ้วน แต่ไม่มีคุณภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งาน	๑๐	๒,๓,๔,๑๑,๑๒,๑๓,๑๖,๑๗,๑๗,๒๑
- หน่วยงานของทหารมีที่รีดผ้าและอุปกรณ์ ใช้งานไม่เพียงพอและมีอุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจรของเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกประเภทไม่ทั่วถึง	๑๑	๑,๒,๓,๗,๘,๙,๑๒,๑๔,๑๕,๑๗,๑๘
- เตียงนอนของทหารสภาพไม่ดี ไม่สะอาด มีกลิ่นอับ เปียกชื้น	๔	๔,๖,๑๐,๑๕
- ตู้เสื้อผ้าของทหารอยู่ในสภาพพอใช้งานได้ จัดวางเป็นระเบียบน้อยไม่ค่อยสะอาดกลิ่นอับ เปียกชื้น	๖	๑,๓,๕,๗,๘,๑๓
- มีสถานที่ซักรีดเสื้อผ้า/เครื่องนอนไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสมต่อการใช้งาน	๓	๒,๘,๑๕

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระเจริญ จิริปุลโญ (บุญทศ) ดร., อาจารย์ประจำโรงเรียนมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย, ๖ กันยายน ๒๕๕๗.

สภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความถี่	คนที่
๓. ด้านที่พักอาศัย		
- อาคารสำนักงานของหน่วยงานของทหาร ไม่สะอาด บรรยากาศไม่ดี จัดใช้พื้นที่ไม่ เหมาะสม	๓	๑,๒,๕
- สภาพโรงนอนที่ทหารพักอยู่ไม่เพียงพอ อากาศถ่ายเทไม่ สะดวก	๕	๑,๓,๔,๕,๙
- หน่วยงานของทหารมีห้องอาบน้ำ ห้องส้วมไม่เพียงพอมี กลิ่นเหม็น	๖	๑,๒,๘,๙,๑๐,๑๑
- มีอุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น ถังน้ำ ชั้นวางของ รวดตากผ้า ใช้ งานไม่เต็มที่	๔	๑,๒,๓,๖
- หน่วยงานมีเครื่องให้ความบันเทิง เช่น วิทย์ โทรศัพท์ เครื่องขยายเสียงที่อ่านหนังสือให้ความรู้มีน้อย	๔	๑,๓,๔,๕
๔. ด้านสุขภาพร่างกาย		
- หน่วยงานมีตู้ยา เครื่องมือปฐมพยาบาลและยาสามัญประจำ บ้านพร้อมคู่มือวิธีการใช้ยาไม่เหมาะสมตามสัดส่วนของทหาร	๒	๑,๓
- หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่พยาบาลน้อยและยานพาหนะไม่เพียง ขาด	๕	๑,๕,๖,๗,๘
- หน่วยงานจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่ ทหารประจำการน้อย	๕	๑,๔,๖,๗,๘
- หน่วยงานส่งเสริมให้มือออกกำลังกายสม่ำเสมอ เช่น ลาน กีฬาอุปกรณ์ออกกำลังกาย การจัดแข่งขันกีฬาน้อย	๗	๑,๕,๖,๘,๙,๑๐, ๑๘
๕. ด้านสวัสดิการอื่นๆ		
- หน่วยงานมีร้านค้าสวัสดิการ จำหน่ายสินค้าที่จำเป็น แต่ คุณภาพไม่เหมาะสม	๓	๑,๒,๔
- หน่วยงานมีห้องตัดผมน้อย เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่ สะอาด บริการในราคาไม่เหมาะสม	๔	๑,๒,๓,๖
- หน่วยงานสนับสนุนน้อยเรื่องการจัดการศึกษาขอระบบ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ	๒	๑,๑๘
- หน่วยงานมีระบบเงินสวัสดิการช่วยเหลือเล็กน้อยมาก สำหรับให้กับทหารกองประจำการและครอบครัว	๔	๒,๕,๗,๙
- มีการฝึกอบรมวิชาชีพทหารกองพนประจำการน้อยมาก	๓	๑,๓,๕

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

สภาพปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ความถี่	คนที่
๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม		
- หน่วยงานมีการอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยมีอนุศาสตร์ วิทยากรมาบรรยายไม่สม่ำเสมอ	๒	๑๒,๑๕
- หน่วยงานจัดโครงการปฏิบัติธรรมไม่ต่อเนื่อง	๒	๒,๓
- หน่วยงานสนับสนุนให้ทหารกองประจำการได้เข้ากิจกรรม ทางศาสนาน้อย	๔	๑๑,๑๒,๒๐,๒๒

สรุปได้ว่าสภาพปัญหาในปัจจุบัน การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ตามนโยบายกองทัพบก ในขอบเขตด้านอาหารและโภชนาการ, ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ส่วนตัว, ด้านที่พักอาศัย, ด้านสุขภาพร่างกาย, ด้านสวัสดิการ, ด้านคุณธรรมจริยธรรมดังนี้

๑. ด้านอาหาร และโภชนาการ สภาพปัญหาด้านการประกอบเลี้ยงอาหารเพียงพอต่อความต้องการของพลทหารกองประจำการและมีความหลากหลายทางด้านโภชนาการปัญหาในเรื่องของรสชาติดีและความหลากหลายด้านอาหาร มีการกำกับดูแลในเรื่องของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโรงเลี้ยง รวมถึงการจัดซื้อมีการกำกับดูแล เพื่อให้ครบถ้วนตามที่กำหนดการประกอบเลี้ยงมีความเพียงพอ คุณภาพของวัตถุดิบที่นำมาใช้ยังมีคุณภาพเหมาะสม งบประมาณที่ได้รับมาจัดซื้อเพียงพอต่อการประกอบเลี้ยงและเน้นไปที่รสชาติมากกว่าปริมาณจึงทำให้ทหารที่เข้ามาใหม่ปรับตัวในการรับประทานอาหารได้มากขึ้นรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยถูกต้องตามหลักสุขอนามัย ตัวอาคารโรงเลี้ยงอากาศถ่ายเทดีและมีการปรับปรุงติดพัดลมเพิ่มในยามที่มีอากาศร้อนและมีการล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้งการรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้วต้องล้างภาชนะและนำไปตากแดดที่โรงเลี้ยงจัดสถานที่ไว้ให้และมีการพัฒนาและปรับปรุงน้ำแข็งแช่น้ำให้ดื่มเกิดความเหมาะสมและเป็นไปตามสุขลักษณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ทหาร

๒. ด้านเครื่องแต่งกายเครื่องนอนและของใช้ส่วนตัวสภาพปัญหาเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว เสื้อผ้าของพลทหารกองประจำการที่กองทัพบกได้จัดสรรมาให้แต่ละหน่วยฝักรุ่นมีขนาดที่เล็กหรือใหญ่กว่าร่างกาย มีสภาพดีขนาดร่างกายของทหารกองประจำการที่เข้ามาประจำการนั้นบางครั้งมีรูปร่างใหญ่ทางหน่วยได้ดำเนินการจัดหาและแลกเปลี่ยนกับหน่วยข้างเคียงให้เพียงพอต่อความต้องการ หากยังไม่ได้ก็จะนำเปลี่ยนที่คลังจังหวัดหรือกองทัพบกได้จัดสรรเครื่องแต่งกายมีขนาดและปริมาณเหมาะแก่การใช้สอย รวมทั้งหน่วยได้จัดหาเพิ่มเติมให้กำลังพลเมื่อมีการเสนอความต้องการในราคาถูกเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายทำให้กำลังพลมีการแต่งกายถูกต้องสง่างามตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด การทำความสะอาด ซักกรีด หน่วยจัดหาภาชนะในการซักผ้า และเครื่องซักผ้าให้เพียงพอ จัดราวที่ตากผ้า ที่หนีบก้นผ้าตากพื้น จัดเตารีดสำหรับรีดผ้าให้พร้อมกับความต้องการของกำลังพล และการจัดหาของใช้ประจำตัวในราคาถูกให้ครบตามความต้องการ พื้นฐานของการดำรงชีวิตในสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะอุปกรณ์ในการสื่อสารมีจำนวนพอเพียง เครื่องนอน มีการ

เปลี่ยนผ้าคลุมที่นอนในแต่ละผลัดของการฝึกและมีซักผ้าคลุมที่นอนทุกเดือนและมีการทำความสะอาดที่นอนและนำไปตากแดดทุกเดือน

๓. **ด้านที่พักอาศัย** สภาพปัญหาด้านที่พักอาศัยระบบสาธารณูปโภคประจำอาคารสำนักงานและหน่วยฝึกมีการปรับปรุงทาสีและทำความสะอาด เพื่อให้มีสภาพดีและใช้งานตลอดเวลา น้ำใช้มีการสำรองน้ำไว้และติดปั้มน้ำเพื่อปรับแรงดันน้ำให้มีน้ำใช้ไม่มีเพียงพอ พื้นฐานของการดำรงชีวิตในสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านมุมพักผ่อน และอุปกรณ์กีฬาในร่ม ในช่วงเวลาพักสัปดาห์ การปฏิบัติภารกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสนามหญ้าและสนามออกกำลังกายมีการปรับปรุงสนามตะกร้อ สนามฟุตบอล สนามเบตอง และมุมหนังสือให้อ่านซึ่งเหมาะกับการพักผ่อนในช่วงสั้นๆ อาคารสำนักงานมีการจัดที่เป็นระบบ โรงนอนพลทหารมีเครื่องอำนวยความสะดวก แก่ความจำเป็นพื้นฐาน

๔. **ด้านสุขภาพร่างกาย** สภาพปัญหามีเจ้าหน้าที่พยาบาลและยานพาหนะเพียงพอ เมื่อทหารกองประจำการมีอาการป่วย หน่วยมีเจ้าหน้าที่เสนารักษ์และเวรประจำวันเตรียมพร้อมในการนำตัวส่งไปโรงพยาบาล เพื่อให้อยู่ในความดูแลของแพทย์ให้ทันทั่วทั้งที่ การออกกำลังกายเป็นไปตามระเบียบของหน่วยที่กำหนดคือระเบียบปฏิบัติประจำที่ทหารกองประจำการทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม โดยไม่มีข้อยกเว้นจะต้องเป็นตามระเบียบปฏิบัติประจำ หน่วยมีการจัดผู้ยาประจำหน่วยไว้สำหรับการกำลังพลเมื่อมีอุบัติเหตุ การกำกับดูแลโดยสิบเวรประจำวันของแต่ละวันที่จะต้องกำกับการใช้ยา และมีเบอร์โทรของโรงพยาบาลของค่ายที่ให้บริการ เมื่อไม่รู้ในการใช้ยาที่ถูกต้อง และหน่วยมีการกำหนดการตรวจสุขภาพตรวจประจำปีของทหารกองประจำการและการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ ตามที่โรงพยาบาลค่ายกำหนด การออกกำลังกายเป็นตามระเบียบปฏิบัติประจำ น้ำดื่มของกำลังพลทหารกองประจำการหน่วยจัดหา น้ำดื่มเพื่อบริการแก่ทหารกองประจำการให้เหมาะสมและเพียงพอ และมีความสะอาดทำให้สุขภาพร่างกายดี

๕. **ด้านสวัสดิการอื่นๆ** สภาพปัญหาด้านสวัสดิการอื่นๆหน่วยงานมีการจัดสวัสดิการให้แก่ทหารกองประจำการ ให้ตรงกับความต้องการของกำลังพล เช่น การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลายและหน่วยได้จัดนายทหารประสานงานติดต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จัดครูประจำกลุ่มเพื่อมารับสมัครให้ทหารกองประจำการได้ศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ ในระดับที่สูงขึ้นไม่ทำให้ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ก่อนปลดประจำการหน่วยมีจัดการฝึกอบรมวิชาชีพก่อนปลดประจำการเช่น ช่างทาสี ช่างปูน ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก โดยหน่วยประสาน ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด เปิดการอบรมวิชาชีพก่อนปลดประจำการ ๓ เดือน หน่วยมีการจัดสวัสดิการตามที่กองทัพบกกำหนด คือการประกันชีวิตหมู่ให้กับกำลังพล กรณีเสียชีวิตหรือมีการสูญเสียจากอุบัติเหตุแก่ทหารกองประจำการ ตรงต่อความต้องการและเป็นการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง ซึ่งการแก้ปัญหาในระยะยาวนั้นหน่วยต้องศึกษาและหาสาเหตุของการเกิดปัญหาที่แท้จริง เช่น การเสียชีวิตของพลทหารในห้วงของการฝึก ควรที่จะมีการเยียวยาให้แก่ครอบครัวตามสิทธิที่ได้รับ

๖. **ด้านคุณธรรมจริยธรรม** สภาพปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม หน่วยไม่มีการจัดให้มีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำเดือน และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารแก่ทหารกองประจำการก่อนและหลังปลดประจำการ หน่วยมีการจัดกำลังพลไปร่วมงานต่างๆ ในกิจกรรมทางศาสนาและกิจกรรมส่วนร่วม เพื่อเป็นการปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรม การร่วมกิจกรรมทางศาสนา

ที่หน่วยงานข้างเคียงที่มีการจัดกิจกรรมทางศาสนาเช่น วันมาฆบูชา เป็นต้น หน่วยสังฆการกอง
ประจำการร่วมกิจกรรมทุกครั้ง การอบรมด้วยอนุศาสนาจารย์ มีเวลาในการอบรมเป็นห้วงๆ และเวลา
ในการอบรมคุณธรรมจริยธรรมเพียงพอ และให้ทหารกองประจำการการเข้าเป็น พุทธมามกะ โดยผู้
บังคับหน่วยให้อนุศาสนาจารย์เชิญวิทยากรซึ่งเป็นพระสงฆ์มาดำเนินการและผู้บังคับหน่วยเป็น
ประธาน

สภาพปัญหาในปัจจุบัน หน่วยขาดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๖ ด้าน ผู้บริหารระดับ
ผู้บังคับบัญชาของหน่วยต้องปรับให้มีการประชุมมีการเข้าไปอบรมในด้านคุณธรรมจริยธรรม ตาม
สภาพปัญหาจะเห็นได้ว่าเรื่องอาหารโภชนาการ เครื่องแต่งกาย ของใช้ส่วนตัว สุขภาพร่างกายเป็น
ปัจจัยที่ส่งเสริมภายนอก ส่วนสวัสดิการและเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องภายในส่งเสริมทางด้าน
พัฒนาทางด้านจิตใจ ขวัญและกำลังใจซึ่งถ้าทางหน่วยได้จัดและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับทหารกอง
ประจำการ จะช่วยพัฒนาให้กำลังใจพลมีคุณภาพชีวิตได้ดียิ่งขึ้น

**๔.๑.๓ การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี
คือพัฒนาคนด้วยภาวนา ๔ คือ โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของ
กองทัพออย่างเป็นรูปธรรม**

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคน
ด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการ
ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ๑. กายภาวนา การพัฒนากายให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ สามารถกำหนดเป็นยุทธวิธีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ด้วยการให้
กำลังใจพลอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพย์สินพอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรคด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรง
ปราศจากโรคภัย ๒. ศีลภาวนา พัฒนาศีล เจริญศีล คือ มีพฤติกรรมทางสังคมที่พัฒนาแล้ว ไม่
เบียดเบียนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น แก่สังคม และประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสังคม
เป็นยุทธวิธีที่จะทำให้อำนาจพลทุกนายต้องประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร
รวมถึงตัวกำลังใจพลและครอบครัวจะต้องปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด
เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของสถาบันทหาร ในการสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธาขององค์กร
และประชาชน ต่อสถาบันทหาร ๓. จิตภาวนา พัฒนาจิต ในการพัฒนาจิตตามหลักพระพุทธศาสนา
ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกในด้านการพัฒนารักษาขวัญ ซึ่งกำลังใจพลทุกนายตลอดจนอื่น ๆ
ครอบครัวจะต้องได้รับการดูแลทั้งในด้านสิทธิกำลังใจพล สวัสดิการ และการบริการในด้านต่าง ๆ ให้
สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีเกียรติ สมศักดิ์ศรีและฐานะ เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อและค่านิยมใน
ทางบวกต่อสถาบันทหาร ๔) ปัญญาภาวนา การพัฒนาปัญญา คือ การทำปัญญาให้เจริญองงาม
ในเบื้องต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปวิทยาการ ทางวิชาชีพ ซึ่งกองทัพบกมีความต้องการให้
กำลังใจพลมีความรู้และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถพัฒนาชีวิตให้มีคุณธรรม ยึดหลักคุณธรรมนั้นๆ
มาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านส่วนตัว และหน้าที่การงาน เพื่อสร้างความสงบสุข ให้เกิด
ขึ้นกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน กองทัพ และประเทศชาติในที่สุด^{๔๐}

^{๔๐}สัมภาษณ์, พ.ต. สาโรจน์ ชัยสนาม, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗.

การพัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสำหรับการพัฒนาทางร่างกายมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ พัฒนาด้านจิตใจมีการปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ส่งเสริมการศึกษาด้วยการเปิดโอกาสให้ทหารกองประจำการได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น^{๔๑}

บริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วย ภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม

๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ด้วยการให้กำลังพลอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพย์สินพอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรคด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย

๒. การประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร รวมถึงตัวกำลังพลและครอบครัวจะต้องปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของสถาบันทหาร ในการสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธาขององค์กรอื่น ๆ และประชาชน ต่อสถาบันทหาร

๓. การพัฒนารักษาวินัย ซึ่งกำลังพลทุกนายตลอดจนครอบครัวจะต้องได้รับการดูแลทั้งในด้านสิทธิกำลังพล สวัสดิการ และการบริการในด้านต่าง ๆ ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีเกียรติ สมศักดิ์ศรีและฐานะ เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อและค่านิยมในทางบวกต่อสถาบันทหาร

๔. การทำปัญญาให้เจริญงอกงาม ในเบื้องต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปะวิทยาการ ทางวิชาชีพ ซึ่งกองทัพมีความต้องการให้กำลังพลมีความรู้และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถพัฒนาชีวิตให้มีคุณธรรม ยึดหลักคุณธรรมนั้น ๆ มาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านส่วนตัว และหน้าที่การงาน เมื่อได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว ทหารมีความเป็นอยู่ในระดับดีมาก^{๔๒}

ภาวนาทั้ง ๔ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานทหารได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการพัฒนาที่ตรงตามนโยบายของกองทัพ เช่น ด้านศีลภาวนา เป็นการนำมาปรับใช้ในเรื่องของการมีระเบียบวินัย มีการเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด รวมถึงการมีระเบียบวินัยในสังคมของการอยู่ร่วมกัน เป็นการพัฒนาร่างกายและจิตใจไปพร้อมกัน^{๔๓}

ตรงตามนโยบายของกองทัพ เช่น ด้านศีลภาวนา เป็นการนำมาปรับใช้ในเรื่องของการมีระเบียบวินัย มีการเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด รวมถึงการมีระเบียบวินัยในสังคมของการอยู่ร่วมกัน เป็นการพัฒนาร่างกายและจิตใจไปพร้อมกัน^{๔๔}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการ

^{๔๑} สัมภาษณ์, พ.ต. ดุสิต เปรมอาษา, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๔๒} สัมภาษณ์, พ.ท. เดชา สมภาค, อาจารย์แผนกวิชายุทธวิธีโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๔๓} สัมภาษณ์, พ.ต. ณรงค์กรณ์สีมคุณ, อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๔๔} สัมภาษณ์, พ.ต. ณรงค์กรณ์สีมคุณ, อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

ประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม ควรมียุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. การมีข้อกำหนดให้นายทหาร ตั้งแต่ชั้นประทวนถึงสัญญาบัตรได้มีการอบรมแนะนำ ให้ทหารกองประจำการรู้จักการเสียสละและความสามัคคี เป็นต้น

๒. การประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร รวมถึงตัวกำลังพลและครอบครัวจะต้องปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของสถาบันทหาร ในการสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธาขององค์กรอื่นๆ และประชาชน ต่อสถาบันทหาร เมื่อได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว ทหารมีความเป็นอยู่ในระดับดีมาก^{๔๕}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคน ด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม ควรมียุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) การให้กำลังพลอยู่อย่างพอเพียง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลทุกนายตลอดจนครอบครัวจะต้องได้รับการดูแลทั้ง ในด้านสิทธิกำลังพล สวัสดิการ และการบริการในด้านต่าง ๆ^{๔๖}

ควรมีการพัฒนาการศึกษาขวัญกำลังใจแก่ทหารกองประจำการทุกนายตลอดจนครอบครัว จะต้องได้รับการดูแลทั้งในด้านสิทธิกำลังพล สวัสดิการ ให้กำลังพลสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีเกียรติ สมศักดิ์ศรีและฐานะ เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นความเชื่อและค่านิยมในทางบวกต่อสถาบันทหาร^{๔๗}

การพัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถนำหลักธรรมมาปรับกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทหารกองประจำการได้ โดยการสอนให้ทหารรู้จักการบริโภคแต่พอประมาณ ด้านเสื้อผ้าก็ให้รู้จักใช้แบบพอเพียง ด้านที่พักอาศัยมีมาตรการในการใช้ของที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด ด้านสุขภาพร่างกาย มีความเมตตาต่อทหารกองประจำการโดยให้การดูแลและส่งถึงมือแพทย์ทันท่วงที มีการส่งเสริมการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม มีการกล่อมเกลาจิตใจกำลังด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา^{๔๘}

จากการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นทหารกองประจำการทำให้ได้บุคคลที่มีความแตกต่างกัน ในหลาย ๆ ด้าน เช่น วุฒิการศึกษา เป็นต้น ซึ่งทหารแต่ละนายมีการศึกษาที่ไม่เท่ากันทำให้การฝึกอบรมในด้านต่างๆ ได้ผลไม่เท่ากัน ดังนั้น การส่งเสริมปัญญาให้เจริญงอกงาม ให้ทหารมีความรู้ ความเข้าใจในศิลปะวิทยาการ ทางวิชาชีพ เป็นสิ่งกองทัพมีความต้องการให้กำลังพลมีความรู้และ

^{๔๕} สัมภาษณ์, พ.ต. สุบิน แจ่มประไพ, ผู้บังคับกองร้อยบริการ โรงเรียนทหารม้า , ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๔๖} สัมภาษณ์, พ.อ. ณีรัฐพล ดิษฐาน, นายทหารปฏิบัติการ ประจำจังหวัดทหารบกสระบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๔๗} สัมภาษณ์, พ.ท. พัฒพงศ์ ชุมทอง, ผู้บังคับกองพันนักเรียนนายสิบ โรงเรียนทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๔๘} สัมภาษณ์, พ.ต. พนม วงษ์ดี, ประจำแผนกกองเครื่องช่วยฝึก ศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถพัฒนาชีวิตให้มีคุณธรรม ยึดหลักคุณธรรมนั้นๆมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านส่วนตัว และหน้าที่การงาน^{๔๙}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

- ๑) ควรมีการพัฒนาจิตใจ เพื่อให้เกิดความเสียสละ ปราศจากความเห็นแก่ตัว
- ๒) ควรมีการอบรมด้านศีลธรรม^{๕๐}

การพัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร รักษาระเบียบวินัยของทหาร ดำรงตนให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของสถาบันทหาร ยกระดับสถาบันทหารให้มีความสง่างามและเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน^{๕๑}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม ควรมียุทธศาสตร์ดังนี้

๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ด้วยการให้กำลังพลอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพย์พอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรคด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย

๒. การประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร รวมถึงตัวกำลังพลและครอบครัวจะต้องปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของสถาบันทหาร ในการสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธาขององค์กรอื่น ๆ และประชาชน ต่อสถาบันทหาร

๓. การพัฒนารักษาขวัญ ซึ่งกำลังพลทุกนายตลอดจนครอบครัวจะต้องได้รับการดูแลทั้งในด้านสิทธิกำลังพล สวัสดิการ และการบริการในด้านต่าง ๆ ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีเกียรติ สมศักดิ์ศรีและฐานะ เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อและค่านิยมในทางบวกต่อสถาบันทหาร

๔. การทำปัญญาให้เจริญงอกงาม ในเบื้องต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปะวิทยาการ ทางวิชาชีพ ซึ่งกองทัพมีความต้องการให้กำลังพลมีความรู้และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถพัฒนาชีวิตให้มีคุณธรรม ยึดหลักคุณธรรมนั้น ๆ มาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านส่วนตัว และหน้าที่การงาน เมื่อได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว ทหารมีความเป็นอยู่ในระดับดีมาก^{๕๒}

^{๔๙} สัมภาษณ์, พ.ท. อีรศักดิ์ แสนทวี, ผู้บังคับกองพันบริการศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๕๐} สัมภาษณ์, พ.ท.ดิเรก มีภิปราย, หัวหน้าแผนกปกครองกองกำลังพล ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๕๑} สัมภาษณ์, พ.ท. จรัญ สุวรรณวงศ์, ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ ๒๒, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๕๒} สัมภาษณ์, พ.ท. รุ่งโรจน์ มีเนียม, หัวหน้าแผนกสวัสดิการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคน ด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการให้กองประจำการอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพย์สินพอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรค ด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรงปราศจากโรคภัยที่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสถานที่หรือหน่วยที่ตัวเองอาศัยอยู่ ก่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางกายภาพ สร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพ^{๕๓}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคน ด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ดังนี้

๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพลให้รู้จักการใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพย์สินพอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรคด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรงปราศจากโรคภัย

๒. ดำเนินการพัฒนารักษาชวีญกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ด้วยการดูแลทั้งในด้านสิทธิกำลังพล สวัสดิการ และการบริการในด้านต่าง ๆ ให้กำลังพลมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีเกียรติ ในการรับราชการเป็นทหาร^{๕๔}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคน ด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีดังนี้

๑. ควรจัดให้มีการอบรมเข้าฝึกอบรมภายในกองร้อยหรือภายในกองพันจัดให้มีการกิจกรรมการฟังข้อคิดและแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีการฟังการบรรยายธรรม ทุกๆ

๒. ควรจัดให้มีการฟังการบรรยายธรรมจากอนุศาสนาจารย์ทุกวัน หลังจากเคารพธงชาติ หรือที่เรียกว่าธรรมะหน้าแถว เป็นต้น^{๕๕}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคน ด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา ภาวนา หมายถึง การพัฒนา เป็นผลของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาคนสิ่งที่สำคัญมองในแง่คุณภาพชีวิตในมิติทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะคนเรามี ๒ องค์ประกอบหลัก คือ กายกับใจ หรือทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า รูปกับนามหลักภาวนา ๔ คือ ผลของการพัฒนาคนตามทัศนะของแนวพุทธ ไม่เน้นด้านใดด้านหนึ่ง แต่เน้นเป็นองค์รวม ซึ่งได้แก่

^{๕๓} สัมภาษณ์, พ.อ.บรรจง นาคี, หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๕๔} สัมภาษณ์, พ.ท.วัลลภ เจริญรัตน์, หัวหน้าส่งกำลังโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๕๕} สัมภาษณ์, รองศาสตราจารย์ ดร. ศรชัย ท้าวมิตร, รองอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

๑. ภาวิตกาโย การพัฒนาร่างกาย นอกจะหมายถึง สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีสุขภาพที่ดี มีความพร้อมทางด้านกำลังพล และรวมถึงด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๒. ภาวิตสีโล การมีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคม การมีระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกันบุคคลในสังคม เป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีระเบียบวินัยในตัวเองปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งแก่ตนและบุคคลอื่น

๓. ภาวิตจิตโต การพัฒนาจิตใจให้มีความเข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น เป็นจิตสาธารณะ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้มองเป็นกระบวนการ ซึ่งกายกับศีลเป็นภายนอกแต่จิตนับว่าเป็นภายใน จึงต้องมีการพัฒนาจิตให้เป็นจิตที่มีความสมบูรณ์แบบพร้อมที่จะเผชิญกับทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๔. ภาวิตปัญญา ความรอบรู้ ความมีเหตุผล การสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตด้วยหลักเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดรอบครอบ หรือเรียกว่าเป็น โดยหลักการที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นการพัฒนาปัญญาความรู้ความสามารถ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการคือการพัฒนาคนเป็นองค์รวม ด้านร่างกายเป็นสิ่งที่กองทัพได้จัดสรรสวัสดิการตามระเบียบอยู่แล้ว แต่ด้านศีล ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ผู้ที่ได้รับการพัฒนาต้องฝึกหัดขัดเกลาด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่หน่วยควรเน้นในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถนำไปใช้เมื่อปลดประจำการไปแล้ว^{๕๖}

การนำภาวนา ๔ มาใช้ มีแนวคิดเดียวกันกับ ด้านจริยธรรมในข้อที่ หกตามนโยบายของ กองทัพบก ที่ควรเพิ่มกิจกรรมเชิงรูปธรรมภายหลังการอบรม เพื่อเป็นการกระตุ้นการนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างเห็นได้ชัดและวัดได้^{๕๗}

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วยภาวนา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๑. ควรจัดให้มีการอบรมเข้าฝึกอบรมภายในกองร้อยหรือภายในกองพันจัดให้มีกิจกรรมการฟังข้อคิดและแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีการฟังการบรรยายธรรมเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อจะทำให้เกิดทักษะในการดำเนินชีวิตที่ดี และการดำรงชีวิตอยู่ในความไม่ประมาท

๒. ควรจัดให้มีการนั่งอบรมสมาธิจิตก่อนนอนวันละ ๑๐ นาที เพื่อเป็นการสะสมคุณงามความดีของจิตภาวนา^{๕๘}

^{๕๖} สัมภาษณ์ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา,ดร. ผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๔ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์, ประธานสมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^{๕๘} สัมภาษณ์ พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, หัวหน้า ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดจุฬารามราชอารามหลวง, ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

ตารางที่ ๔.๒ สรุปสัมภาษณ์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือพัฒนาคนด้วยภาวนา ๔ คือ โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอย่างเป็นรูปธรรม

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี	ความถี่	คนที่
๑. ด้านกายภาวนา		
- หน่วยงานฝึกอบรมให้ทหารกองประจำการมีน้ำใจและช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	๑๐	๑,๕,๗,๘,๙,๑๗,๑๘, ๑๙,๒๑
- ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของทหารกองประจำการในการเข้ารับการฝึก	๑๑	๑,๒,๕,๙,๑๐,๑๕, ๑๖,๑๙,๒๐,๒๑,๒๒
- หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการมีความตั้งใจในการทำงาน	๕	๑,๒,๓,๖,๑๕
- ทหารกองประจำการได้พัฒนาการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก	๗	๑,๒,๓,๔,๕,๑๕,๑๙
- ทหารกองประจำการได้พัฒนาการทำงานโดยยึดหลักความถูกต้องและเป็นธรรม	๓	๑๙,๒๑,๒๒
- หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการ ให้มีความสำรวมระวังทางกายวาจาใจที่มีต่อตนเองและผู้อื่น	๘	๒,๔,๕,๖,๘,๑๑,๑๘
๒. ด้านศีลภาวนา		
- หน่วยงานพัฒนาทหารกองประจำการฝึกให้มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ	๑๐	๒,๓,๔,๕,๖,๗,๑๕,๑ ๗,๑๘
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด	๔	๔,๕,๙,๑๘
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้มีความซื่อสัตย์และยึดมั่นในศีลธรรมจริยธรรม	๙	๑,๓,๖,๘,๙,๑๒,๑๓, ๑๔,๑๕
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของหน่วยงาน	๕	๒,๖,๘,๙,๑๓
- หน่วยงานให้ทหารประจำการมีการปฏิบัติตนโดยการรักษาศีลห้าเป็นประจำ	๗	๒,๔,๕,๘,๙,๑๔,๑๙
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการไม่ให้ประพฤติดิฉินในศีลธรรมที่ทหารควรประพฤติปฏิบัติ	๖	๑,๓,๔,๗,๙,๑๐
๓. ด้านจิตภาวนา		
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและอดทนต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	๗	๑,๓,๕,๖,๘,๙,๑๙

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ)

การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี	ความถี่	คนที่
- หน่วยงานมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด	๘	๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๑๖
- หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	๖	๑,๕,๙,๑๐,๑๑,๑๙
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีสมารถในการปฏิบัติงานเป็นประจำ	๑๒	๑,๕,๖,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๑๕,๑๗,๑๘
- หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการปฏิบัติงานของตนเองให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	๑๑	๑,๓,๔,๕,๖,๗,๙,๑๐,๑๒,๑๔,๑๕
- หน่วยงานมีการปฏิบัติงานโดยเอาใจใส่ทหารประจำการอยู่เสมอ	๖	๒,๔,๕,๖,๑๗,๑๙,๒๒
๔.ด้านปัญญาภานา		
- หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระเอียดรอบครอบ	๒	๑,๓
- หน่วยงานได้พัฒนาการฝึกของทหารกองประจำการโดยใช้เหตุและผลในการพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของตน	๕	๑,๕,๖,๗,๘
- หน่วยงานมีการพัฒนาฝึกให้ทหารกองประจำการ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยแก้ไขโดยใช้หลักการใช้เหตุผล	๕	๑,๔,๖,๗,๘
- หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการได้รับการศึกษา	๗	๑,๕,๖,๘,๙,๑๐, ๑๙
- หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความช่วยเหลือกับทหารกองประจำการเมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน	๖	๑,๒,๓,๔,๕,๗,
- หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้อภัยกับทหารประจำการผู้ที่กระทำผิดและสรรเสริญผู้ที่กระทำความดี	๑๐	๑,๒,๕,๖,๗,๘,๑๐, ๑๑,๑๒,๑๘

สรุปได้ว่าการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี คือ พัฒนาคณะด้วยภานา ๔ คือ พัฒนากาย พัฒนาศีลหรือพัฒนาสังคม พัฒนาจิต และพัฒนาปัญญา โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับนโยบายของกองทัพอายเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) ด้านกายภานา คือ การบริหารการพัฒนากายให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ สามารถกำหนดเป็นยุทธวิธีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ด้วยการให้กำลังพลอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพยากรพอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรคด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรง ปราศจากโรคภัยการประทุติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร รวมถึงตัวกำลังพลและครอบครัวจะต้องปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์

ของสถาบันทหาร ในการสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธาขององค์กรอื่นๆ และประชาชน ต่อสถาบันทหารการให้กำลังพลอยู่อย่างพอเพียง โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสร้างภูมิคุ้มโรคด้วย ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ได้ นอกจากจะใช้คุณภาพทางร่างกายแล้ว กายภาวนายังสามารถปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ได้อีกด้วย แม้ในด้านอาหารและโภชนาการกำลังพลจะได้รับไม่ครบหมู่ในแต่ละวัน แต่ก็สามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ได้ ซึ่งพระพุทธเจ้าที่ทรงแบบอย่าง โดยที่บุคคลทั่วไปรับประทานอาหารหนึ่งวัน ๓ มื้อ แต่พระองค์ทรงเสวยเพียงมื้อเดียว ก็ยังทรงพระชนม์ชีพอยู่ได้ และยังสามารถที่จะปฏิบัติศาสนกิจได้ครบถ้วนสมบูรณ์ บริบูรณ์ พระพุทธเจ้าเป็นผู้มีสุขภาพดี มีพระชนมายุ แปดสิบพรรษา สามารถทำงานเผยแผ่ศาสนาวันหนึ่งประมาณ ๑๖-๒๐ ชั่วโมง ใครๆ ที่มาเฝ้าพระองค์ มักจะกล่าวสรรเสริญหรือถามพระองค์ถึงเรื่องความมีอาพาธน้อย มีพระโรคเบาบาง ทรงพระกำลังกระปรี้กระเปร่า ทรงพระสำราญอยู่เสมอๆ เพราะจิตของพระองค์เป็นสมาธิ มีความบริสุทธิ์ ปราศจากมลทินทั้งปวง การจะทำกายให้สมบูรณ์จิตก็ต้องมองเห็นธรรมชาติในเรื่องของอาหารโภชนาการว่าเราทานเข้าไปเพื่อให้ร่างกายอยู่ได้ ประคองสังขารให้เป็นอยู่ เครื่องแต่งกายเครื่องใช้พอประมาณ เพื่อทำประโยชน์ แต่หากเราไม่ทำลายกายของเราด้วยสิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบันนี้เราได้รับอาหารอย่างเพียงพอทางร่างกาย แต่กลับทำลายร่างกายด้วยการเสพสิ่งเสพติด เช่น สุรา บุหรี่ เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ป็นโทษต่อร่างกาย ทำให้เกิดความไม่สมบูรณ์ทางร่างกาย การใช้กายภาวนาเข้ามาใช้ก็สามารถที่จะปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสามารถทำให้เข้ากับสภาพที่เป็นอยู่ด้วยการพิจารณาอาหารก่อนที่จะบริโภคหรือเครื่องใช้สอยสิ่งของต่างๆ ตลอดถึงที่อยู่อาศัย ทรงให้พิจารณาอาหารก่อนบริโภคทุกครั้ง ตรัสว่า “ภิกษุในธรรมวินัยนี้ พิจารณาโดยแยบคายแล้วฉัน บิณฑบาต ไม่ใช่เพื่อเล่น เช่นเดียวกับทหารประจำการถ้าประพฤติดุปฏิบัติตนเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของทหารประจำการ โดยยึดหลักพอเพียงพอประมาณ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

๒) ด้านศีลภาวนาเป็นยุทธวิธีที่จะทำให้กำลังพลทุกคนต้องประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร รวมถึงตัวกำลังพลและครอบครัวจะต้องปฏิบัติตน ให้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมืองอย่างเคร่งครัด เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ของสถาบันทหาร ในการสร้างและดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นศรัทธาขององค์กรอื่นๆ และประชาชน ต่อสถาบันทหารเป็นการนำมาปรับใช้ในเรื่องของการมีระเบียบวินัย มีการเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด รวมถึงการมีระเบียบวินัยในสังคมของการอยู่ร่วมกันพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง ด้วยการทำความเข้าใจในข้อบัญญัติ ๕ ประการ ก็ทำให้เรามีระเบียบในการที่จะอยู่ร่วมกันกับคนในสังคมในทุกระดับ เป็นผู้ที่มีระเบียบ อยู่ในกองทัพก็เป็นอยู่ในระเบียบวินัย ยึดมั่นในคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ไม่ไปเบียดเบียนผู้อื่น ไม่ไปหยิบของของคนอื่น ไม่ไปประพฤติผิดในคูครองของคนอื่น เพราะกลัวเสียสัจจะ แม้แต่การจะพูดไม่ตักก็ไม่ประพฤติ เพราะกลัวเสียสัจจะ เพียงสัจจะอย่างเดียวก็สามารถที่จะคุ้มครองให้เรามีความปลอดภัยได้ เพราะในชีวิตประจำวันของทุกคนย่อมเกี่ยวข้องกับการคิดพูดทำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นชีวิตคนทั่วไป และการทำงาน การที่จะบริหารการคิดพูดทำ ต้องพิจารณาคิดพูดทำ หากเห็นว่าสิ่งนั้นดี มีประโยชน์ ไม่เบียดเบียน และทำให้เจริญขึ้น ให้พิจารณาละเว้นการคิดทำพูด เมื่อสิ่งนั้นเป็นความชั่ว ไร้ประโยชน์ เบียดเบียน และทำให้เกิดความเสื่อม หากแต่การทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้สมบูรณ์แบบ ก็จะเป็นวงจรอย่างเรียบง่ายเหมือนกับได้ปฏิบัติในทุก ๆ เรื่อง คนที่มีศีลภาวนาอย่างเดียวการเบียดเบียนก็จะหมดปัญหา ไม่ต้องมีการอบรมเลย การมีมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่นในสังคม การมีระเบียบวินัยในการอยู่

ร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกันบุคคลในสังคม เป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีระเบียบวินัยในตัวเองปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งแก่ตนและบุคคลอื่น การพัฒนาจิตใจให้มีความเข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น เป็นจิตสาธารณะ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้มองเป็นกระบวนการ ซึ่งกายกับศีลเป็นภายนอกแต่จิตนับว่าเป็นภายใน จึงต้องมีการพัฒนาจิตให้เป็นจิตที่มีความสมบูรณ์แบบพร้อมที่จะเผชิญกับทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๓) ด้านจิตภาวนาพัฒนาจิต ในการพัฒนาจิตตามหลักพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกในด้านการพัฒนารักษาชาติ ซึ่งกำลังพลทุกนายตลอดจนครอบครัวจะต้องได้รับการดูแลทั้งในด้านสิทธิกำลังพล สวัสดิการ และการบริการในด้านต่าง ๆ ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีเกียรติ สมศักดิ์ศรีและฐานะ เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อและค่านิยมในทางบวกต่อสถาบันทหาร เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อและค่านิยมในทางบวกต่อสถาบันทหารการมีข้อกำหนดให้นายทหาร ตั้งแต่ชั้นประทวนถึงสัญญาบัตรได้มีการอบรมแนะนำให้ทหารกองประจำการรู้จักการเสียสละและความสามัคคี เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นความเชื่อและค่านิยมในทางบวกต่อสถาบันทหารควรมีการพัฒนาจิตใจ เพื่อให้เกิดความเสียสละ ปราศจากความเห็นแก่ตัวจิตเป็นสิ่งที่อ่อนไหว คนที่อยู่ในกองทัพมักจะมีจิตที่อ่อนไหวในเวลาฝึก ซึ่งกำลังพลมีปัญหาเรื่องนี้มาก วิธีแก้คือการสนทนากับบัณฑิต บุคคลที่มีความรู้ และสามารถที่จะแนะนำให้คลายทุกข์ได้พระพุทธเจ้าทรงถือหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการ ด้วยหลักใหญ่ๆ ดังที่ตรัสไว้ในโอวาทปาติโมกข์ ๓ ประการ คือ “ละชั่ว ทำดี และทำจิตให้บริสุทธิ์” การทำจิตให้บริสุทธิ์ พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ดำรงจิตให้บริสุทธิ์ด้วยการทำจิตให้อยู่กับปัจจุบันกาลทุกขณะ และการทำจิตให้ว่าง ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ไม่เศร้าโศกถึงอดีต ไม่คิดถึงอนาคต กำหนดรู้ปัจจุบัน” ทั้งนี้เพื่อเป็นแบบอย่างแก่กุลบุตร จากนั้นก็จะเป็นจิตที่มีพลัง มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใสเป็นคนที่มีความสำนึก มีความกระตือรือร้น ไม่ต้องการสิ่งการแบบซ้ำ ๆ สามารถที่จะมีความรับผิดชอบ โดยไม่ต้องมีคำสั่ง อดทนต่ออารมณ์ที่ไม่น่าพอใจ ไม่น่าพอใจ จิตเป็นสิ่งที่อ่อนไหว คนที่อยู่ในกองทัพมักจะมีจิตที่อ่อนไหวในเวลาฝึก ซึ่งกำลังพลมีปัญหาเรื่องนี้มาก วิธีแก้คือการสนทนากับบัณฑิต บุคคลที่มีความรู้ และสามารถที่จะแนะนำให้คลายทุกข์ได้ และการทำจิตให้ว่าง ดังพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย ไม่เศร้าโศกถึงอดีต ไม่คิดถึงอนาคต กำหนดรู้ปัจจุบัน” ทั้งนี้เพื่อเป็นแบบอย่างแก่กุลบุตร จากนั้นก็จะเป็นจิตที่มีพลัง มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์แจ่มใสเป็นคนที่มีความสำนึก มีความรอบรู้ ความมีเหตุผล การสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตด้วยหลักเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดรอบครอบ หรือเรียกว่าเป็น โดยหลักการที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นการพัฒนาปัญญาความรู้ความสามารถ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการคือการพัฒนานคนเป็นองค์รวม ด้านร่างกายเป็นสิ่งที่กองทัพได้จัดสรรสวัสดิการตามระเบียบอยู่แล้ว แต่ด้านศีล ด้านจิตใจ และด้านปัญญา ผู้ที่รับการพัฒนาต้องฝึกหัดขัดเกลาด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่หน่วยควรเน้นในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมให้มากขึ้น เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถนำไปใช้เมื่อปลดประจำการไปแล้ว

๔) ด้านปัญญาภาวนาการพัฒนาปัญญา คือ การทำปัญญาให้เจริญงอกงาม ในเบื้องต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศิลปวิทยาการ ทางวิชาชีพ ซึ่งกองทัพมีความต้องการให้กำลังพลทหารประจำการมีความรู้และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถพัฒนาชีวิตให้มีคุณธรรม ยึดหลักคุณธรรมนั้นๆมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ทั้งในด้านส่วนตัว และหน้าที่การงาน เพื่อสร้างความสงบสุข ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน กองทัพ และประเทศชาติในที่สุดส่งเสริม

การศึกษาด้วยการเปิดโอกาสให้ทหารกองประจำการได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเป็นการต่อยอดปัญหาของเรา คือการรับรู้แบบรู้แจ้งเห็นจริง หรือเรียกว่ารู้เขารู้เรา รู้เราคือการรู้ตัวเองตั้งแต่ศีรษะถึงปลายเท้า รู้เขาคือรู้ทุกเรื่องของเขา แต่เมื่อมีการพัฒนาปัญญาแล้วย่อมจะสามารถต่อยอดปัญหาที่เป็นปัญญาแบบธรรมดาให้เป็นปัญญาที่รู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่เป็นธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่รู้ถึงอารมณ์ของตนและคนอื่น แม้จะถูกนิทนาว่าร้ายก็ไม่หวั่นไหว หรือถึงชมเชยก็ไม่หลงตัว เรียกว่า แม้จะชมก็ไม่ฟู ถึงจะด่าก็ไม่ฟูบ การพัฒนาปัญญา ได้แก่การรู้เข้าใจสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง รู้เท่าทันสภาวะของโลกและชีวิต ทำให้จิตใจเป็นอิสระได้จนถึงขั้นสูงสุด ส่งผลให้อยู่ในโลกได้โดยไม่ติดโลก มีอิสระที่จะเจริญเติบโตงอกงามต่อไป

๔.๑.๔ ปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่จะทำให้ ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี

เป้าหมายของพุทธธรรม หรืออุดมคติของพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพานซึ่งก่อนจะถึงพระนิพพานได้นั้น ก็จะต้องพัฒนาตนขึ้นไปเป็นลำดับ คือการพัฒนาตนให้มีชีวิตที่ดีงามมีความสุขจากกัลยาณปुरुชนไปจนถึงพระอรหันต์ เช่นเดียวกันกับกองทัพต้องการให้กำลังพลมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตก็ต้องพัฒนาหรือฝึกฝนกำลังพลทั้งในด้านร่างกายและจิตใจไปพร้อมๆ กัน จะขาดเสียส่วนใดส่วนหนึ่งมิได้^{๕๙}

เมื่อได้รับการอบรม จากผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับกองร้อย หรือวิทยากรผู้มีความรู้แล้ว ทหารมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เป็นอยู่ โดยมีการคล้อยตามหลักพระพุทธศาสนา คือ อยู่อย่างพอเพียง บริโภคแต่พอดี ไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน และมีวินัย ๙ ข้อ ของทหารเป็นตัวกำกับดูแลอีกอย่างหนึ่ง สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพได้เป็นอย่างดี^{๖๐}

ถ้าหากผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเรื่องของการพัฒนากาย ศีล จิต และปัญญา ทหารกองประจำการจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งปัจจุบันที่เห็นผลแล้วคือด้านกายภาพ และศีลภาวนา ยังคงเหลือแต่ด้านจิตภาวนา และปัญญาภาวนาที่ยังต้องพัฒนาให้เห็นผล ดังนั้น จึงควรเพิ่มในเรื่องของการสร้างปัญญาหรือต่อยอดปัญญามีอยู่แล้วให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป เพราะไม่มีสิ่งใดที่มีคุณค่าและสร้างสามารถแปลงเป็นทรัพย์สินได้นอกจากปัญญาหรือความรู้ เมื่อทหารปลดประจำการไปแล้วจะได้นำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปใช้ประกอบสัมมาอาชีพต่อไป^{๖๑} การอบรมจากผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับกองร้อย หรือวิทยากรผู้มีความรู้แล้ว เพื่อให้ทหารมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เป็นอยู่ เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ คือ อยู่อย่างพอเพียง บริโภคแต่พอดี มีวินัย ๙ ข้อ ของทหารเป็นตัวกำกับดูแล เป็นเหตุให้ได้กำลังพลที่มีความรู้มีความสามารถเพิ่มขีดความสามารถให้แก่กองทัพให้เป็นกองทัพที่มีความสง่างาม^{๖๒}

^{๕๙} สัมภาษณ์ พ.ต. สาโรจน์ ชัยสนาม, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^{๖๐} สัมภาษณ์ พ.ท. เตชา สมภาค, อาจารย์แผนกวิชายุทธวิธีโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๒ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๑} สัมภาษณ์ พ.ต. ณรงค์กรณีสิมงคุณ, อนุศาสนาจารย์ ศูนย์การทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๒} สัมภาษณ์ พ.ต. สุบิน แจ่มประไพ, ผู้บังคับกองร้อยบริการ โรงเรียนทหารม้า, ๓ กันยายน ๒๕๕๗.

ปัจจัยที่ถือว่ามีสำคัญยิ่งในการพัฒนาชีวิตของทหารกองประจำการ คือ การเห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิตของกำลังพลของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้กระบวนการต่างๆ ที่กำหนดไว้ได้นำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ สภาวะสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง นับว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาเช่นเดียวกัน การนำหลักธรรมมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตก็จะสามารถทำให้กระบวนการในการดำเนินการต่างๆ มีความสมบูรณ์มากขึ้น^{๖๓}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการเป็นการยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ของกำลังพลให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะขาดเสียส่วนใดส่วนหนึ่งมิได้ ซึ่งเป็นการกินภายในหน่วยที่ผู้บังคับบัญชาต้องให้ความสำคัญและเอาใจใส่กำลังพลที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของตน โดยมีปัจจัยภายนอก อาทิเช่น งบประมาณที่รับได้การจัดสรรจากกองทัพ และปัจจัยภายในคือบริบทของหน่วยที่มีอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายของกองทัพที่มีความต้องการให้กำลังพลมีการพัฒนาที่ยั่งยืน มีอุดมการณ์ความเป็นทหาร และมีความเชื่อมั่นในสถาบันทหาร^{๖๔}

ด้านปัจจัยภายนอกต้องมีการนำหลักธรรมมาปรับใช้ให้การที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สำเร็จลุล่วง และปัจจัยภายในคือตัวของทหารกองประจำการเองนั้นต้องมีการแนะนำหรือชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่เขาด้วยกระบวนการของการพัฒนาคุณภาพ โดยมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา^{๖๕}

การใส่ใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการเป็นสิ่งที่ผู้บังคับบัญชาควรใส่ใจและให้ความสำคัญ เพราะทหารแม้จะมียศหรือตำแหน่งใดก็ถือว่ามีความสำคัญเท่าเทียมกัน ถ้ามีการพัฒนาให้มีความเป็นอยู่ที่ดีก็สามารถที่จะเป็นขุนพลของกองทัพได้ การพัฒนาจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องใช้กระบวนการและรูปแบบที่ได้กำหนดไว้มาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน หลักธรรมก็ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะเมื่อนำมาปรับใช้ก็ต้องมีการเลือกให้เหมาะสมแก่สภาพปัจจุบันของหน่วย อย่างไรก็ตามความเอาใจใส่ดูแลของผู้บังคับบัญชาก็ถือว่าเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มีความสำเร็จและเป็นผลที่น่าพอใจ^{๖๖}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการจะประสบความสำเร็จได้ต้องนำหลักการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาปรับใช้ โดยแนะนำให้กำลังพล รู้จักความเพียงพอประมาณ มีเหตุผล สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและครอบครัว เป็นการปลูกฝังสร้างสำนึกแก่กำลังพล^{๖๗} ทหารกองประจำการเป็นบุคลากรที่มียศเป็นอันดับสุดท้ายของกองทัพ ซึ่งผ่านการคัดเลือกบุคคลตามระเบียบของกองทัพบก เมื่อนำมาพัฒนาให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพที่ดีแล้ว จะต้องพัฒนาทั้งทางร่างกาย

^{๖๓} สัมภาษณ์ พ.อ. ณัฐพล ดิษฐาน, นายทหารปฏิบัติการ ประจำจังหวัดทหารบกสระบุรี, ๘ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๔} สัมภาษณ์ พ.ท. พัฒพงศ์ ชุมทอง, ผู้บังคับกองพันนักเรียนนายสิบ โรงเรียนทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๕} สัมภาษณ์ พ.ต. พนม วงษ์ดี, ประจำแผนกกองเครื่องช่วยฝึก ศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๖} สัมภาษณ์ พ.ท. อิศศักดิ์ แสนทวี, ผู้บังคับกองพันบริการศูนย์การทหารม้า, ๙ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๗} สัมภาษณ์ พ.ท.ดิเรกมีภิปราย, หัวหน้าแผนกปกครองกองกำลังพล ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

และจิตใจให้มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้การพัฒนาโดยผ่านกระบวนการต่างๆ ที่ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์จะบรรลุผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ใดผู้หนึ่งในองค์กร ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจอีกอย่างหนึ่งที่กองทัพต้องให้ความสำคัญกับดูแลความเป็นอยู่ของกำลังพล เพื่อให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ และเป็นกำลังที่ดีของกองทัพต่อไป^{๖๘} ทหารกองประจำการนับว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการพัฒนาซึ่งการพัฒนานั้นองค์ประกอบที่จะขาดเสียมิได้คือเครื่องมือในการพัฒนา ได้แก่ นโยบายที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและเล็งเห็นประโยชน์เป็นอย่างดี กล่าวคือ ผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาและตัวของทหารกองประจำการเองต้องขับเคลื่อนไปในแนวทางเดียวกันการพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ

สรุปว่า เมื่อได้รับการอบรม จากผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับกองร้อย หรือวิทยากรผู้มีความรู้แล้ว ทหารมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เป็นอยู่ โดยมีการคล้อยตามหลักพระพุทธศาสนา คือ อยู่อย่างพอเพียง บริโภคแต่พอดี ไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน และมีวินัย ๙ ข้อ ของทหารเป็นตัวกำกับดูแลอีกอย่างหนึ่ง สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพบกได้เป็นอย่างดี^{๖๙}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการให้กองประจำการอยู่อย่างพอเพียง ใช้จ่ายทรัพย์สินพอประมาณ สร้างภูมิคุ้มโรคด้วยการบริหารร่างกายให้แข็งแรงปราศจากโรคภัยสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสถานที่หรือหน่วยที่ตัวเองอาศัยอยู่ ก่อให้เกิดความสมบูรณ์ทางกายภาพ สร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพ^{๗๐} การแนะนำชี้แจงสร้างความเข้าใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อทหารกองประจำการเป็นบันไดขั้นแรกที่จะก้าวเข้าไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อสร้างความเข้าใจในบริบทของกำลังแล้วสามารถที่จะนำนโยบายที่กำหนดไว้มาขับเคลื่อนเข้าสู่กระบวนการการพัฒนาประเด็นที่ควรตระหนักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตต้องรู้และเข้าใจพื้นฐานชีวิตของกำลังพลที่มีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน นโยบายที่กำหนดไว้จึงจะสำเร็จและเป็นนโยบายที่ใช้ได้ตลอด^{๗๑}

ปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่จะทำให้ ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี

๑. ควรจัดให้มีอาคารสถานที่โดยเฉพาะเพื่อจัดเป็นสถานที่ฝึกอบรมธรรมะทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เหมาะสม

๒. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับความปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างแก่กำลังได้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมกว่าที่ควร ซึ่งถือว่าผู้บังคับบัญชาเป็นปัจจัยภายในที่มีความสำคัญยิ่งในอันที่จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการได้บรรลุวัตถุประสงค์^{๗๒}

^{๖๘} สัมภาษณ์ พ.ต. ชำนาญ ดิษฐาน, ผู้บังคับกองร้อยบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๑๕ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๖๙} สัมภาษณ์ พ.ท. รุ่งโรจน์ มีเนียม, หัวหน้าแผนกสวัสดิการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๗๐} สัมภาษณ์ พ.อ.บรรจง นาคี, หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๗๑} สัมภาษณ์ พ.ท.วิมลภ จรรย์รัตน์, หัวหน้าส่งกำลังโรงเรียนทหารม้า ศูนย์การทหารม้า, ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗.

^{๗๒} สัมภาษณ์, รองศาสตราจารย์ ดร. ศรชัย ท้าวมิตร, รองอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

ปัจจัยภายในคือ ผู้บริหารทุกระดับที่เอาใจใส่ และจริงจังต่อแนวพุทธวิธีโดยเฉพาะจากผู้บริหารระดับสูงการมีส่วนร่วมของกำลังพลต่อนโยบาย

ปัจจัยภายนอก คือ กระแสสังคมที่มีต่อแนวพุทธวิธีความสนใจของสังคมที่มีต่อการกิจกรรมที่พระดับความรุนแรงของปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องกับความย่อหย่อนจริยธรรมของผู้คนในสังคม^{๗๓}

ปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่จะทำให้ ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ประสบผลสำเร็จเป็นไปตาม นโยบายกองทัพ อย่างไร

๑. ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีแนวคิดและมีคุณธรรมในการที่จะนำพาองค์กรไปในทิศทางที่ถูกต้องตามมรรควิธีได้

๒. ควรจัดให้มีอาคารสถานที่โดยเฉพาะเพื่อจัดเป็นสถานที่ฝึกอบรมภาคปฏิบัติด้านจิตภาวนา

๓. ควรนิมนต์หรือเชิญพระภิกษุหรือบุคคลภายนอกมาบรรยายธรรมในด้านจิตภาวนาในการอบรมให้ความรู้ในด้านจิตภาวนาอย่างถูกต้อง^{๗๔}

ทหารกองประจำการนับว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการพัฒนาซึ่งการพัฒนานั้นองค์ประกอบที่จะขาดเสียมิได้คือเครื่องมือในการพัฒนา ได้แก่ นโยบายที่ผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญและเล็งเห็นประโยชน์เป็นอย่างดี กล่าวคือ ผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาและตัวของทหารกองประจำการเองต้องขับเคลื่อนไปในแนวทางเดียวกันการพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ

เมื่อได้รับการอบรม จากผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับกองร้อย หรือวิทยากรผู้มีความรู้แล้วทหารมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เป็นอยู่ โดยมีการคล้อยตามหลักพระพุทธศาสนา คือ อยู่อย่างพอเพียง บริโภคแต่พอดี ไม่ก่อให้เกิดหนี้สิน และมีวินัย ๔ ข้อ ของทหารเป็นตัวกำกับดูแลอีกอย่างหนึ่ง สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพภาคได้เป็นอย่างดี^{๗๕}

สรุปได้ว่าปัจจัยภายในหรือปัจจัยภายนอกที่จะทำให้ ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ประสบผลสำเร็จเป็นไปตามนโยบายกองทัพ คือ

๑) ปัจจัยภายใน

ด้านกายภาวนาผู้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าของทหารกองประจำการ ดูแลในด้านสวัสดิการต่าง ๆ โดยเฉพาะขวัญและกำลังใจโดยผู้บังคับบัญชาจะต้องมีความเข้าใจถึงจิตใจทหารกองประจำการทุกนาย และเพิ่มการดูแลเอาใจใส่รักษาน้ำใจให้ทหารกองประจำการอยู่ดีมีความสุข

ด้านศีลภาวนา ผู้บังคับบัญชา มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีงามต่อทหารกองประจำการให้การสงเคราะห์ชักจูง และชักนำให้เกิดความสามัคคี รู้จักสื่อสารให้ทหารกองประจำการทุกนายเข้าใจถึง

^{๗๓} สัมภาษณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์, ประธานสมาคมอาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพสตรี, ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗.

^{๗๔} สัมภาษณ์, พระมหาไพจิตร อุตตมธมโม, หัวหน้า ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดจุฬามณีธรรมารามพระอารามหลวง, ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗.

^{๗๕} สัมภาษณ์, พระวิสุทธิโสภณ ประโยชน์(ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภอเสนาให้, ๖ กันยายน ๒๕๕๗.

แก่นแท้ของการฝึก ชักจูงในการพัฒนาและสร้างสรรค์ให้ทหารกองประจำการเคารพในกฎเกณฑ์ กติกา ระเบียบของทหาร

ด้านจิตตภาวนา ผู้บังคับบัญชาต้องสร้างสภาพให้ทหารกองประจำการโดยมีจิตรักและเมตตาทหารประจำการ โดยสร้างให้ทหารมีสติในการฝึก มีความเพียรพยายาม อดทนในการฝึกปฏิบัติ ตลอดในการใช้ชีวิตของการเป็นทหารกองประจำการ

ด้านปัญญาภาวนา ผู้บังคับบัญชาให้โอกาสทหารกองประจำการ ในการฝึกประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ที่เขาได้รับจากการฝึกในการปฏิบัติงานโดยให้ทหารกองประจำการฝึกปฏิบัติด้วยตัวของทหารกองประจำการเองโดยให้ผู้บังคับบัญชาเป็นฝ่ายคอยชี้แนะให้ทหารกองประจำการ ให้โอกาสทหารประจำการในการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ดับทุกข์เป็นคือเมื่อเกิดปัญหาให้ทหารกองประจำการได้มีโอกาสแก้ไขสถานการณ์นั้นๆ

๒. ปัจจัยภายนอก

ด้านกายภาวนาหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญเรื่องอาหารและโภชนาการ เครื่องแต่งกาย ของใช้ต่างๆ ที่พักอาศัย สวัสดิการ โดยจัดความสะดวกสบายพอประมาณให้กับทหารกองประจำการ และชี้แนะให้ทหารกองประจำการเข้าใจถึงการดำเนินชีวิตในหน่วยโดยฝึกให้ทหารรู้จัก การบริโภค การเสพวัตถุต่างๆ โดยใช้อย่างพอเพียง ใช้วัตถุต่างๆให้เป็นปัจจัยเพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ในกับตนเองและหน่วยฝึก

ด้านศีลภาวนา หน่วยงานผู้บังคับบัญชา ต้องฝึกปฏิบัติทหารกองประจำการให้เข้าใจถึงอาชีพให้รักในอาชีพและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทหารกองประจำการ ทหารกองประจำการทุกคนรู้จักถึงวินัย รู้จักใช้วินัยในการดำรงชีวิต โดยให้รู้จักจัดจรัสวัตถุสิ่งของ ของตน จัดแบ่งเวลา จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่ในสถานที่พักอาศัย ตลอดจนการจัดระเบียบในการอยู่ร่วมกัน

ด้านจิตตภาวนา หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้ทหารกองประจำการฝึกปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง โดยให้ทหารกองประจำการทุกคนมีความสุขในการฝึกปฏิบัติงานทุกครั้ง โดยให้ทหารทุกคนมีสติในการปฏิบัติงานต่างๆ มีความมุ่งมั่นในการฝึก

ด้านปัญญาภาวนา หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้โอกาสทหารกองประจำการ ได้มีการเรียนรู้จากภายนอกหน่วยงาน สนับสนุนให้ทหารประจำการได้ศึกษาในระดับสูงกว่าที่ทหารกองประจำการเคยได้ศึกษาเล่าเรียนมา เพื่อที่ทหารกองประจำการจะได้ใช้ความรู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติหรือศึกษาต่อมาใช้สร้างสรรค์งานในหน่วยงาน

๔.๒ ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus Group Discussion)

จากการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร(Documentary Research) ที่เป็นแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงหลักพุทธวิธี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำไปสู่การสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามเพื่อประมวลผลทางสถิติเพื่อหาค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) จากความคิดเห็นของทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสรุปสภาพทั่วไป ปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร จังหวัดสระบุรี สมาชิกประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ฝ่ายอำนวยการ หัวหน้าหน่วย แผนกและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

และรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการ กองบัญชาการ ศูนย์การทหารม้า จำนวน ๙ ท่าน ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. – ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องประชุมกองพันบริหาร กองบริการ ศูนย์การทหารม้าโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ใช้ เวลา ๒ ชั่วโมง ซึ่งมีรายนามผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus Group Discussion) ดังนี้

๑. พระปลัดไสว วราสโม เจ้าอาวาสวัดสูง อำเภอสายใต้
๒. พระมหาโชควรรธนอภาภโร ผู้อำนวยการสำนักงาน มมร. วิทยาเขตวชิราลงกรณราชวิทยาลัย
๓. พระมานิต ญาณิสโร ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ้านโคก อำเภอนองแสง จังหวัดสระบุรี
๔. ร.อ.ชัยยุทธ โอ้มแก้ว ผบ.มว. สุพรรณบุรี
๕. ร.อ. วิจิต เจริญรัตน์ นายทหารส่งกำลังบำรุง
๖. ร.อ. บุญยัง ทรงเจริญ นายทหารธุรการและกำลังพล กองพันบริการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า
๗. นายบุญเลิศ นครกัณฑ์ ปลัดอำเภอ บ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
๘. นางสมบุญ ปานดาข ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองสระบุรี
๙. นางวันดี ท่าเกษม นักบริหารงานทั่วไปเทศบาลเมืองสระบุรี

สภาพการบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร จังหวัดสระบุรี

๑) ด้านอาหารและโภชนาการ

จากการสนทนากลุ่ม สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับอาหารว่า ทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า จังหวัดสระบุรี ได้รับ อาหารมีรสชาติปานกลาง ปริมาณพอเพียง มีรายการอาหารค่อนข้างจำกัดซ้ำบ่อยครั้ง สถานที่จัดเตรียม ประกอบอาหารและที่ประกอบอาหารรวมถึงเจ้าหน้าที่ปรุงอาหารปานกลาง ภาชนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ สะอาดและพอเพียง ดังบทสนทนา ดังนี้ อาหารที่รับประทานแต่ละวัน รสชาติปานกลางแต่บางมื้อจัดชิดมาก ผู้ประกอบอาหารบอกว่าสินค้าราคาแพงขึ้น ซื้อเครื่องปรุงได้น้อยลง ปรุงสุกฝีมือ แล้วอร่อยได้แค่นี้ บางมื้ออาหารมีปริมาณมาก แต่ส่วนใหญ่พอรับประทานอิ่ม^{๗๖} ในขณะที่อาหารพอรับประทานได้กินอึดทุกมื้อ แต่อยากให้มีการอาหารที่ไม่ซ้ำกันบ่อยนัก เจ้าหน้าที่ปรุงอาหารก็พัฒนาขึ้นแต่งกายดูสะอาดตา มีผ้ากันเปื้อนและหมวกคลุมผม^{๗๗} ซึ่งสินค้าราคาแพงขึ้นทุกวัน ตามราคาน้ำมัน เงินที่เป็นค่าอาหารได้รับเท่าเดิม ซื้อผักตามฤดู หมู ปลา ไก่ แพงหมด ถ้าเน้นคุณภาพมาก ปริมาณก็น้อยลง ไม่พอกิน^{๗๘} แต่น่าจะมี เนื้อหมู เนื้อไก่ ให้บ้าง รสชาติอาหารคงจะอร่อยมากขึ้น ถ้าเพิ่มเครื่องปรุงและอาหารเสริมบ้าง^{๗๙}

^{๗๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ.ชัยยุทธ โอ้มแก้ว,ผบ.มว.สุพรรณบุรี กองพันบริการ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๗๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. วิจิต เจริญรัตน์, นายทหารส่งกำลังบำรุง, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๗๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. บุญยัง ทรงเจริญ,นายทหารธุรการและกำลังพล กองพันบริการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๗๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญเลิศ นครกัณฑ์,ปลัดอำเภอบ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารประจำการ ศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร จังหวัดสระบุรี นั้นต้องการให้พัฒนาในด้านนี้ให้มากขึ้นเพราะอาหารเป็นความจำเป็นโดยต้องการให้เพิ่มรสชาติอาหาร รวมทั้งปริมาณอาหารให้มากขึ้นและให้มีการเพิ่มอุปกรณ์ ในการจัดเตรียมอาหาร ประกอบอาหาร สถานที่รับประทานอาหารให้พอเพียง “อยากให้อาหารมีรสชาติดีทุกมื้อ ไม่ใช่อย่อย ๑ มื้อเว้น ๓ วัน ปริมาณให้พอกินอิ่มทุกมื้อ อีกอย่างก็คือ สถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบอาหารและที่โรง รับประทานอาหาร ให้ดูสะอาด ถูกสุขอนามัยตลอดเวลา นำเข้าไปเหมือนร้านอาหาร” ทหารประจำ การต้องการให้อาหารไม่ซ้ำกันบ่อยนัก สัปดาห์ละ ๓-๔ มื้อ ไม่ค่อยดี แต่ต้องการให้อาหารมีรสชาติ กลาง ๆ แต่ให้มีปริมาณพอเพียงกินอิ่มก็พอแล้ว^{๘๑}

การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอาหารโภชนาการสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับอาหาร และโภชนาการว่า ควรจัดทำโครงการอาหารเสริม จัดตั้งกองทุนอาหารเสริม ทหารรายได้จากกิจกรรม ด้านเกษตรกรรม มาแปรเป็นอาหารและเงินกองทุนเพิ่มเติม ทั้งการปลูกผักเลี้ยงเป็ด ไก่ กบ ปลา นำผลผลิตมาเป็นอาหารหรือจำหน่าย แล้วนำรายได้ มาเป็นทุนในโครงการ รวมทั้ง ให้เข้าร่วม โครงการอาหารสะอาดรสชาติอร่อยและดำเนินการให้ได้มาตรฐานร้านอาหาร ตามมาตรฐานด้าน สุขภาพอาหารและดำรงรักษาไว้ให้ต่อเนื่องและตลอดไป

๒) ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว

จากการสนทนากลุ่ม สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับ เครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและ ของใช้ประจำตัว ว่าที่แจกจ่ายให้แก่ทหารกองประจำการพอเพียงต่อการสวมใส่ ผลัดเปลี่ยน ใช้งาน ในด้านคุณภาพเหมาะสมกับราคาอยู่ในระดับปานกลาง ดังบทสนทนาดังนี้ “สิ่งของที่ได้รับการ แจกจ่าย ทั้งเสื้อผ้า ของใช้ปานกลางใส่ได้ แต่ดูของใช้เหมือนสินค้าราคาถูก สอบถามเจ้าหน้าที่ดู ก็บอกว่าจัดซื้อตามงบประมาณที่ได้รับสุด ๆ ได้ของดีเท่านี้”^{๘๒} เครื่องแต่งกายและของใช้ส่วนตัว ที่ได้รับ แจกจ่ายบางครั้งขนาดไม่เหมาะสมกับร่างกาย ต้องเปลี่ยนให้ได้ขนาดพอดี ใส่สบาย ด้านคุณภาพคิด ว่าคงจะเหมาะสมกับราคาที่จัดซื้อ^{๘๓} คุณภาพเสื้อผ้าของใช้เหมาะกับราคา แต่น่าจะเพิ่มจำนวนหน่อย จะได้มีไว้ผลัดเปลี่ยนกัน ขนาดเสื้อผ้าค่อนข้างเล็กสวมใส่พอดีกับร่างกายมากเกินไป “ควรต้องมีการ พัฒนาในด้านเครื่องแต่งกายให้มากขึ้นเพราะเป็นสิ่งจำเป็น โดยต้องการให้เสื้อผ้ามีคุณภาพเพิ่มมา กขึ้นและเพิ่มชุดกีฬาให้กับทหารกองประจำการเสื้อผ้าที่ทหารประจำการสวมใส่น่าจะใช้ของที่มีราคา ไม่ใช่สินค้าลดราคาจำหน่ายราคาถูก ควรมีคุณภาพไม่เหมือนของโหล ใส่ไม่กี่ครั้งก็ขาดถ้าเป็นไปได้ชุด กีฬาน่าจะเพิ่มเป็น ๒ ชุด”^{๘๔} แนวทางการพัฒนาสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ควรตรวจสอบและ

^{๘๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสมบุญ ปานดาข, ผอ.กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวันดี ท่าเกษม, นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลเมืองสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาโชควรรณ อากาศโร, ผอ.สำนักงาน มมร. วิทยาเขตวิชิตกรนครราช วิทยาลัย, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมานิต ญาณิสโร, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ้านโคก อำเภอนองแสง จังหวัด สระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปลัดไสว วราสโร, เจ้าอาวาสวัดสูง อ.เสาไห้, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ.ชัยยุทธ โอมแก้ว, ผบ.มว.สุทธรรม กองพันบริการ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

รายงาน เมื่อพบว่าเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว มีคุณภาพไม่เหมาะสมกับราคา ไม่ได้ขนาด รวมทั้ง การจัดหาเพิ่มเติมในกรณีพิเศษที่ทหารกองประจำการมีขนาดใหญ่กว่าปกติ^{๘๖} มีการจัดตั้งโครงการกำหนดมาตรฐาน เพื่อตรวจสอบควบคุม เสนอแนะให้ได้มาซึ่งของใช้ สินค้าที่มีคุณภาพเหมาะสมกับราคา ถ้าเป็นไปได้น่าจะแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรเอกชน สมาคม ห้างร้าน ในการสนับสนุนของใช้ส่วนตัวรวมทั้งชุดกีฬาและอื่นๆ ให้ทหารกองประจำการ ได้มีไว้ผลัดเปลี่ยนบ้างตามสมควร^{๘๗} มีการตรวจสอบข้อเสนอแนะ การรายงานถึงความต้องการให้มีการจัดหาเพิ่ม ตามสายการบังคับบัญชา^{๘๘}

๓) ด้านที่อยู่อาศัย

จากสนทนากลุ่ม สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ว่าอาคารสถานที่เพียงพอสูง การจัดระเบียบดี ภูมิทัศน์ดี แต่สถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายมีค่อนข้างน้อย บางหน่วยยังต้องปรับปรุงในด้านสถานที่เยี่ยมญาติ รวมทั้งห้องน้ำ ห้องส้วมควรจะมีระบบบำบัดน้ำเสียให้สะอาดดังบทสนทนา ดังนี้ อาคารที่เป็นโรงนอนมีตู้ใส่เสื้อผ้าและอุปกรณ์ที่ใช้น้อย ที่ออกกำลังกาย ห้องพักผ่อน สถานที่เยี่ยมญาติ คู่มือค่อยเป็นสัดส่วน เท่าที่ควร ห้องน้ำและห้องส้วมสะอาด สภาพแวดล้อมทั่วไปดูสะอาด โล่งสบายตา ไม่รก^{๘๙} โรงนอนที่พักสะอาดสะดวก สบาย ตามสมควร ใช้สารเกษตรอินทรีย์ช่วยกำจัดกลิ่นบำบัดน้ำเสีย ทั้งร่อนน้ำห้องน้ำและห้องส้วม ความสะอาดปานกลาง^{๙๐} การพัฒนาที่อยู่อาศัย ควรปรับปรุงเรื่องระบบบำบัดน้ำเสีย และเพิ่มอุปกรณ์ในการทำความสะดวก พัฒนาภูมิทัศน์อย่างต่อเนื่อง อุปกรณ์ประจำอาคารสะอาดและมีคุณภาพ^{๙๑} การพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย โดยการจัดให้มีอุปกรณ์ประกอบอาคารที่มีคุณภาพ ตู้เตียง ที่นอน หมอน มุ้ง สะอาดและคุณภาพดี มีห้องพักผ่อน ที่เยี่ยมญาติสัดส่วนและมีโทรทัศน์ เครื่องขยายเสียง เพื่อติดตามข่าวสาร และการสนทนากลุ่ม^{๙๒} แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการ ควรของบประมาณสนับสนุนเพิ่มมากขึ้นและควรมีผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา อาคารและสิ่งของประจำอาคาร เพิ่มอุปกรณ์ทำความสะอาด ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย^{๙๓}

๔) ด้านสุขภาพร่างกาย

จากการสนทนากลุ่ม สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสุขภาพร่างกาย ของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร อยู่ในสภาพสมบูรณ์แข็งแรงปานกลาง มีการตรวจสุขภาพร่างกายประจำปีและเล่นกีฬาบ้าง ดังบทสนทนา “โดยทั่วไป ก็ดูแข็งแรงกันดี ไม่ค่อยเจ็บป่วย กีฬาก็

^{๘๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. วิจิต เจริญรัตน์, นายทหารส่งกำลังบำรุง, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. บุญยัง ทรงเจริญ, นายทหารธุรการและกำลังพล กองพันบริการ กองบริการ ศูนย์การทหารม้า, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญเลิศ นครกันต์, ปลัดอำเภอบ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๘๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสมบุญ ปานดา, ผู้ฝึกทหารใหม่, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวันดี ท่าเกษม นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลเมืองสระบุรี ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมานิต ญาณิสสุโร, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ้านโคก อำเภอนองแสง จังหวัดสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาไชยวรรณอำภาโร, ผอ.สำนักงาน มมร. วิทยาเขตวชิราลงกรณราชวิทยาลัย, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปลัดไสว วราสโร, เจ้าอาวาสวัดสูง อ.เสาไห้, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

เล่นบ้างเป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่เล่นกันตามลำพัง ไม่ค่อยได้เล่นเป็นการแข่งขันระหว่างหน่วยหรือต่างหน่วยกับส่วนราชการ ภาครัฐ เอกชน ประชาชนภายนอก ” ในช่วงฝึกทหารใหม่มีการตรวจสอบสุขภาพประจำ ร่างกายแข็งแรงดี แต่เวลาป่วยฉุกเฉินยาสามัญประจำบ้านที่กองร้อยมีน้อย ไม่ค่อยพอเพียงพอต่อการรักษา ทหารประจำการบางหลายซื้อยามาใช้เอง^{๙๔} ปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย เวลาเจ็บป่วยช่วงอากาศเปลี่ยนหรือห้วงการฝึก ยาที่มีไม่เพียงพอต่อการรักษา หากป่วยฉุกเฉินค่อนข้างล่าช้าในการส่งตัวเข้ารับรักษาอาการ^{๙๕} ร่างกายทหารประจำการบางหลายแข็งแรงแต่บางหลายก็เป็นโรคประจำตัว แต่ก็มีปัญหาน้อย เช่น เป็นโรคภูมิแพ้ ลมพิษ เวลาเจ็บป่วยมักจะมียารักษาน้อย ไม่พอใช้รักษาต้องซื้อใช้เอง^{๙๖} ด้านสุขภาพร่างกายว่าต้องการให้พัฒนาด้านสุขภาพมาก โดยต้องการให้มีการบริการทางการแพทย์เบื้องต้นในภาวะฉุกเฉินที่เหมาะสมทันเวลา มีการแนะนำเรื่องสุขศาสตร์ส่วนบุคคล เทคนิคการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายที่ถูกต้อง^{๙๗} แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารประจำการด้านสุขภาพร่างกายควรมีการจัดอบรมส่งเสริมให้เล่นกีฬา ให้ความรู้เพื่อไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จัดการอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ แจกเตือนให้ระมัดระวังโรคภัยตามห้วงเวลา และให้มีชุดบริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ให้สามารถบริการได้ตลอดเวลาและมีการซักซ้อมบ้างในโอกาสอันควร^{๙๘}

๕) ด้านสวัสดิการอื่นๆ

จากการสนทนากลุ่ม ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการปานกลาง โดยที่ในศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร มีการจัดให้มีร้านค้าสวัสดิการ ร้านตัดผม การศึกษานอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการออมทรัพย์ และการบริการโทรศัพท์ทางไกล ดังบทสนทนา ดังนี้ สวัสดิการ มีร้านตัดผม ร้านค้าจำหน่ายสินค้า ราคาถูกบางคนก็เข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เรียนเพิ่มและอบรมวิชาชีพ ทั้งด้านการเกษตรและวิชาชีพด้านการช่าง^{๙๙} สอดคล้องกับ ร.ต. ศรีวิชัย ทานมัย กล่าวว่า พวกเรา ที่ยังเรียนไม่จบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ ส่งเสริมให้เรียน กศน. และที่เรียนจบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ แล้วให้เรียนต่อจนได้วุฒิชั้นมัธยมชั้นปีที่ ๖ ก่อนปลดกองประจำการมีจัดหางานจังหวัดมาแนะนำส่งเสริมให้มีงานทำ ลงทะเบียนไว้สำหรับผู้ที่ต้องการทำงานหลังปลดจากกองประจำการแล้ว^{๑๐๐} ปัญหาด้านสวัสดิการค่อนข้างมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการบริการไปรษณีย์และโทรศัพท์ทางไกลมีน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้บริการที่ประหยัดและคุ้มค่าในการติดต่อกับครอบครัว ทำให้ทหารประจำการ

^{๙๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ.ชัยยุทธ โอ้มแก้ว, ผบ.มว.สุทธรรม กองพันบริการ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. วิชิต เจริญรัตน์, นายทหารส่งกำลังบำรุง, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. บุญยัง ทรงเจริญ , นายทหารธุรการและกำลังพล กองพันบริการ กองบริการศูนย์การทหารม้า, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญเลิศ นครกันต์, ปลัดอำเภอบ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสมบุญ ปานดา, ผอ.กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๙๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวันดี ท่าเกษม, นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลเมืองสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาโชควรรณ อากาศโร, ผอ.สำนักงาน มมร. วิทยาเขตวชิราลงกรณราชวิทยาลัย, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

ต้องใช้โทรศัพท์มือถือส่วนตัวทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายสำหรับทหารประจำการ^{๑๐๑} ทหารกองประจำการมีความต้องการให้พัฒนา โดยการจัดโครงการเพิ่มขึ้น เช่น โครงการเยี่ยมญาติช่วยเหลือครอบครัวที่ยากจนและต้องการความช่วยเหลือในโอกาสอันควร รวมทั้ง มีความจำเป็นต้องมีโครงการส่งเสริมการมีอาชีพเสริม มีงานทำพิเศษเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มรายได้^{๑๐๒} นอกจากนี้จะมีโครงการช่วยเหลือกองประจำการโดยตรงแล้ว ควรน่าจะมีโครงการที่มุ่งอบรมอาชีพให้คู่สมรสของทหารกองประจำการที่ไม่มียานทำ เพื่อเป็นการหารายได้เพิ่มและเป็นการช่วยเหลือครอบครัวทหารกองประจำการอีกทางหนึ่ง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร ด้านสวัสดิการด้านการบริการด้านการสื่อสารกับครอบครัว การประสานองค์กรเอกชน ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย^{๑๐๓} ควรมีการจัดกิจกรรมเพิ่มขวัญและกำลังใจให้แก่^{๑๐๔} ครอบครัวของทหารกองประจำการ โดยการจัดโครงการพบปะเยี่ยมญาติในโอกาสที่เหมาะสม รวมถึงการใช้ประโยชน์บัตรตอบรับ ตอบโต้ข่าวสาร ในโอกาสอันควร^{๑๐๕}

๖) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

จากการสนทนากลุ่ม ได้ข้อสรุปสอดคล้องกันว่า มีการอบรมศีลธรรมประจำเดือน การอบรมประจำวันและการร่วมกิจกรรมทางศาสนาในโอกาส ที่เหมาะสม เช่น กิจกรรมเนื่องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชาและวันอาสาฬหบูชา เป็นต้น ดังบทสนทนา ดังนี้ มีการอบรมทุกวัน หลายเรื่องที่แตกต่างกัน เป็นส่วนรวมเพื่อต้องการให้ทหารกองประจำการเป็นคนดีมีระเบียบวินัย อยู่ร่วมกันช่วยกันทำงาน บางเดือนก็นิมนต์พระมาเทศน์^{๑๐๖} มีการอบรมสม่ำเสมอเรื่องระเบียบวินัย อุดมการณ์ต่างๆ และเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ทั้งโทษที่มีต่อตนเองรวมไปถึงสังคมและประเทศชาติ^{๑๐๗} ปัญหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นและโครงการริเริ่มของศูนย์ในทางศาสนามีน้อย คือมีแต่จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา แต่การร่วมกิจกรรมอื่น ที่เป็นประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นมีปานกลาง ไม่ค่อยได้จัดเป็นส่วนรวม แต่เป็นไปในลักษณะส่วนบุคคลมากกว่า^{๑๐๘} ด้านการพัฒนาทหารกองประจำการส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมปลูกฝังจิตสำนึก อุดมการณ์รักหมู่คณะ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการ/กิจกรรมทาง

^{๑๐๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมานิต ญาณิสสร, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ้านโคก อำเภอนองแสง จังหวัดสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปลัดไสว วราสโร, เจ้าอาวาสวัดสูง อ.เสาไห้, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ.ชัยยุทธ โอมแก้ว, ผบ.มว.สุทกรรม กองพันบริการ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. วิชิต เจริญรัตน์, นายทหารส่งกำลังบำรุง, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ. บุญยัง ทรงเจริญ, นายทหารธุรการและกำลังพล กองพันบริการ กองศูนย์การทหารม้า, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญเลิศ นครกันต์, ปลัดอำเภอบ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสมบุญ ปานดาข, ผอ.กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๐๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวันดี ท่าเกษม, นักบริหารงานทั่วไป เทศบาลเมืองสระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม^{๑๐๙} จัดการอบรมปลูกฝังอุดมการณ์ เจตคติที่ดีเน้นในเรื่องความร่วมมือ ความเสียสละ ความสามัคคี ทั้งนี้ต้องเป็นไปอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและซ้ำๆ ให้เกิดจิตสำนึกและ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๑๑๐} แนวทางพัฒนาควรจัดให้มีโครงการกำลังพลตัวอย่าง ที่มีคุณธรรมและ จริยธรรมที่สมควรได้รับการยกย่องเป็นแรงจูงใจในการทำดีเป็นประจำและต่อเนื่อง^{๑๑๑} โดยการ ประกวด ประเมินผล ในการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วย ต่อส่วนร่วมด้วยการชมเชย ให้รางวัล จัดทำโครงการให้ทหารกองประจำการได้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ร่วมกับประชาชน ให้เกิดความ ภูมิใจในความเสียสละ สร้างแรงจูงใจให้ทำสิ่งที่ดีต่อชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ ประกาศเกียรติคุณใน การร่วมกระทำความดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม^{๑๑๒}

สรุป จากการสนทนากลุ่มด้านอาหารและโภชนาการ สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับ อาหารว่า ทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า จังหวัดสระบุรี ได้รับอาหารมีรสชาติปานกลาง ปริมาณพอเพียง มีรายการอาหารค่อนข้างจำกัดซ้ำบ่อยครั้ง สถานที่จัดเตรียม ประกอบอาหารและที่ ประกอบอาหารรวมถึงเจ้าหน้าที่ปรุงอาหารปานกลาง ภาชนะและอุปกรณ์ต่าง ๆ สะอาดและพอเพียง การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอาหารโภชนาการสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับอาหารและ โภชนาการว่า ควรจัดทำโครงการอาหารเสริม จัดตั้งกองทุนอาหารเสริม หารายได้จากกิจกรรมด้าน เกษตรกรรม มาแปรรูปเป็นอาหารและเงินกองทุนเพิ่มเติม ทั้งการปลูกผักเลี้ยงเป็ด ไก่ กบ ปลา นำผลผลิตมาเป็นอาหารหรือจำหน่าย แล้วนำรายได้ มาเป็นทุนในโครงการ รวมทั้ง ให้เข้าร่วม โครงการอาหารสะอาดรสชาติอร่อยและดำเนินการให้ได้มาตรฐานร้านอาหาร ตามมาตรฐานด้าน สุขภาพอาหารและดำรงรักษาไว้ให้ต่อเนื่องและตลอดไป

ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับ เครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว ว่าที่แจกจ่ายให้แก่ทหารกองประจำการพอเพียงต่อ การสวมใส่ ผลัดเปลี่ยน ใช้งาน ในด้านคุณภาพเหมาะสมกับราคาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่อยู่อาศัย สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ว่าอาคารสถานที่เพียงพอ สูง การจัดระเบียบดี ภูมิทัศน์ดี แต่สถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายมีค่อนข้างน้อย บางหน่วยยังต้อง ปรับปรุงในด้านสถานที่เยี่ยมญาติ รวมทั้งห้องน้ำ ห้องส้วมควรจะมีระบบบำบัดน้ำเสียให้สะอาด อาคารที่เป็นโรงนอนมีตู้ใส่เสื้อผ้าและอุปกรณ์ที่ใช้น้อย ที่ออกกำลังกาย ห้องพักผ่อน สถานที่เยี่ยม ญาติ คุ้มค่าค่อนข้างเป็นส่วน เก่าที่ควร ห้องน้ำและห้องส้วมสะอาด สภาพแวดล้อมทั่วไปดูสะอาด โล่งสบายตาไม่รก

ด้านสุขภาพร่างกายสมาชิกส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสุขภาพร่างกาย ของทหารกอง ประจำการ ศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร อยู่ในสภาพสมบูรณ์แข็งแรงปานกลาง มีการตรวจสุขภาพ ร่างกายประจำปีและเล่นกีฬาบ้าง ในช่วงฝึกทหารใหม่มีการตรวจสุขภาพประจำ ร่างกายแข็งแรงดี

^{๑๐๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาโชควรรณ อากาศโร, ผอ.สำนักงาน มมร. วิทยาเขตวชิราลงกรณราช วิทยาลัย, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๑๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมานิต ญาณิสสร, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบ้านโคก อำเภอนองแสง จังหวัด สระบุรี, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๑๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระปลัดไสว วรสาโร, เจ้าอาวาสวัดสูง อ.เส้าไห้, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

^{๑๑๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ร.อ.ชัยยุทธ โอมแก้ว, ผบ.มว.สุทกรรม กองพันบริการ, ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗.

แต่เวลาป่วยฉุกเฉินยาสามัญประจำบ้านที่กองร้อยมีน้อย ไม่ค่อยพอเพียงต่อการใช้รักษา ทหารประจำการบางหลายชื่อยามาใช้เองแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการด้านสุขภาพร่างกายควรมีการจัดอบรมส่งเสริมให้เล่นกีฬา ให้ความรู้เพื่อไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จัดการอบรมให้ความรู้ด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ แจกเตือนให้ระมัดระวังโรคภัยตามห้วงเวลา และให้มีชุดบริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน ให้สามารถบริการได้ตลอดเวลาและมีการซักซ้อมบ้างในโอกาสอันควร ด้านสวัสดิการอื่นๆ ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการปานกลาง โดยที่ในศูนย์การทหารม้า ค่อยอดิศร มีการจัดให้มีร้านค้าสวัสดิการ ร้านตัดผม การศึกษานอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการออมทรัพย์และการบริการโทรศัพท์ทางไกล ดั่งบทสนทนา ดั่งนี้ สวัสดิการ มีร้านตัดผม ร้านค้าจำหน่ายสินค้าราคาถูก บางคนก็เข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เรียนเพิ่มและอบรมวิชาชีพ ทั้งด้านการเกษตรและวิชาชีพด้านการช่าง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้ข้อสรุปสอดคล้องกันว่า มีการอบรมศีลธรรมประจำเดือน การอบรมประจำวันและการร่วมกิจกรรมทางศาสนาในโอกาส ที่เหมาะสม เช่น กิจกรรมเนื่องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชาและวันอาสาฬหบูชา เป็นต้น ด้านการพัฒนาทหารกองประจำการส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมปลูกฝังจิตสำนึก อุดมการณ์รักหมู่คณะ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามโครงการ/กิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมจัดการอบรมปลูกฝังอุดมการณ์ เจตคติที่ดีเน้นในเรื่องความร่วมมือ ความเสียสละ ความสามัคคี ทั้งนี้ต้องเป็นไปอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและซ้ำๆ ให้เกิดจิตสำนึกและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔.๓ ผลการวิจัยปริมาณ(Quantitative Research)

๔.๓.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทั้งในส่วนของอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ ได้ปรากฏผลดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ ๔.๓ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้

(n = ๓๓๘)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
๑๘ – ๒๒ ปี	๒๖๔	๗๘.๑๑
๒๓ – ๒๗ ปี	๗๔	๒๑.๘๙
รวม	๓๓๘	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๓ (ต่อ)

(n = ๓๓๘)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	๔๘	๑๔.๒๐
มัธยมศึกษา	๑๙๒	๕๖.๘๐
ปวส. / อนุปริญญา	๖๔	๑๘.๙๔
ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๔	๑๐.๐๖
รวม	๓๓๘	๑๐๐
สถานภาพ		
โสด	๒๖๙	๗๙.๕๙
สมรส	๒๔	๗.๑๐
อยู่ร่วมกันนอกสมรส	๔๕	๑๓.๓๑
รวม	๓๓๘	๑๐๐
อาชีพก่อนเข้าเป็นทหารกองประจำการ		
เกษตรกร	๓๔	๑๐.๐๖
รับจ้าง	๙๓	๒๗.๕๑
พนักงานบริษัทเอกชน	๙๒	๒๗.๒๒
รับราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	๑๑	๓.๒๕
ธุรกิจส่วนตัว	๓๗	๑๐.๙๕
อื่น ๆ	๗๑	๒๑.๐๑
รวม	๓๓๘	๑๐๐
รายได้		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓๔	๑๐.๐๖
๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๙๓	๒๗.๕๑
๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	๙๒	๒๗.๒๒
๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท	๑๑	๓.๒๕
๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๓๗	๑๐.๙๕
รวม	๓๓๘	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๑๘ – ๒๒ ปี จำนวน ๒๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๑๑ มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘๐ มีสถานภาพโสด จำนวน ๒๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๕๙ อาชีพ รับจ้าง จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๑ และมีรายได้ ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๑

๔.๓.๒ ระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวด้านที่พักอาศัย ด้านสุขภาพร่างกายด้านสวัสดิการอื่นๆ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔- ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า โดยภาพรวม

(n = ๓๓๘)

คุณภาพชีวิต	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านอาหารและโภชนาการ	๓.๑๘	๐.๖๑๒	ปานกลาง
๒. ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน ของใช้ส่วนตัว	๓.๔๒	๐.๗๖๓	ปานกลาง
๓. ด้านที่พักอาศัย	๓.๕๑	๐.๘๐๕	สูง
๔. ด้านสุขภาพร่างกาย	๓.๔๑	๐.๗๓๖	ปานกลาง
๕. ด้านสวัสดิการอื่น ๆ	๓.๑๘	๐.๘๑๘	ปานกลาง
๖. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	๓.๒๙	๐.๘๔๒	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๓.๓๓	๐.๖๔๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย สำหรับด้านที่เหลือมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางและเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันปานกลาง (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง ๐.๖๑๒ – ๐.๘๔๒)

ตารางที่ ๔.๕: ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านอาหารและโภชนาการ

(n = ๓๓๘)

ด้านอาหารและโภชนาการ	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. สถานที่โรงเลี้ยง อากาศถ่ายเทดีมีที่นั่งรับประทานอาหารและภาชนะพอเพียง	๓.๓๑	๐.๖๘๒	ปานกลาง
๒. สถานที่โรงเลี้ยงมีบริเวณที่ใช้ล้างภาชนะ ที่ตากภาชนะ มีตาข่ายดูละออดตา	๓.๑๖	๐.๗๔๒	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕: (ต่อ)

(n = ๓๓๘)

ด้านอาหารและโภชนาการ	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๓. เจ้าหน้าที่ประกอบอาหารแต่งกายสะอาด มีชุดกันเปื้อนและหมวกคลุมผม	๓.๑๘	๐.๙๐๘	ปานกลาง
๔. อาหาร เหมาะสม สะอาด น่ารับประทาน รสชาติอาหารดีและปริมาณอาหารเหมาะสมพอเพียง	๓.๑๘	๐.๗๑๒	ปานกลาง
๕. รายการอาหารคำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการ และมีความเพียงพอ	๓.๐๔	๐.๘๔๔	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๓.๑๘	๐.๖๑๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านอาหารและโภชนาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X}$ =๓.๑๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ : ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน ของใช้ส่วนตัว

(n = ๓๓๘)

ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน ของใช้ส่วนตัว	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ทหารได้รับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ครบถ้วน มีคุณภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งาน	๓.๔๐	๐.๙๐๖	ปานกลาง
๒. หน่วยงานของทหารมีที่รีดผ้าและอุปกรณ์ ใช้งานได้ดีพอเพียงและมีอุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจรของเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกประเภท	๓.๔๘	๐.๘๒๓	ปานกลาง
๓. เติียงนอนของทหารสามารถใช้งานได้ดี สะอาด ไม่มีกลิ่นอับ ไม่เปียกชื้น	๓.๒๗	๑.๐๔๑	ปานกลาง
๔. ตู้เสื้อผ้าของทหาร สามารถใช้งานได้ดี จัดวางเป็นระเบียบ สะอาด ไม่มีกลิ่นอับ ไม่เปียกชื้น	๓.๓๗	๐.๘๖๙	ปานกลาง
๕. มีสถานที่ซักรีดเสื้อผ้า/เครื่องนอน ที่เพียงพอ เหมาะสมต่อการใช้งาน	๓.๔๐	๐.๘๓๔	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๓.๔๒	๐.๗๖๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน ของใช้ส่วนตัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านที่พักอาศัย

(n = 338)

ด้านที่พักอาศัย	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. อาคารสำนักงานของหน่วยงานของทหาร สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีบรรยากาศดี จัดใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม	3.60	0.507	สูง
๒. สภาพโรงนอนที่ทหารพักอยู่ จัดระเบียบดี เตียงนอนทหาร เหมาะสม มีพื้นที่ ช่องว่าง อากาศถ่ายเทได้ดี	3.42	1.014	ปานกลาง
๓. หน่วยงานของทหารมีห้องอาบน้ำ ห้องส้วมเพียงพอ สะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น	3.44	1.073	ปานกลาง
๔. มีอุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น ถังน้ำ ชั้นวางของ ราวตากผ้า สามารถใช้งานได้ดี	3.58	0.893	สูง
๕. หน่วยงานมีเครื่องให้ความบันเทิง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องขยายเสียงที่อ่านหนังสือให้ความรู้ ที่มีความเหมาะสม	3.49	0.944	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	3.51	.805	สูง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านที่พักอาศัยโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูง ได้แก่ อาคารสำนักงานของหน่วยงานของทหาร สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีบรรยากาศดี จัดใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม และ มีอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น ถังน้ำ ชั้นวางของ ราวตากผ้า สามารถใช้งานได้ดี สำหรับข้อที่เหลือมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ
กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านสุขภาพร่างกาย

(n = ๓๓๘)

ด้านสุขภาพร่างกาย	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานมีตู้ยา เครื่องมือปฐมพยาบาลและยาสามัญประจำบ้านพร้อมคู่มือวิธีการใช้ยา เหมาะสมตามสัดส่วนของทหาร	๓.๔๗	๐.๘๔๙	ปานกลาง
๒. หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่พยาบาลของหน่วยและยานพาหนะ พร้อมส่งโรงพยาบาลตลอดเวลาเมื่อมีเหตุป่วยฉุกเฉิน	๓.๔๔	๐.๙๖๘	ปานกลาง
๓. หน่วยงานจัดให้ทหารกองประจำการ ตรวจร่างกายประจำปี	๓.๒๙	๐.๙๘๔	ปานกลาง
๔. หน่วยงานจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่ทหารประจำการ	๓.๒๗	๐.๙๓๖	ปานกลาง
๕. หน่วยงานส่งเสริมให้มือออกกำลังกายสม่ำเสมอ เช่น ลานกีฬา อุปกรณ์ออกกำลังกาย การจัดแข่งขันกีฬา เป็นต้น	๓.๓๖	๑.๐๐๑	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๓.๔๑	๐.๗๓๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านสุขภาพร่างกายโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ
กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านสวัสดิการ

(n = ๓๓๘)

ด้านสวัสดิการ	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานมีร้านค้าสวัสดิการ จำหน่ายสินค้าที่จำเป็น มีคุณภาพดี ราคาถูก มีป้ายบอกราคา	๓.๑๙	๐.๙๓๔	ปานกลาง
๒. หน่วยงานมีห้องตัดผม เครื่องมือและอุปกรณ์สะอาด บริการในราคาที่เหมาะสม	๓.๐๗	๐.๙๖๓	ปานกลาง
๓. หน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุน จัดการศึกษาออกระบบเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ	๓.๒๓	๐.๙๒๒	ปานกลาง
๔. หน่วยงานมีระบบเงินสวัสดิการช่วยเหลือให้กับทหารกองประจำการและครอบครัว	๓.๒๔	๐.๘๔๐	ปานกลาง
๕. มีการฝึกอบรมวิชาชีพทหารกองประจำการ เช่น สาขาช่างเครื่องยนต์	๓.๑๗	๐.๙๔๗	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๓.๑๘	๐.๘๑๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านสวัสดิการโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ
กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า **ด้านคุณธรรมและจริยธรรม**

(n = ๓๓๘)

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานมีการอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยมีการ สวดมนต์ก่อนนอนทุกคืนและบทปลงใจเพื่อให้เกิดความ จงรักภักดีต่อสถาบันชาติ	๓.๔๑	๐.๘๒๒	ปานกลาง
๒. หน่วยงานจัดให้ร่วมมือในกิจกรรมที่กำหนดขึ้น ใน ด้านความรักชาติ การทำนุบำรุงส่งเสริมกิจกรรมทาง ศาสนาและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ การถวายพระราช กุศล แต่สถาบัน พระมหากษัตริย์ตามโอกาสอันควร	๓.๓๓	๑.๐๒๙	ปานกลาง
๓. หน่วยงานสนับสนุนให้ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง ศาสนา โดยพร้อมเพรียงกัน	๓.๓๐	๐.๙๐๐	ปานกลาง
๔. อบรมปลูกฝังให้ทหารกองประจำการมีค่านิยมที่ไม่ ยึดติดกับวัตถุ	๓.๑๐	๑.๐๙๔	ปานกลาง
๕. หน่วยงานมีปลูกฝังและฝึกการแสดงความรัก ถูกต้องตามระเบียบอันต้องปฏิบัติ	๓.๓๒	๐.๙๘๓	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๓.๒๙	๐.๘๔๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตของ
ทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า **ด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวม** อยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

สรุปโดยรวมจากตารางที่ ๔.๓ – ตารางที่ ๔.๑๐ พบว่าโดยภาพรวมตัวแปรทั้ง ๓๐ ข้อ มี
ค่าเฉลี่ย อยู่ ๓.๐๔ – ๓.๖๐ แสดงว่าทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยที่
ระดับปานกลาง และเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกันทั้งปานกลางและน้อย(ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
อยู่ระหว่าง ๐.๖๘๒-๑๑.๐๙๔)จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงควรต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหาร
ประจำการให้ได้มาตรฐานต่อไป

๔.๓.๓ คุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของทหารกองประจำการในยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธีกองบัญชาการศูนย์การทหารม้ารูปแบบการแก้ไขปัญหาคคุณภาพชีวิตตามหลักพุทธวิธีโดยใช้หลักทฤษฎี ๔ ผลการวิเคราะห์ระดับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธีกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า มีทั้งหมด ๔ ด้าน คือ ด้านกายภาพนา ด้านศีลภาพนา ด้านจิตภาพนา ด้านปัญญาภาพนา โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑๑ – ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้าโดยภาพรวม

(n = ๓๓๘)

รายการ	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านกายภาพนา	๔.๑๖	๐.๔๗๘	สูง
๒. ด้านศีลภาพนา	๔.๒๗	๐.๖๐๐	สูง
๓. ด้านจิตภาพนา	๔.๒๖	๐.๖๐๔	สูง
๔. ด้านปัญญาภาพนา	๔.๑๗	๐.๖๑๙	สูง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๔.๒๒	๐.๔๔๙	สูง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธี(ตามหลักทฤษฎี ๔) โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง($\bar{X}$ = ๔.๒๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎี ๔ อยู่ในระดับสูงทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตาม
แนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านกายภาวนา

(n = ๓๓๘)

กายภาวนา	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานมีกระบวนการป้องกันและการบำบัดการเจ็บป่วยขั้นต้นของทหาร	๔.๑๐	๐.๗๒๘	สูง
๒. หน่วยงานของท่านมีการดูแลให้ได้รับอาหารที่มีคุณภาพ	๓.๙๔	๐.๗๗๗	สูง
๓. หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้ท่านรู้จักการประมาณตน	๔.๑๓	๐.๗๔๒	สูง
๔. หน่วยงานของท่านมีการตรวจสอบสุขภาพของกำลังพลทหารทุกนาย	๔.๒๔	๐.๗๑๖	สูง
๕. หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการ ให้มีความสำรวมระวังทางกายวาจาใจที่มีต่อตนเองและผู้อื่น	๔.๒๙	๐.๗๒๒	สูง
๖. หน่วยงานมีกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพร่างกายทหาร	๔.๒๘	๐.๗๑๗	สูง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๔.๑๖	๐.๔๗๘	สูง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตตามหลักภาวนา ๔ ด้านกายภาวนาโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = ๔.๑๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตตามหลักภาวนา ๔ อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตาม
แนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านศีลภาวนา

(n = ๓๓๘)

ศีลภาวนา	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานพัฒนาทหารกองประจำการฝึกให้มีความ รับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานอย่างเต็มที่และเต็ม ความสามารถ	๔.๓๔	.๗๐๘	สูง
๒. หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้ ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด	๔.๓๘	.๗๓๘	สูง
๓. หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้มี ความซื่อสัตย์และยึดมั่นในศีลธรรมจริยธรรม	๔.๓๖	.๗๓๔	สูง
๔. หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการมีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน	๔.๓๐	.๗๑๒	สูง
๕. หน่วยงานให้ทหารประจำการมีการปฏิบัติตนโดยการ รักษาศีลห้าเป็นประจำ	๔.๐๖	.๗๙๔	สูง
๖. หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการไม่ให้ ประพฤติดินศีลธรรมที่ทหารควรปฏิบัติ	๔.๑๖	.๗๔๖	สูง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๔.๒๖	๐.๖๐๐	สูง

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตตามหลัก
ภาวนา ๔ ด้านศีลภาวนาโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = ๔.๑๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
มีคุณภาพชีวิตตามหลักภาวนา ๔ อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตาม
แนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ด้านจิตภาวนา

(n = ๓๓๘)

ด้านจิตภาวนา	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและอดทนต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	๔.๓๔	๐.๗๐๔	สูง
๒. หน่วยงานมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด	๔.๓๑	๐.๗๔๘	สูง
๓. หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	๔.๓๑	๐.๗๔๐	สูง
๔. หน่วยงานพัฒนาการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีสมารถในการปฏิบัติงานเป็นประจำ	๔.๑๙	๐.๗๓๒	สูง
๕. หน่วยงานพัฒนาการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้	๔.๑๙	๐.๗๔๔	สูง
๖. หน่วยงานมีการปฏิบัติงานโดยเอาใจใส่ทหารประจำการ อยู่เสมอ	๔.๒๒	๐.๗๓๗	สูง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๔.๒๖	๐.๖๐๔	สูง

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตตามหลักภาวนา ๔ ด้านจิตภาวนาโดยรวมอยู่ในระดับสูง($\bar{X}$ = ๔.๒๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคุณภาพชีวิตตามหลักภาวนา ๔ อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้าด้านปัญญากาวนา

(n = ๓๓๘)

ด้านปัญญากาวนา	ระดับคุณภาพชีวิต		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบครอบ	๔.๒๐	๐.๗๔๓	สูง
๒. หน่วยงานได้พัฒนาการฝึกของทหารกองประจำการโดยใช้เหตุและผลในการพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของตน	๔.๑๓	๐.๗๓๔	สูง
๓. หน่วยงานมีการพัฒนาฝึกให้ทหารกองประจำการสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยแก้ไขโดยใช้หลักการใช้เหตุผล	๔.๑๖	๐.๗๒๓	สูง
๔. หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการฝึกการคิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติตน ตามหลักเหตุผล และหลักศีลธรรม	๔.๑๔	๐.๗๔๔	สูง
๕. หน่วยงานพัฒนาทหาร ให้ฝึกการแก้ปัญหาที่เหตุแห่งปัญหา มากกว่าการค้นหาผู้กระทำความผิด	๔.๑๖	๐.๗๔๐	สูง
๖. หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้อภัยกับทหารประจำการผู้ที่กระทำความผิดและสรรเสริญผู้ที่กระทำความดี	๔.๒๓	๐.๗๖๐	สูง
ค่าเฉลี่ยภาพรวม	๔.๑๗	๐.๖๑๙	สูง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตตามหลักกาวนา ๔ ด้านปัญญากาวนาโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพชีวิตตามหลักกาวนา ๔ อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

สรุปโดยรวมจากตารางที่ ๔.๑๑ – ตารางที่ ๔.๑๕ พบว่าโดยภาพรวมตัวแปรทั้ง ๒๔ ข้อ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๔.๐๖– ๔.๓๘ แสดงว่าทหารกองประจำการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธี(กาวนา ๔) เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง ๐.๗๐๔- ๐.๗๗๗ แสดงว่าทหารกองประจำการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยความคิดเห็นที่สอดคล้องกันอยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓.๔ ข้อเสนอแนะ

๔.๓.๔.๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการ ของศูนย์การทหารม้า

ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๓๘ คน ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖ – ๔.๒๑

ตารางที่ ๔.๑๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ด้านอาหาร และโภชนาการ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	ควรมีสถานที่โรงเลี้ยง อากาศถ่ายเทดี	๑๕
๒	ควรมีที่นั่งรับประทานอาหารและภาชนะพอเพียง	๑๒
๓	เจ้าหน้าที่ประกอบอาหารแต่งกายสะอาด มีชุดกันเปื้อนและหมวกคลุมผม	๑๐
๔	สถานที่โรงเลี้ยงมีบริเวณที่ใช้ล้างภาชนะ ที่ตากภาชนะ มีตาข่ายดูละออดตา	๑๓
๕	อาหาร เหมาะสม สะอาด น่ารับประทาน รสชาติอาหารดีและปริมาณอาหารเหมาะสมพอเพียง	๑๙

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านอาหาร และโภชนาการมากที่สุด ได้แก่ อาหาร เหมาะสม สะอาด น่ารับประทาน รสชาติอาหารดีและปริมาณอาหารเหมาะสมพอเพียงจำนวน ๑๙ คน รองลงมา คือ ควรมีสถานที่โรงเลี้ยง อากาศถ่ายเทดี จำนวน ๑๕ คนน้อยที่สุด เจ้าหน้าที่ประกอบอาหารควรแต่งกายสะอาด มีชุดกันเปื้อนและหมวกคลุมผมจำนวน ๑๐ คน

ตารางที่ ๔.๑๗ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	ทหารได้รับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ครบถ้วน มีคุณภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งาน	๔
๒	หน่วยงานของทหารมีที่รีดผ้าและอุปกรณ์ ใช้งานได้ดี พอเพียงและมีอุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจรของเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกประเภท	๑๕
๓	เตียงนอนของทหารสามารถใช้งานได้ดี สะอาด ไม่มีกลิ่นอับ ไม่เปียกชื้น	๑๑
๔	ตู้เสื้อผ้าของทหาร สามารถใช้งานได้ดี จัดวางเป็นระเบียบ สะอาด ไม่มีกลิ่นอับ ไม่เปียกชื้น	๙
๕	มีสถานที่ซักรีดเสื้อผ้า/เครื่องนอน ที่เพียงพอ เหมาะสมต่อการใช้งาน	๘

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัวมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของทหารมีที่รีดผ้าและอุปกรณ์ ใช้งานได้ดี พอเพียงและมีอุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจรของเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกประเภทจำนวน ๑๕ คน รองลงมา คือ เตียงนอนของทหารสามารถใช้งานได้ดี สะอาด ไม่มีกลิ่นอับ ไม่เปียกชื้น จำนวน ๑๑ คนน้อยที่สุด ทหารได้รับเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ครบถ้วน มีคุณภาพที่เหมาะสมต่อการใช้งาน จำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๔.๑๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ด้านที่พักอาศัย

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	อาคารสำนักงานของหน่วยงานของทหาร สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีบรรยากาศดี จัดใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม	๖
๒	สภาพโรงนอนที่ทหารพักอยู่ จัดระเบียบดี เตียงนอนทหาร เหมาะสม มีพื้นที่ ช่องว่าง อากาศถ่ายเทได้ดี	๑๓
๓	หน่วยงานของทหารมีห้องอาบน้ำ ห้องส้วมเพียงพอสะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น	๒๐
๔	มีอุปกรณ์ต่างๆ อาทิเช่น ถังน้ำ ชั้ววางของ ราวตากผ้า สามารถใช้งานได้ดี	๑๑
๕	หน่วยงานมีเครื่องให้ความบันเทิง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องขยายเสียงที่อ่านหนังสือให้ความรู้ ที่มีความเหมาะสม	๘

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านที่พักอาศัยมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของทหารมีห้องอาบน้ำ ห้องส้วมเพียงพอสะอาดไม่มีกลิ่นเหม็น จำนวน ๒๐ คน รองลงมา คือ สภาพโรงนอนที่ทหารพักอยู่ จัดระเบียบดี เตียงนอนทหาร เหมาะสม มีพื้นที่ ช่องว่าง อากาศถ่ายเทได้ดี จำนวน ๑๓ คนน้อยที่สุด อาคารสำนักงานของหน่วยงานของทหาร สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีบรรยากาศดี จัดใช้พื้นที่อย่างเหมาะสม จำนวน ๖ คน

ตารางที่ ๔.๑๙ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ด้านสุขภาพร่างกาย

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	หน่วยงานมีตู้ยา เครื่องมือปฐมพยาบาลและยาสามัญประจำบ้านพร้อมคู่มือวิธีการใช้ยา เหมาะสมตามสัดส่วนของทหาร	๕
๒	หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่พยาบาลของหน่วยและยานพาหนะ พร้อมส่งโรงพยาบาลตลอดเวลาเมื่อมีเหตุป่วยฉุกเฉิน	๑๖
๓	หน่วยงานจัดให้ทหารกองประจำการ ตรวจร่างกายประจำปี	๖
๔	หน่วยงานจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่ทหารประจำการ	๑๐

ตารางที่ ๔.๑๙ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๕	หน่วยงานส่งเสริมให้มือออกกำลังกายสม่ำเสมอ เช่น ลานกีฬา อุปกรณ์ออกกำลังกาย การจัดแข่งขันกีฬา	๔

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านสุขภาพร่างกายมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่พยาบาลของหน่วยและยานพาหนะ พร้อมส่งโรงพยาบาลตลอดเวลา เมื่อมีเหตุป่วยฉุกเฉิน จำนวน ๑๖ คน รองลงมา คือ หน่วยงานจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยแก่ทหารประจำการ จำนวน ๑๐ คนน้อยที่สุด หน่วยงานส่งเสริมให้มือออกกำลังกายสม่ำเสมอ เช่น ลานกีฬา อุปกรณ์ออกกำลังกาย การจัดแข่งขันกีฬา จำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๔.๒๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ด้านสวัสดิการอื่นๆ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	หน่วยงานมีร้านค้าสวัสดิการ จำหน่ายสินค้าที่จำเป็น มีคุณภาพดี ราคาถูก มีป้ายบอกราคา	๑๐
๒	หน่วยงานมีห้องตัดผม เครื่องมือและอุปกรณ์สะอาด บริการในราคาที่เหมาะสม	๕
๓	หน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุน จัดการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ	๑๓
๔	หน่วยงานมีระบบเงินสวัสดิการช่วยเหลือให้กับทหารกองประจำการและครอบครัว	๑๕
๕	มีการฝึกอบรมวิชาชีพทหารกองประจำการเช่นสาขาช่างเครื่องยนต์	๙

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านสวัสดิการอื่นๆ มากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานมีระบบเงินสวัสดิการช่วยเหลือให้กับทหารกองประจำการและครอบครัว จำนวน ๑๕ คน รองลงมา คือ หน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุน จัดการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้ทหารกองประจำการ จำนวน ๑๓ คนน้อยที่สุด หน่วยงานมีห้องตัดผม เครื่องมือและอุปกรณ์สะอาด บริการในราคาที่เหมาะสม จำนวน ๕ คน

ตารางที่ ๔.๒๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	หน่วยงานมีการอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยมีอนุศาสตรวิทยากรมาบรรยายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ	๙
๒	หน่วยงานจัดโครงการปฏิบัติธรรมทุกผลัดที่รับทหารประจำการ	๑๔
๓	หน่วยงานสนับสนุนให้ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา โดยพร้อมเพรียงกัน	๖
๔	อบรมปลูกฝังให้ทหารกองประจำการมีค่านิยมที่ไม่ยึดติดกับวัตถุ	๑๖
๕	หน่วยงานมีปลูกฝังและฝึกการแสดงความรักความเคารพถูกต้องตามระเบียบอันต้องปฏิบัติ	๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด ได้แก่ อบรมปลูกฝังให้ทหารกองประจำการมีค่านิยมที่ไม่ยึดติดกับวัตถุจำนวน ๑๖ คน รองลงมา คือ หน่วยงานจัดโครงการปฏิบัติธรรมทุกผลัดที่รับทหารประจำการ จำนวน ๑๔ คนน้อยที่สุด หน่วยงานมีปลูกฝังและฝึกการแสดงความรักความเคารพถูกต้องตามระเบียบอันต้องปฏิบัติ จำนวน ๕ คน

๔.๓.๔.๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี(ภาวนา ๔) ศูนย์การทหารม้า

ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๓๘ คน ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๒ – ๔.๒๕

ตารางที่ ๔.๒๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธีศูนย์การทหารม้า ด้านกายภาวนา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	หน่วยงานมีการส่งเสริมการบริหารร่างกายให้แข็งแรง	๑๐
๒.	หน่วยงานของท่านมีการดูแลให้ได้รับอาหารที่มีคุณภาพ	๑๓
๓.	หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้ท่านรู้จักการประมาณตน	๑๕
๔.	หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้ท่านมีสุขภาพร่างกายที่ดี	๗
๕.	หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการ ให้มีความสำรวมระวังทางกายวาจาใจที่มีต่อตนเองและผู้อื่น	๙
๖.	หน่วยงานมีการส่งเสริมการบริหารร่างกายให้แข็งแรง	๘

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านกายภาพนามากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้ท่านรู้จักการประมาณตนจำนวน ๑๕ คน รองลงมา คือ หน่วยงานของท่านมีการดูแลให้ได้รับอาหารที่มีคุณภาพ จำนวน ๑๕ คนน้อยที่สุด หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้ท่านมีสุขภาพร่างกายที่ดี จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี(ภาวนา ๔) ศูนย์การทหารม้า ด้านศีลภาวนา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	หน่วยงานพัฒนาทหารกองประจำการฝึกให้มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่การทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ	๓
๒.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด	๒
๓.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้มีความซื่อสัตย์และยึดมั่นในศีลธรรมจริยธรรม	๕
๔.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของหน่วยงาน	๘
๕.	หน่วยงานให้ทหารประจำการมีการปฏิบัติตนโดยการรักษาศีลห้าเป็นประจำ	๙
๖.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการไม่ให้ประพฤติดนในศีลธรรมที่ทหารควรประพฤติ	๑๑

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านศีลภาวนามากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการไม่ให้ประพฤติดนในศีลธรรมที่ทหารควรประพฤติจำนวน ๑๑ คน รองลงมา คือ หน่วยงานให้ทหารประจำการมีการปฏิบัติตนโดยการรักษาศีลห้าเป็นประจำจำนวน ๙ คนน้อยที่สุด

ตารางที่ ๔.๒๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธีศูนย์การทหารม้า(ภาวนา ๔) ด้านจิตภาวนา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและอดทนต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	๔
๒.	หน่วยงานมีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุด	๖

ตารางที่ ๔.๒๔ (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๓.	หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่	๘
๔.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีสมาธิปฏิบัติงาน	๙
๕.	หน่วยงานพัฒนาการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้	๕
๖.	หน่วยงานมีการปฏิบัติงานโดยเอาใจใส่ทหารประจำการ อยู่เสมอ	๗

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านจิตภาวนา มากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาการฝึกอบรมทหารกองประจำการให้มีสมาธิในการปฏิบัติงานเป็นประจำ จำนวน ๙ คน รองลงมา คือ หน่วยงานมีการพัฒนาให้ทหารกองประจำการมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่จำนวน ๘ คนน้อยที่สุด หน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและอดทนต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี(ภาวนา ๔) ศูนย์การทหารม้าด้านปัญญาภาวนา

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบครอบ	๕
๒.	หน่วยงานได้พัฒนาการฝึกของทหารกองประจำการโดยใช้เหตุและผลในการพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของตน	๓
๓.	หน่วยงานมีการพัฒนาฝึกให้ทหารกองประจำการ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยแก้ไขโดยใช้หลักการใช้เหตุผล	๖
๔.	หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการฝึกการคิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติตน ตามหลักเหตุผล และหลักศีลธรรม	๘
๕.	หน่วยงานพัฒนาทหาร ให้ฝึกการแก้ปัญหาที่เหตุแห่งปัญหา มากกว่าการค้นหาผู้กระทำผิด	๔
๖.	หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้อภัยกับทหารประจำการผู้ที่กระทำผิดและสรรเสริญผู้ที่ทำความดี	๗

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะด้านปัญญาวาณามากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานได้พัฒนาให้ทหารกองประจำการฝึกการคิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติตน ตามหลักเหตุผล และหลักศีลสองธรรมจำนวน ๘ คน รองลงมา คือ หน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้อภัยกับทหารประจำการผู้ที่กระทำผิดและสรรเสริญผู้ที่กระทำความดี จำนวน ๗ คนน้อยที่สุด หน่วยงานได้พัฒนาการฝึกของทหารกองประจำการโดยใช้เหตุและผลในการพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ของตน จำนวน ๓ คน

๔.๔ การสร้างยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี

จากคำสั่งของกองทัพให้ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการเป็นโครงการที่กระทรวงกลาโหมพิจารณาจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนากำลังพลของกองทัพและส่งเสริมให้กองทัพมีบทบาทในการพัฒนาประเทศซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติหลักการตามแผนโครงการโดยออกคำสั่งกองทัพบกที่ ๒๖๘ / ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยมีสำนันโยบายและแผนกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยรับผิดชอบโครงการและมีกองบัญชาการทหารสูงสุดกองทัพบกกองทัพเรือกองทัพอากาศเป็นหน่วยเจ้าของโครงการวัตถุประสงค์ของโครงการมีดังนี้^{๑๑๓}

- ๑) เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐- ๒๕๕๔)
- ๒) พัฒนากองทัพให้เป็นศูนย์รวมที่จะสร้างและผลิตบุคคลในชาติใหม่ระเบียบวินัยมีประสิทธิภาพ
- ๓) เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานดานการศึกษาสามัญจนถึงระดับสูงสุดตามระดับสติปัญญาและขีดความสามารถของทหารกองประจำการ
- ๔) ให้การฝึกศึกษาวิชาชีพแก่ทหารกองประจำการเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานจนสามารถประกอบอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานได้ภายหลังปลดประจำการแล้ว
- ๕) สร้างทัศนคติที่ดีให้กับประชาชนในการสมัครเข้ารับราชการทหารเป็นทหารกองประจำการเพื่อมีโอกาสในการพัฒนาชีวิตที่ดีขึ้นและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น
- ๖) เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถของทหารกองประจำการและทหารกองหนุนซึ่งจะส่งผลให้การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถของกองทัพโดยรวม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) สามารถพัฒนาค่ายทหารหรือหน่วยทหารให้เป็นแหล่งผลิตส่งเสริมวินัยความรู้และวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการ

^{๑๑๓} สำนันโยบายและแผนกระทรวงกลาโหม, การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ, รายงานการวิจัย, กรุงเทพมหานคร : สำนันโยบายและแผนกระทรวงกลาโหม, ๒๕๕๓), หน้า ๔๓.

๒) ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ทหารกองประจำการที่รับราชการอยู่ในปัจจุบันที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมในสายสามัญและการฝึกวิชาชีพเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ภายหลังจากปลดประจำการแล้ว

๓) ทหารกองประจำการที่ปลดประจำการแล้วสามารถนำความรู้และความสามารถที่ได้รับเพิ่มเติมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติเป็นส่วนรวม

๔) เปนแรงจูงใจให้ทหารกองเกินที่ด้อยโอกาสในการศึกษาได้สมัครเข้ารับราชการทหารมากยิ่งขึ้นช่วยให้องค์ทัพสามารถพัฒนาไปสู่ระบบทหารอาสาสมัครตามโครงการพัฒนากำลังในกองทัพบกและส่งเสริมให้กองทัพบกมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

ขอบเขตการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการดำเนินการใน๖ด้านดังนี้

๑. ด้านอาหารและโภชนาการคือ หน่วยจัดให้มีการประกอบเลี้ยงแก่ทหารกอง โดยได้คำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการ, ความพอเพียงด้านปริมาณ นอกจากนี้แล้วก็รวมไปถึงความน่ารับประทานของอาหาร โดยกำหนดค่าประกอบเลี้ยง วันละ ๗๕ บาท แบ่งเป็นคาว ๑๘ บาท คากับ ๕๐ บาทและค่าเชื้อเพลิง ๗ บาทโดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑) จัดให้มีการประกอบเลี้ยงแก่ทหารกองประจำการโดยคำนึงถึงคุณค่าทางโภชนาการความเพียงพอและปริมาณทั้งนี้จะต้องมีการควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายประกอบเลี้ยงให้เหมาะสมสัมพันธ์กับคุณภาพและปริมาณของอาหารอย่างสม่ำเสมอ

๒) ในมือเช้าของทุกวันจัดให้มีอาหารเช้าหรือน้ำเตาหุสลับกันมือกลางวันจัดให้มีของหวานและในมือเย็นจัดให้มีกับข้าว๒อย่างโดยในแต่ละสัปดาห์และแต่ละเดือนจัดให้มีอาหารพิเศษ๑ครั้ง

๓) ผู้ปรุงอาหาร (นายสิบสุทกรรมและพลสุทกรรม) กำหนดให้แต่งกายดังนี้

- นายสิบสุทกรรม : แต่งเครื่องแบบตามปกติ
- เจาหนาที่ประกอบเลี้ยงประกอบด้วย

(๑) นายทหารประทวนสวมเสื้อยืดขาว, กางเกงขาสั้น, ผากันเปื้อน, หมวกคลุมศรีษะ,ถุงมือยาง ,และรองเท้ายาง

(๒) พลทหารสวมเสื้อยืดเขียวหรือพราง, กางเกงขาสั้น, ผากันเปื้อน, หมวกคลุมศรีษะ, ถุงมือยางและรองเท้าม้าใบ

- สถานที่จัดระเบียบประกอบด้วยโรงประกอบเลี้ยงโรงรับประทานอาหารและที่จ่ายอาหารที่ทำความสะอาดภาชนะที่พักพลสุทกรรมที่พักนอนห้องน้ำห้องส้วมโดยแบ่งมอบความรับผิดชอบให้ กพ. ของตอนสุทกรรมได้ทำความสะอาดเป็นประจำทุกวันรวมถึงการทำความสะอาดใหญ่ ๑ ครั้ง/สัปดาห์และรับการตรวจจากนายทหารเวร, ฝ่ายอำนวยการที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทั้งการตรวจร่างกายประจำเดือนของเจ้าหน้าที่สุทกรรม

๒. ดานเครื่องแต่งกายเครื่องนอนและของใช้ประจำตัวคือ เครื่องแต่งกาย และของใช้ที่ทหารได้รับการแจกจ่าย จะต้องมีความเหมาะสมทั้งรายการและจำนวนที่ได้รับ รวมทั้งมีคุณภาพดีพอที่จะใช้ได้ตลอดอายุการใช้งาน โดยมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยได้จัดให้มีอุปกรณ์ และสถานที่ซักรีดเสื้อผ้าโดยมีการดำเนินการดังนี้

(๒) หน่วยฝึกทหารใหม่ จัดหาเครื่องซักผ้าจำนวน๒เครื่องเพื่อให้บริการในการซักเสื้อผ้า, เครื่องนอนโดยจัดเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องฯ

(๓) จัดอุปกรณ์และสถานที่ซัก,รีดเสื้อผ้า,เครื่องนอนประจำทุกกองรอย

(๔) หน่วยใดจัดให้ มีการจำหน่ายเครื่องหมายเครื่องแบบทหารและเสื้อผ้าที่ใช้ในการปฏิบัติงานสำหรับกำลังพลทุกระดับในราคาประหยัดเป็นธรรมและถูกกว่าท้องตลาด

๓. ด่านที่พักอาศัยคือ จัดสภาพแวดล้อมโดยรวมภายในหน่วยให้เป็นระเบียบ สะอาด รมรื่น สร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

๑) หน่วยใดจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมทั้งภายในและภายนอกให้เป็นระเบียบสวยงาม สะอาดและร่มรื่นเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานและการพักอาศัย

๒) ปรับปรุงอาคารของหน่วยฝึกทหารใหม่และติดพัดลมเพดาน

๓) ปรับปรุงห้องน้ำ, ห้องส้วมทุกกองรอยเพื่อให้มีความสะอาด, ถูกสุขลักษณะและเป็นระเบียบเดียวกัน

๔) จัดให้มีห้องพักผ่อนและสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารเรือนโรงทุกกองรอย เช่น โทรทัศน์, วีดีโอ, เครื่องเสียง, หนังสือพิมพ์และหนังสืออื่นๆเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความบันเทิงแก่ทหารกองประจำการ

๕) จัดให้มีที่รับรองญาติทหารและที่พักสำหรับทหารที่ทุเลาการฝึกฯ

๔. ด่านสุขภาพร่างกายคือ ส่งเสริมให้ทหารกองประจำการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดสร้างสนามกีฬาและจัดหาอุปกรณ์กีฬา โดยมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) จัดให้มีตุยาสาสามัญประจำบานและเครื่องมือปฐมพยาบาลขั้นต้นประจำทุกกองรอย รวมทั้งขอมูลการเจ็บป่วยของกำลังพล

๒) การส่งเสริมให้ทหารกองประจำการออกกำลังกาย เพื่อความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกายและห่างไกลจากยาเสพติดหน่วยใดดำเนินการดังนี้

(๑) การออกกำลังกายรวมกันประจำทุกวันและออกกำลังกายเป็นสวบรวมทั้งกองพันในวันกีฬาทหารของหน่วยทุกวันพุธ

(๒) การทดสอบสมรรถภาพร่างกายประจำเดือนโดยการวิ่ง, เดินทางไกลหรือตามระเบียบของทบ.

(๓) จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในในรอบ ๓ เดือน, ๖ เดือน, สัปดาห์ หรือในโอกาสที่ทหารกองประจำการจะพ่นประจำการ

(๔) จัดให้มี “ห้องออกกำลังกายในร่ม” เป็นสวบรวม

(๕) หน่วยระดับกองรอยมีสนามตะกรอ, สนามเปตอง : ระดับกองพันมีสนามฟุตบอล, วอลเลย์บอล, บาสเกตบอล, ตะกรอและสนามยิงปืน

(๖) ประสานการปฏิบัติกับสวณราชการที่เกี่ยวข้องขอรับการสนับสนุนวิทยากร/ผู้ฝึกสอนรวมทั้งอุปกรณ์กีฬา เพื่อฝึกสอนให้ กำลังพลได้เล่นกีฬาแต่ละประเภทอย่างถูกวิธี รวมทั้งคัดเลือกกำลังพลเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาภายในและระดับสูงต่อไป

๕. ด่านสวัสดิการอื่นๆ คือ การฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อให้ทหารสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพหลังจากปลดประจำการ โดยมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพทหารกองพนประจำการโดยขอรับการสนับสนุนวิทยากร และงบประมาณจากศูนย์ฝึกฝีมือแรงงานแขนงสาขาช่างเครื่องยนต เล็กเพื่อการเกษตรสาขา ช่างซ่อมจักรยานยนต สาขาช่างเชื่อมโลหะสาขาช่างไฟฟ้า

๒) ประสานกศน. และสวนราชการอื่นๆที่เกี่ยวข้องของอบรมวิชาชีพเพิ่มเติมให้กับทหารกองประจำการได้แก่ คอมพิวเตอร์, พิมพ์ดีดและเกษตรกรรมแผนใหม่ เป็นต้น

๓) จัดตั้ง “โรงเรียนของหน่วย” เพื่อฝึกอบรมวิชาชีพให้ แก่ ทหารกองประจำการหลังจากที่จบการฝึกทหารใหม่ ใช้เวลาที่ว่างเว้นจากภารกิจประจำโดยประสานขอรับการสนับสนุนวิทยากร และเครื่องช่วยสอนจากสวนราชการต่างๆรวมทั้งการศึกษาดูงานนอกสถานที่ด้วย

๔) ติดตามประเมินผลและรวบรวมข้อมูลทหารกองประจำการทุกผลิตภัณฑ์ประจำการในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณา, ปรับปรุงและดำเนินการของหน่วยต่อไป เช่น การนำความรู้ที่ผ่านการอบรมไปประกอบอาชีพการมีงานทำการศึกษาต่ออื่น ๆ

๕) เปิดโอกาสให้ทหารกองประจำการที่สมัครใจฝึกหัดขับรถยนต์และจัดให้มีการทดสอบขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์ และรถจักรยานยนต์จากสำนักงานขนส่งจังหวัดกองพนประจำการ

๖) ส่งผลให้ทหารกองประจำการได้ศึกษาต่อตามระบบการขยายโอกาสทางการศึกษาของกศน. โดยจัดตั้งห้องสอนของทุกกองรอยเป็นสถานที่พบกลุ่มของนักศึกษา

๗) สวัสดิการอื่น ๆ มีดังนี้

- รานคาสวัสดิการในระดับกองพัน, กองรอยรวมทั้งหน่วยฝึกทหารใหม่จำหน่ายสินค้าที่จำเป้นต่อการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตเป็นหลักโดยจำหน่ายในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด

- จัดตั้งร้านตัดผมให้บริการทั้งกพ. และครอบครัวในราคาถูกลงกว่าภายนอก

๖. ดานคุณธรรมและจริยธรรม คือ ดำเนินการอบรมศีลธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันให้รู้จักความรักความสามัคคี โดยมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ดำเนินการอบรม, ชี้แจงทหารกองประจำการประจำวันโดยผบ. รอยและผู้บังคับบัญชา

๒) อบรมปลูกฝังให้ทหารกองประจำการมีค่านิยมที่ไม่ยึดติดกับวัตถุและมุ่งแสวงหาความสุขทางใจมากกว่าทางกายโดยอบรมศีลธรรมแก่ทหารกองประจำการเป็นประจำทุกเดือน, ในวันสำคัญทางศาสนาและในโอกาสอื่น ๆ เช่น พิธีต้อนรับทหารใหม่ ก่อนทหารพนประจำการกองออกปฏิบัติงานสนามชายแดน เป็นต้น

๓) นำทหารกองประจำการรวมกิจกรรมส่งเสริม, บำรุงพระพุทธศาสนาเช่นรวมสร้างพระพุทธรูปพัฒนาวัดในพื้นที่สนับสนุนโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

๔) ในการดำเนินการเพื่อให้ทหารกองประจำการไม่ยุ่งเกี่ยวและมั่วสุมอบายมุขสิ่งเสพติดทุกประเภท เช่น อบรมศีลธรรมและพัฒนาจริยธรรมตั้งแต่เป็นทหารใหม่ ประกอบพิธีตักน้ำสาบานและพิธีทางศาสนาในการกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของทหารกองประจำการที่จะไม่มั่วสุมอบายมุขและสิ่งเสพติดทุกประเภท

๕) ปลูกฝังทหารกองประจำการให้รู้จักประหยัดและอดออมไม่ฟุ่มเฟือยและกอนั่นสิน

๖) อบรมปลูกฝังให้ ทหารกองประจำการยึดถือและปฏิบัติตามอุดมการณ์กำลังพลกองทัพเพื่อให้มีระเบียบวินัย, มีความรับผิดชอบ, มีความเสียสละและมีความสามัคคีในการปฏิบัติที่ผ่านมา

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการเพื่อให้ทหารกองประจำการมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นระหว่างอยู่ในกองประจำการ และมีความรู้ในสายวิชาชีพเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพภายหลังปลดจากกองประจำการโดยได้รับการบริการสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและเพียงพอซึ่งนอกจากจะเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่เพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติอย่างเต็มความสามารถแล้วยังเป็นการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีของทหารกองประจำการการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการดังกล่าวทหารกองประจำการได้มีการดำเนินโดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพบกดังนี้

- ๑) เพื่อให้ทหารกองประจำการมีสภาพความเป็นอยู่ ในกองประจำการ
- ๒) เพื่อให้ทหารกองประจำการมีความรู้ในสายวิชาชีพเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นจากกองประจำการ
- ๓) เพื่อให้ทหารกองประจำการได้รับการบริการสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
- ๔) เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานตามตำแหน่ง หน้าที่เพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติอย่างเต็มความสามารถ
- ๕) เพื่อเป็นการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีของกองทัพบก

จากนโยบายของกองทัพบกศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร จังหวัดสระบุรี ได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมกองพันบริหาร กองบริการ ศูนย์การทหารม้าจังหวัดสระบุรี เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๕.๓๐ น. โดยมีสมาชิกประกอบด้วย หัวหน้าหน่วย/ฝ่าย/แผนกและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรของศูนย์การทหารม้าจังหวัดสระบุรี จำนวน ๑๘ คน จัดแบ่งเป็น ๒ กลุ่มๆ กลุ่มละ ๙ คนดำเนินการวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์การทหารม้าค่ายอดิศร จังหวัดสระบุรี เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคาม สามารถกำหนดเป็น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์ จากนั้นจึงเป็นการระดมสมองร่วมกันเพื่อสร้างยุทธศาสตร์โดยวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร(SWOT analysis) แล้วจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ แล้วคัดเลือกกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสม รายละเอียดของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์ มีดังนี้

๑. การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม(SWOT Analysis)การวิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยบัญชาการทหารกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า มีผลกระทบโดยตรงกับภารกิจ ของศูนย์การทหารม้า จังหวัดสระบุรี ดังนั้น การกำหนดเป้าหมาย หรือแนวทางการพัฒนาศูนย์การทหารม้าจังหวัดสระบุรีในอนาคต จึงจำเป็นต้องพิจารณาภาวะแวดล้อมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ในอนาคตได้ และผลจากการวิเคราะห์ ศูนย์บัญชาการทหารม้าจังหวัดสระบุรี มีสถานะแวดล้อม ดังนี้

๑.๑ จุดแข็ง(Strength)

- (๑) ทหารกองประจำการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีระเบียบวินัย มีความสามัคคีในหมู่คณะ

(๒) ทหารกองประจำการมีความรักในวิชาชีพทหาร มีอุดมการณ์ กล้าหาญ สามัคคี เสียสละ จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

(๓) ทหารกองประจำการมีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบ

(๔) ทหารกองประจำการต้องการให้หน่วยทหารมีชื่อเสียงในทางที่ดี

๑.๒ จุดอ่อน

(๑) อาหาร เครื่องนุ่งห่ม โรงอาหาร ที่พักอาศัย มีจำกัด

(๒) ทหารกองประจำการดำรงความมุ่งหมายในการปฏิบัติงานต่างกัน

(๓) ทหารกองประจำการได้รับการเรียนรู้ไม่ทั่วถึง ต้องใช้เวลาในการถ่ายทอด

(๔) งบประมาณในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีจำกัด

๑.๓ โอกาส

(๑) ทหารเป็นผู้มีเกียรติได้รับการยอมรับทางสังคม จากประชาชนทั่วไป

(๒) ทหารสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนในชุมชนได้อย่างดี

(๓) การส่งเสริมด้านเกษตรอินทรีย์ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมี เพื่อการเกษตร และสิ่งแวดล้อม

๑.๔ อุปสรรค

(๑) ทหารกองประจำการมีค่านิยมการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ตามสมัยนิยม ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว

(๒) ปัญหาด้านเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อทหารกองประจำการที่มีรายได้น้อย แต่ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นมาก

(๓) หน่วยมีงบประมาณจำกัด ในการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมให้มีสภาพสวยงาม ปราศจากมลภาวะ

(๔) หน่วยมีงบประมาณจำกัด ในด้านอาหาร ด้านเครื่องแต่งกาย โรงอาหาร ที่อยู่อาศัย

๒. วิสัยทัศน์ส่งเสริมคุณธรรม พัฒนาทักษะวิชาชีพ ยกระดับคุณภาพชีวิต ปลุกจิตสร้างระเบียบวินัย มีใจศรัทธาเกียรตินิยทาน

๓. พันธกิจ

๑) ส่งเสริมการศึกษาให้มีความรู้ขั้นพื้นฐาน

๒) พัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

๓) พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทหารกองประจำการมีความเป็นอยู่พอเพียง สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๔) เสริมสร้างความคิดโดยใช้หลักธรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔. เป้าประสงค์

๑) ส่งเสริมมาตรฐานด้านสุขาภิบาลอาหารและบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

๒) พัฒนาด้านเครื่องนุ่งห่ม ให้คุณภาพเหมาะสมและพอเพียงต่อการใช้งาน

๓) พัฒนาอาคารที่พักและสภาพแวดล้อมให้สะอาดถูกสุขอนามัย

๔) ส่งเสริมความรู้ด้านการออกกำลังกาย

๕) พัฒนาด้านสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและพอเพียง

๖) พัฒนาด้านคุณธรรมให้ทหารกองประจำการมีคุณธรรมประพุดิกรรมที่ดี

๕. ประเด็นยุทธศาสตร์

๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการด้านกายภาพ

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการด้านศีลภาพ

๓) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการด้านจิตภาพ

๔) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการด้านปัญญา

ภาพ

ซึ่งมีกลยุทธ์/แนวทางการพัฒนาในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) การสร้างยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการ ด้านกายภาพ มีกลยุทธ์/แนวทางพัฒนา ตามขอบเขตดังนี้

๑.๑ การพัฒนาร่างกายให้สมบูรณ์การพัฒนาพละการออกกำลังกายและสุขภาพร่างกาย

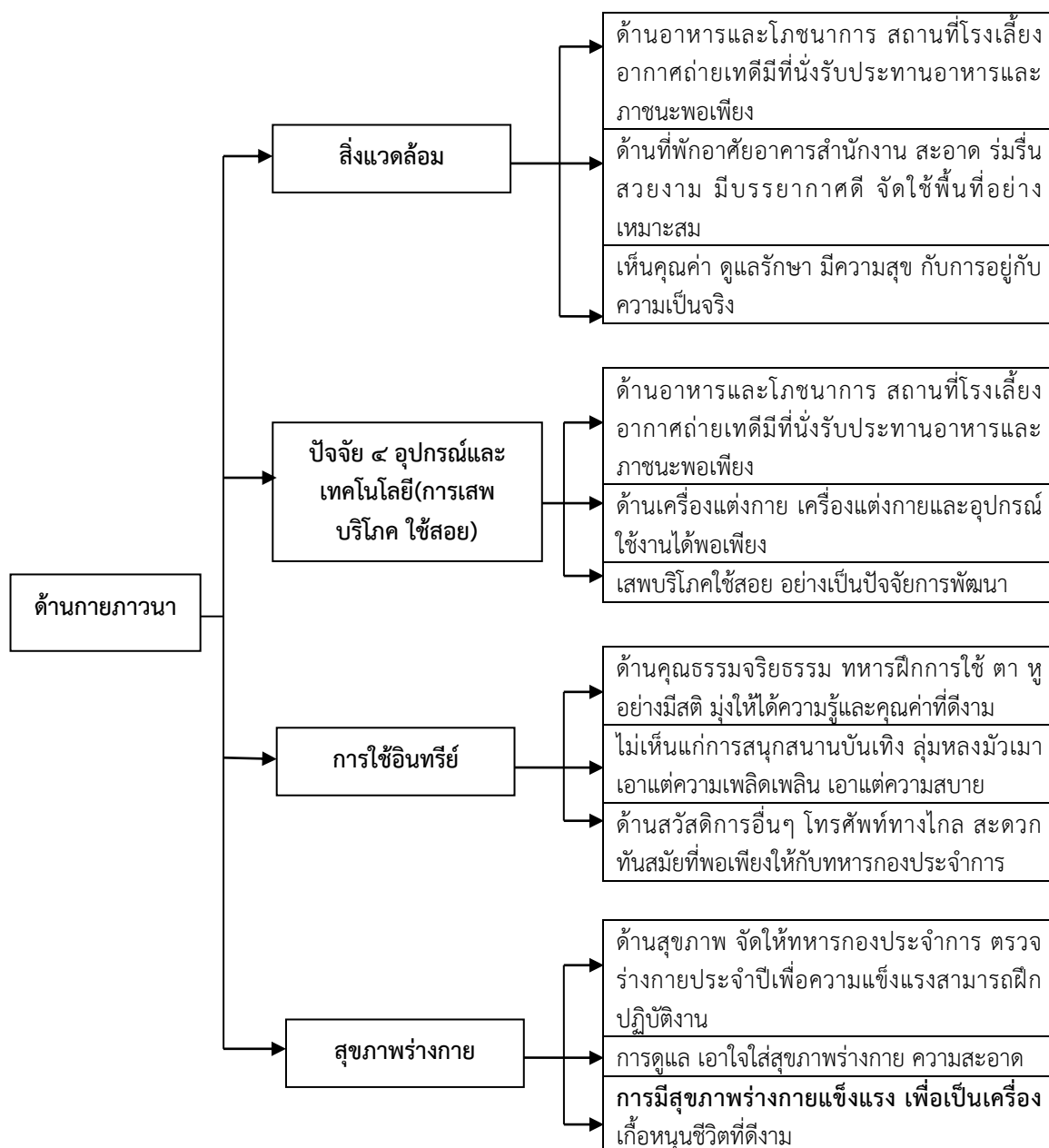
๑.๒ การดูแลสุขภาพ

๑.๓ การสำรวจกาย วาจา ใจ

๑.๔ การมีร่างกายที่ดีพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่

๑.๕ มีความสุขต่อภาระเบียด

แผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ลดละเลิกอบายมุขเพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

แผนภาพที่ ๔.๑ ยุทธศาสตร์ ด้านกายภาพ

กายภาวนาการพัฒนาการคือการมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือทางวัตถุ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในทางที่เกื้อกูลและได้ผลดีเริ่มแต่รู้จักใช้อินทรีย์ เช่นตาหูจมูก เป็นต้นอย่างมีสติเป็นฟังเป็นให้ได้ปัญญาบริโภคปัจจัย๔และสิ่งของเครื่องใช้ตลอดจนเทคโนโลยีอย่างฉลาดทวารกองประจำการบริโภคอาหารที่จำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายมีความพอเพียง ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่มมีพอประมาณ รู้จักพอประมาณกับสิ่งที่กองบัญชาการได้จัดเตรียมให้พัฒนาการกายภาวนาได้ผลตรงเต็มตามคุณค่าในการปฏิบัติหน้าที่ทวารกองประจำการได้รับการพัฒนาทางด้านอาหาร ด้านที่อยู่อาศัย ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านสุขภาพ โดยทวารประจำการต้องพัฒนาการฝึกอบรมต้องมีความอดทนในสถานะต่างๆ ยอมรับการปฏิบัติงานด้านต่าง มีความเพียงพอกับอาหารที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกายตลอดสุขภาพอนามัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทวารกองประจำการ ด้านศีลภาวนาตามขอบเขตดังนี้

๒.๑ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ

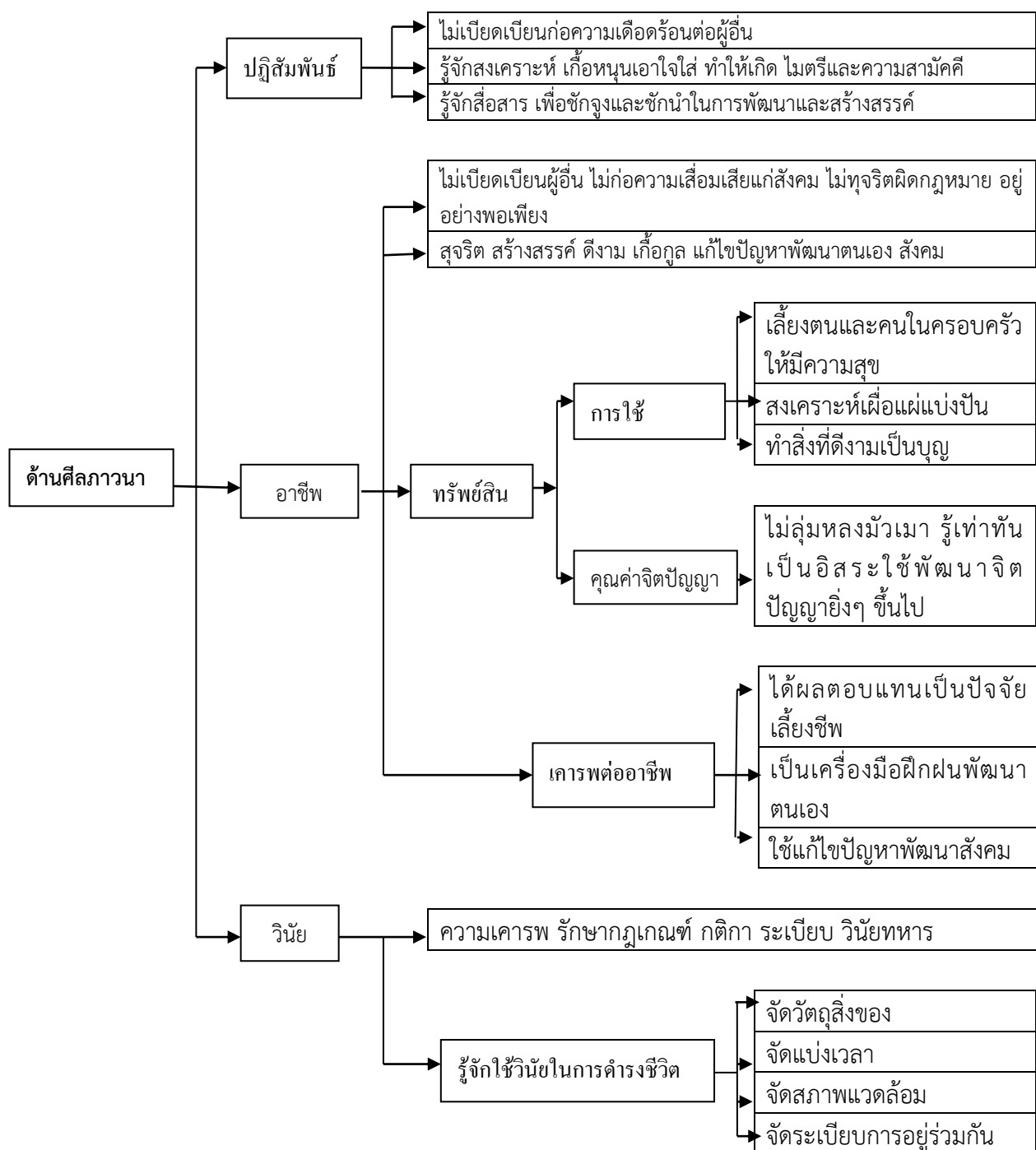
๒.๒ การยอมรับสภาพการพัฒนาด้านโภชนาการ ประกอบโรงเลี้ยงที่เหมาะสม มีความคิดเห็นและให้ความสำคัญต่อศูนย์การทหารม้า

๒.๓ มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๒.๔ การรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข

๒.๕ ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในวินัยของทหาร

แผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ลดละเลิกอบายมุขเพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

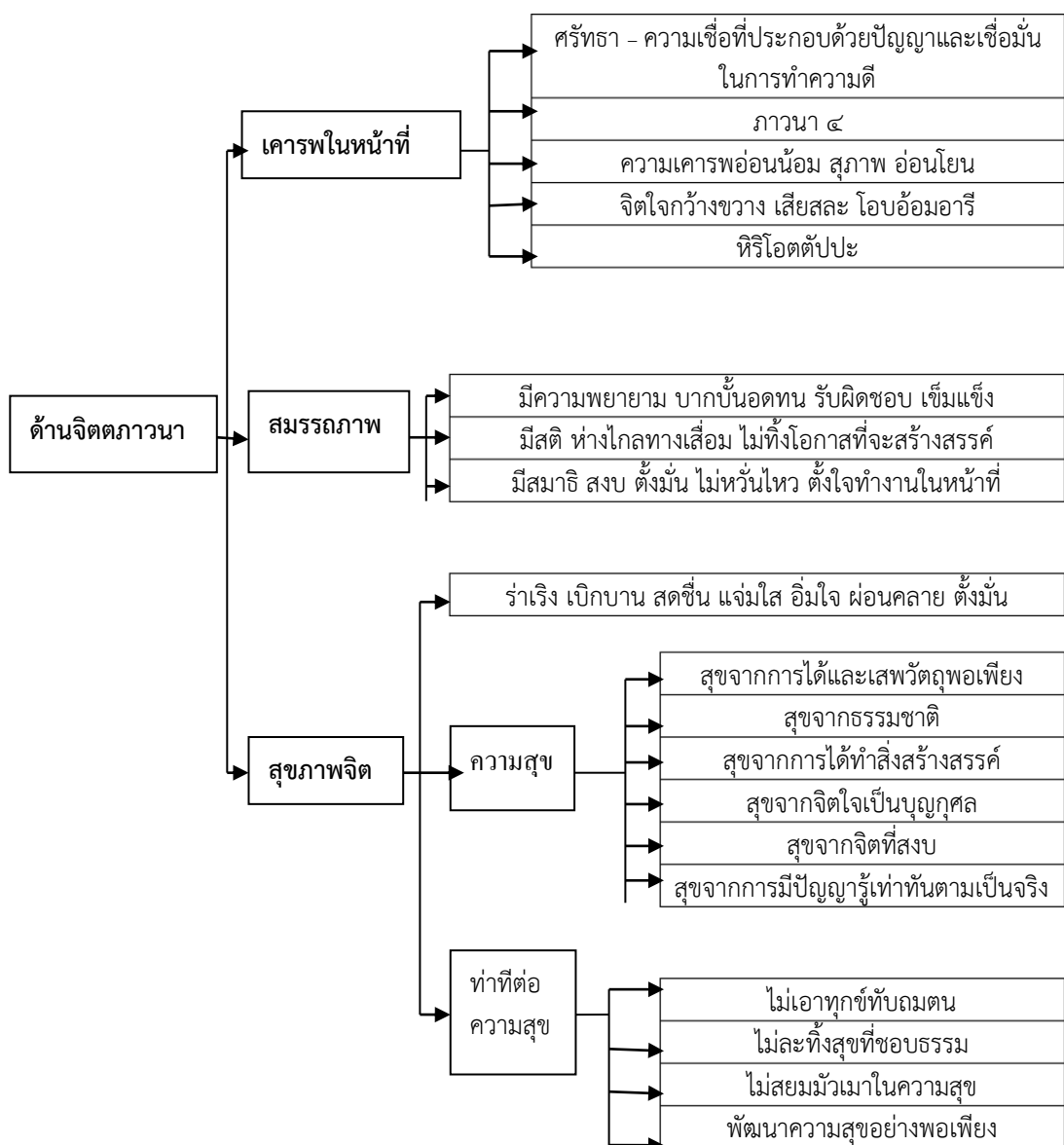

แผนภาพที่ ๔.๒ ยุทธศาสตร์ ด้านศีลภาวนา

ศิลปภาวนาการพัฒนาศีลคือการมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมคือเพื่อนมนุษย์มีศีลที่พัฒนาแล้วคือมีพฤติกรรมทางสังคมที่พัฒนาแล้วไม่เบียดเบียนก่อความเดือดร้อนเวรภัยตั้งอยู่ในวินัยและมีอาชีพะที่สุจริตมีความสัมพันธ์ทางสังคมในลักษณะที่เกื้อกูลสร้างสรรค์และส่งเสริมสันติสุขโดยการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการในการที่อยู่ในสังคม โดยการรักษาระเบียบวินัยทหาร มีความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนร่วมกอง มีความคิดที่สร้างสรรค์ในการพัฒนาตลอดจนมีความเอาใจใส่ในหน้าที่ที่ปฏิบัติไม่บกพร่องในหน้าที่ มีความพอเพียงกับอาหาร ที่พักอาศัย เครื่องแต่งกาย โดยมีความสุขกับสิ่งที่ได้รับจากกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นรู้จักสงเคราะห์เกื้อหนุนเอาใจใส่ ทำให้เกิด ไมตรีและความสามัคคี ในกองทหารกองประจำการหรือเกิดความเดือนร้อนให้กับกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการ ด้านจิตภาวนาตามขอบเขตดังนี้

- ๓.๑ พัฒนาความอดทนการดำหนิตีเตียน
 - ๓.๒ พัฒนาความขยันในการทำงาน
 - ๓.๓ พัฒนาความตรงต่อเวลา
 - ๓.๔ การพัฒนาการศึกษา
 - ๓.๕ การปฏิบัติงานอย่างภาคภูมิใจและเหมาะสม
- แผนงาน/โครงการศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา

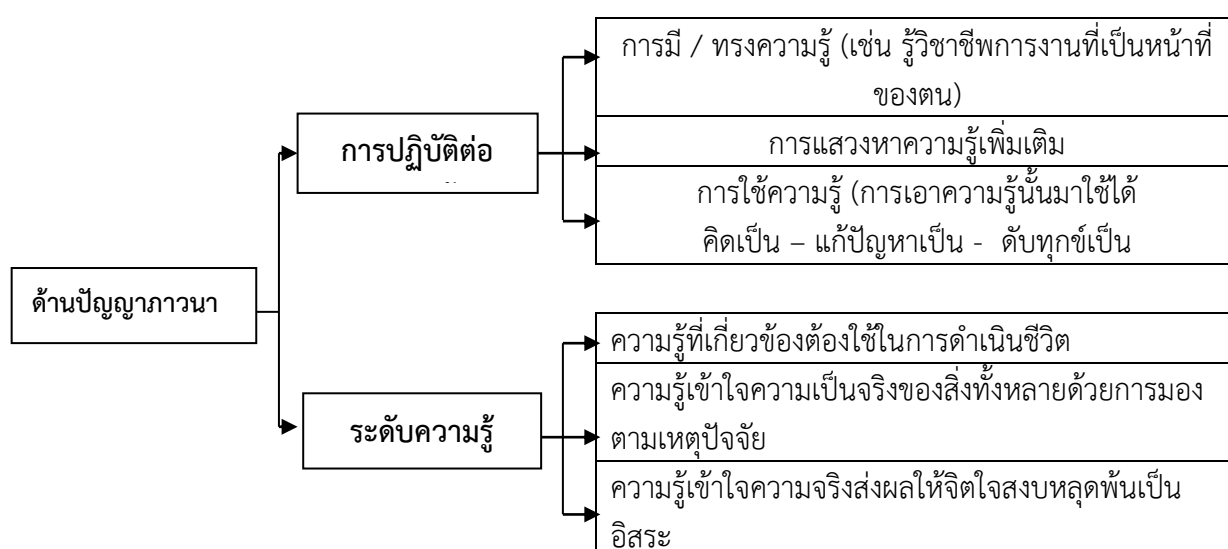
แผนภาพที่ ๔.๓ ยุทธศาสตร์ ด้านจิตตภาวนา

จิตภาวนาคือมีจิตในที่ฝึกอบรมดีแล้วสมบูรณ์ด้วยคุณภาพจิตคือประกอบด้วยคุณธรรมเช่นมีเมตตากรุณาเอื้ออารีมีมุทิตามีความเคารพอ่อนโยนซื่อสัตย์กตัญญูเป็นต้นสมบูรณ์ด้วยสมรรถภาพจิตคือมีจิตใจเข้มแข็งมั่นคงมีความเพียรพยายามกล้าหาญอดทนรับผิดชอบมีสติมีสมาธิเป็นต้นและสมบูรณ์ด้วยสุขภาพจิตคือมีจิตใจที่ร่าเริงเบิกบานสดชื่นเอิบอímผ่องใสและสงบเป็นสุขการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการด้านจิตภาวนา ก็คือการพัฒนาด้านความรู้ ด้านการศึกษาให้ทหารกองประจำการได้ศึกษาตามความเหมาะสม ตลอดจน ให้ทหารมีจิตเมตตา กรุณา มีความเคารพต่อผู้บังคับบัญชา มีความกล้าหาญ และอดทนต่อการปฏิบัติหน้าที่สำหรับทหารกองประจำการ มีจิตใจที่เบิกบานคิดดี ทำดี ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของทหารกองประจำการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการ ด้านปัญญาภาวนาตามขอบเขตดังนี้

- ๔.๑ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบคอบ
- ๔.๒ ใช้เหตุและผล โดยการพิจารณาในการปฏิบัติหน้าที่ของตน
- ๔.๓ มีปัญหาเกิดขึ้นในขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่สามารถแก้ไขโดยใช้เหตุผล
- ๔.๔ การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทำงานให้ทันเวลา
- ๔.๕ ช่วยเหลือกับผู้ที่เกิดปัญหาในการทำงาน

แผนงาน/โครงการศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา

แผนภาพที่ ๔.๔ ยุทธศาสตร์ด้านปัญญาภาวนา

ปัญญาภาวนา การพัฒนาปัญญาคือการเสริมสร้างความรู้ ความคิดความเข้าใจและการหยั่งรู้ความจริง การเจริญปัญญาพัฒนาปัญญาการฝึกอบรมปัญญาให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริงรู้เท่าทันเห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะสามารถทำให้เป็นอิสระทำตนให้บริสุทธิ์จากกิเลสและปลดปล่อยจากความทุกข์แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยปัญญาความหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระพุทธศาสนานั้นต้องพัฒนาร่วมกันหลายอย่างเช่นการพัฒนากาย การพัฒนาจิต การพัฒนาปัญญา เข้าด้วยกันจึงจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ทหารกองประจำการจะฝึกการพัฒนาด้านการแก้ไขปัญหามาโดยการใช้ความคิดและความเข้าใจในการปฏิบัติงาน โดยการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการฝึกปฏิบัติให้ทหารกองประจำการมีการพัฒนาศักยภาพให้ตัวทหารกองประจำการมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่สนองตอบนโยบายผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับภารกิจเบื้องต้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ อุทิศร่างกายและจิตใจไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ มีใจตระหนักถึงประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นสำคัญยิ่งกว่าชีวิต มีความหวงแหนแผ่นดิน แม่, ความสงบรวมเอนแห่งพระศาสนา และร่วมเงาอันอบอุ่นแห่งพระบรมโพธิสมภาร เหนือสิ่งอื่นใด การปฏิบัติภารกิจทั้งปวง ปลุกจิตสำนึกผู้ใต้บังคับบัญชาให้มุ่งมั่นต่อวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการรบ เพ็ญตนเป็นผู้เสียสละ ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางและวิธีการในการดำเนินการ ผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความสำนึกถึงประโยชน์อันยิ่งใหญ่ของการเสียสละได้ด้วยตนเอง

สรุปการสร้างยุทธศาสตร์ กล่าวเป็นประเด็นได้ดังนี้ พัฒนากาย ศีลธรรม สังคม จิต และปัญญา ซึ่งในปัจจุบันนี้ทหารมีความรู้ความสามารถมาก การพัฒนากายมีกายฝึกอบรมตามนโยบายของกองทัพบก หากจะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนา หลักธรรมบางอย่างอาจไม่เหมาะสมกับสภาวะหรือสถานการณ์ที่ทหารเป็นอยู่ ซึ่งอาจจะต้องเลือกหลักธรรมที่เกื้อกูลแก่ทหาร ซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตอาจจะต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกเป็นตัวช่วยในการพัฒนาอีกทางหนึ่ง โดยอาศัยบริบทที่เป็นอยู่และปรับให้เข้ากับสถานการณ์มาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาได้ การพัฒนาปัญญา ก็สามารถที่จะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสอดแทรกเข้าไปในการฝึก โดยมีกระบวนการที่แตกต่างกันออกไป เช่น การนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรม การฟังการบรรยายการอบรมจากอนุศาสนาจารย์ประจำหน่วย หรือจากผู้ทรงวุฒิภายนอก โดยมีการติดตามผลและประเมินผลหลังจากที่ผ่านกระบวนการฝึกแล้ว จะทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติมากขึ้น การพัฒนาจะประสบความสำเร็จได้หรือบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากจะมีนโยบายเป็นตัวกำหนดแล้วยังต้องมีหลักในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า ภาวนา ๔ คือ หลักของการพัฒนามนุษย์ ท่านให้ปฏิบัติตามภาวนา ๔ ซึ่งเป็นเครื่องมือไปสู่ความสำเร็จ ได้ผลตามมุ่งหมาย ซึ่งผู้ปฏิบัติงานหรือคนทำงาน คือ ผู้ที่ถูกมอบหมายให้ทำงานจากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งผู้ปฏิบัติงานหรือ คนทำงานทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานด้วยกันทุกคน

หลักภาวนา ๔ หมายถึง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยใช้หลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบันหลักภาวนา มี ๔ ประการ คือ

๑. ด้านกายภาวนาคือ พัฒนากายหรือการทำให้ร่างกายเติบโตแข็งแรงการกินอาหารให้ได้คุณค่ากินพอดีด้วยความรู้จักประมาณให้ร่างกายอยู่ผาสุกมีสุขภาพดี

๒. ด้านศิลปภาวนาคือพัฒนาศีลหรือพัฒนาทางสังคมศีลคือการอยู่ร่วมสังคมโดยไม่เบียดเบียนกันแต่มีชีวิตที่เกื้อกูลต่อกันและมีวินัย

๓. ด้านจิตภาวนาคือ พัฒนาจิตใจหรือพัฒนาทางอารมณ์ก็คือเรื่องของจิตใจนั่นเอง

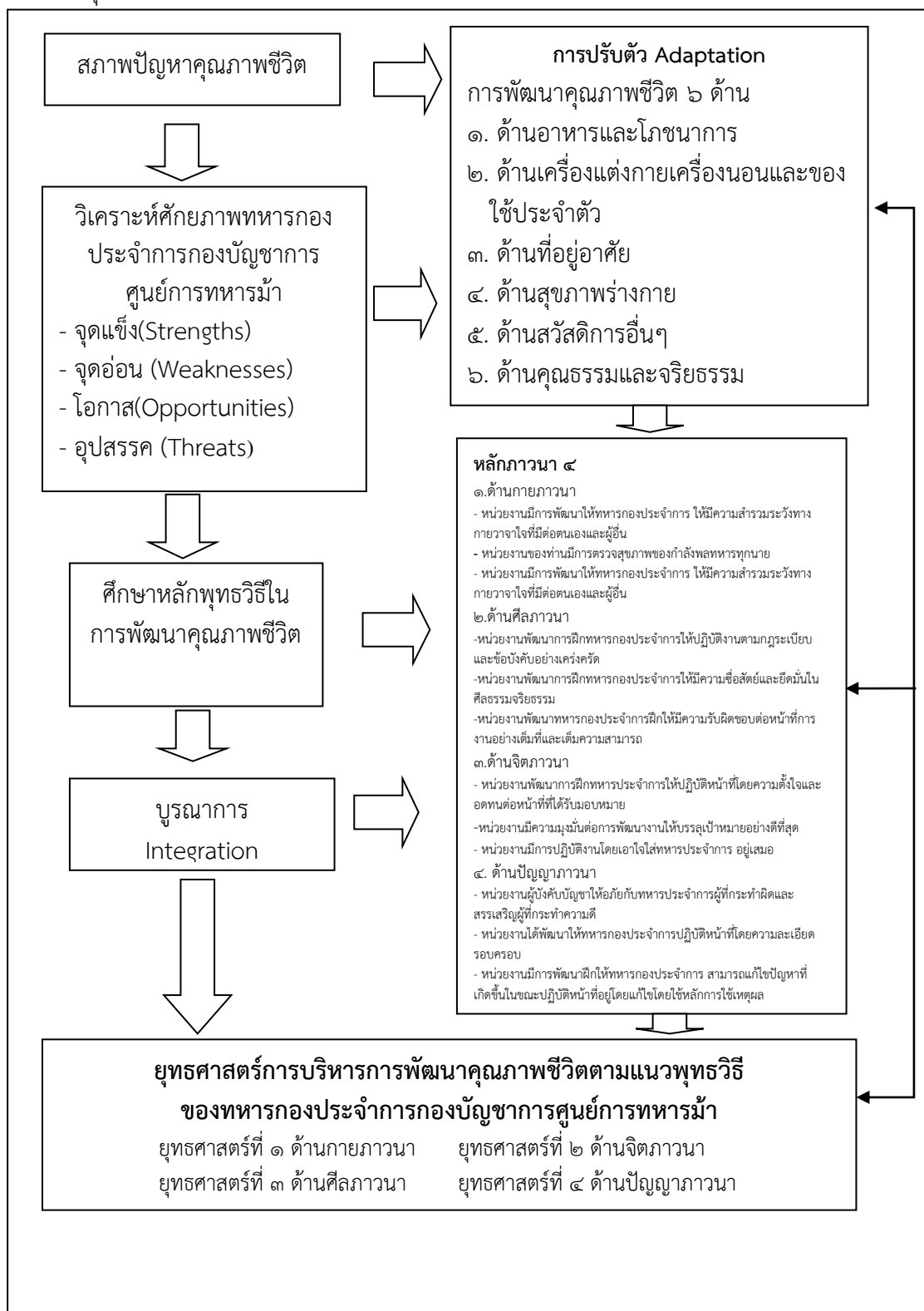
๔. ด้านปัญญาภาวนา คือ พัฒนาปัญญาหรือพัฒนาการทางปัญญาแก้ไขข้อติดขัดจัดปัญหาหายอึดอัดหลุดโล่งไปได้ตลอดจนรู้เท่าทันเหตุปัจจัยมีอะไรเกิดขึ้นก็รู้จักมองตามเหตุปัจจัย

หลักทั้ง ๔ อย่างที่กล่าวมานี้ สามารถนำไปเป็นกระบวนการในการสร้างยุทธศาสตร์ในการพัฒนากำลังพลได้ เพราะหากทำได้ตามกระบวนการแล้ว สังคมความรู้ ชุมชนความรู้ และปัจเจกชนความรู้ คงอยู่ไม่ไกลเกินฝัน ประการสำคัญ "ภาวนา ๔" ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวจากหลักธรรมข้ออื่นๆอันเป็นองค์รวมและเชื่อมโยงถึงกัน เพียงแต่อธิบายคนละบทบาทเท่านั้น สิ่งสำคัญ เราได้ใคร่ครวญในเรื่องเหล่านี้มาน้อยเพียงใด เพราะ ในโลกปัจจุบัน โลกที่สังคม อวิชชามากจนเกินสิ้น จึงกลายเป็นโลกที่ฉาบฉวยและวุ่นวายสูงสุด นั่นแปลว่าเราต้องฝึกฝนตนเองหลายเท่าตัวเพื่อจะเข้าใจและเข้าถึงหลักธรรมที่ก่อกำเกิดการพัฒนาที่จุดเริ่มต้นของตนเองอย่างแท้จริง

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและข้อมูลที่มาจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) รวมถึงข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่เป็นการสร้างยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธ การสร้างยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธวิธีของทหารกองประจำการกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า เพื่อการบริหารการพัฒนาแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารประจำการทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสวัสดิการอื่นๆ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้การศึกษาวเคราะห์หลักพุทธธรรมในการพัฒนา ตามหลักพระพุทธศาสนาคือภาวนา ๔ คือ กายภาวนา ศีลภาวนา จิตตภาวนา ปัญญาภาวนา มาบูรณาการกับความจำเป็นขั้นพื้นฐานลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ๕ ขั้นตอน ความต้องการของมนุษย์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักความต้องการยกย่องนับถือตนเอง เป็นความต้องการขั้นสูง ความต้องการความสมหวังในชีวิต ซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ได้เป็นอย่างดีในการควบคุมคุณภาพหรือการบริหารคุณภาพทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการบริหาร การวางแผน แนวคิด เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพชีวิต และกรอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการตามนโยบายที่กำหนดไว้ จากการวางแผนจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สนทนากลุ่มและผลสรุปข้อมูลเชิงสถิติจากการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยคุณภาพเชิงคุณภาพ มาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็งโอกาสและอุปสรรค เพื่อการบริหารพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการอย่างถูกต้องได้รูปแบบที่ต้องการและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นและตรงกับกรอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตจริงที่จะนำไปสู่ในการแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตที่ถูกรื้อฟื้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดองค์

ความรู้ใหม่ในการที่จะสร้างยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี ดังเสนอในแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผลการนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของทหารกองประจำการ ตามแนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้าหลังจากวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์การทหารม้า จังหวัดสระบุรี เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค แล้วกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์แล้ว จากนั้นจึงสร้างยุทธศาสตร์ โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ ศักยภาพขององค์กร(SWOT Analysis) แล้วจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ กำหนดกลยุทธ์ แล้วคัดเลือก กลยุทธ์ ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ศูนย์การทหารม้า ทั้งนี้ สอดคล้องเป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกและผู้บังคับบัญชา ที่ประสงค์ให้ทหารกองประจำการมี การพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่องแต่งกายเครื่องนอน และของใช้ส่วนตัว ด้านที่พักอาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสวัสดิการอื่นๆ และด้านคุณธรรมและ จริยธรรม เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมและมาตรฐานเดียวกัน ให้ทหารกองประจำการและครอบครัว มีการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้เท่าเทียมกับบุคคลในสังคมภายนอก มีความเป็นอยู่อย่างสมฐานะ สามารถอยู่ ในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี มีขวัญกำลังใจที่ดี มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในระหว่างที่รับ ราชการทหารและได้รับการบริการ สวัสดิการที่จำเป็นอย่างเหมาะสมและเพียงพอมีความรู้สหายอาชีพ สามารถนำไปประกอบอาชีพหรือใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ หลังจากทีปลดกองประจำการไปแล้ว และเมื่อได้นำหลักของภาวนาทั้ง ๔ ข้อได้แก่ กายภาวนาศีลภาวนาจิตภาวนาปัญญาภาวนามาปรับใช้ กับยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการ ทำให้ทหารมีความเป็นอยู่ อย่างแบบเรียบง่าย มีการบริโภคแต่พอประมาณ ใช้จ่ายอย่างประหยัด สำหรับทหารกองประจำการ รักษาศีลข้อนี้ นอกจากจะให้เป็นผู้ที่เลี้ยงง่ายแล้ว ยังหมายถึง หัดให้รู้จักความอดยากหรือสภาพที่ต้อง อดทนในเวลาที่ไม่มีรับประทานหรือคนอื่นไม่มีรับประทาน เป็นการเห็นอกเห็นใจคนที่มีความทุกข์ใน เมื่อไม่มีจะรับประทาน หรือในยามที่เกิดภัยพิบัติ ก็สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ได้อย่างมีความสุข ตามหลักคำกล่าวนั้น ทหารประจำการควรฝึกจิตใจให้เข้มแข็งโดยใช้หลักภาวนา ๔ ในการใช้ชีวิตในช่วงรับราชการทหารเป็นการพัฒนาเชิงพุทธ ๔ ด้าน

จากผลการวิจัย ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารกองประจำการตาม แนวพุทธวิธีกองบัญชาการ ศูนย์การทหารม้า โดยรวมอยู่ในระดับสูง การพัฒนา แนวพุทธ เรียกว่า ภาวนา หมายถึงกระบวนการสร้าง หรือทำให้เกิดให้มีขึ้น ส่วนบุคคล หรือหน่วยฝึกทหารประจำการที่ ผ่านการขัดเกลาพัฒนา และตามกระบวนการแล้ว เรียกว่า ภาวิตา หมายถึงถูกพัฒนาแล้วโดยใช้ เครื่องมือและกลไก หลักการ ที่จัดเป็นยุทธวิธีตามแนวพุทธ คือมีคุณสมบัติและมีวัตถุประสงค์ (Objective) และเป้าหมาย (Goal) ตามรูปแบบ (Pattern) ยุทธศาสตร์ตามแนวพุทธ กำหนดไว้ ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านกายภาวนา หมายถึงการพัฒนากาย ฝึกอบรมกาย ให้รู้จักติดต่อกัมพันธ์กับโลก ภายนอกทั้ง มีประโยชน์แก่ตนเองและสังคม บำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ มีให้อกุศลเกิด ปัจเจกบุคคล ต้องรู้จักเลือกเสพ บริโภคสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีคุณค่าแก่ร่างกายแก่ตนเอง รับเอาปัจจัยที่ส่งเสริม ความแข็งแรงของร่างกาย ซึ่งสอดคล้องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสวัสดิการอื่น ๆ โดยการปรับตัวให้อยู่อย่างพอประมาณ พอเพียง ไม่ทำอะไร ที่เป็นการหักโหมจนเกินไป รู้จักพักผ่อนให้เพียงพอแก่สุขภาพร่างกาย ออกกำลังกายแต่พอควร และ

ใช้ชีวิตด้วยการมีสติ อย่าประมาทการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของทหารมีนัยตามนี้ จึงกำหนดนโยบายเร่งด่วนออกมา ได้ผลตอบรับเป็นอย่างดี จากหลากหลายทัศนะมุมมอง ทหารจึงใช้ยุทธวิธีทั้งในเชิงรุก คือ การสร้างกระแสตื่นตัวในการส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้ออกกำลังกายในรูปแบบต่าง โดยใช้ทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่นการออกกำลังกายประกอบเพลงดนตรีท้องถิ่นของแต่ละภาคเป็นต้น เพื่อสร้างสุขอนามัยที่ดียุทธวิธีในเชิงรับ คือ การดูแลรักษาผู้ที่มีโรคภัย หรือไม่สบาย ดูแลรักษาอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับหนึ่ง เป็นการให้โอกาสกับทหารได้เข้าบริการของรัฐตามสิทธิอันชอบธรรมมีเป้าหมายทางสังคม คือ การมีสุขภาพชีวิตที่ดีของทหารกองประจำการ การพัฒนาด้านกายตามแนวพุทธจึงเป็นการกำหนดท่าทีและทิศทางอันเหมาะสมกับตัวทหารกองประจำการนั่นเอง

๒. ด้านศีลภาวนา คือการพัฒนาพฤติกรรมของปัจเจกบุคคล ให้ถูกต้องสอดคล้องกับระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ กติกาของสังคม ตลอดถึงขนบธรรมเนียม จารีตวิถี และมารยาทสากลนิยม มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ประกอบอาชีพที่สุจริต ใช้ชีวิตหน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัดหน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารกองประจำการให้มีความซื่อสัตย์และยึดมั่นในศีลธรรมจริยธรรมหน่วยงานพัฒนาทหารกองประจำการฝึกให้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของทหารประจำการด้านคุณธรรมและจริยธรรม

๓. ด้านจิตภาวนา การพัฒนาจิต ช่มอารมณ์ความรู้สึกได้ มีความเจริญงอกงามทางอารมณ์ (Emotional growth) จิตที่ฝึกอารมณ์ดีแล้วนำความสุขมาให้ จิตที่มีคุณภาพประกอบด้วยคุณธรรมตามหลักศาสนา มีสมาธิ มีสติมั่นคง ใช้งานได้ดี เป็นสุขผ่องใส เป็นต้น การใช้ปัญญาให้มากอย่าให้อารมณ์มาเหนือเหตุผล ถึงแม้จะเป็นเรื่องยากแต่ถ้าตั้งใจแน่วแน่ใช้เวลาในการศึกษา รู้ทันตัวเอง มีสติกำกับอยู่ทุกขณะ สร้างกระบวนการในการบริหารงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านจิตใจของทหารโดยการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมให้กับหน่วยงานหน่วยงานพัฒนาการฝึกทหารประจำการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและอดทนต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีการปฏิบัติงานโดยเอาใจใส่ทหารประจำการ อยู่เสมอหน่วยงานที่รับผิดชอบทหารกองประจำการ ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ทันเหตุการณ์ ศึกษาวิเคราะห์แนวทางต่างๆอย่างเป็นระบบ สร้างคุณภาพจิตของทหารกองประจำการ มีการพัฒนาคุณภาพจิตแนวพุทธมีให้เลือกนำมาใช้ให้เหมาะกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลอย่างเหมาะสมหลายประการ แต่ละอย่างมีผลสะท้อนกลับมายังผู้ปฏิบัติมากน้อยตามกำลังความสามารถของแต่ละคน หน่วยมีบุคลากรผู้ประสบการณ์ เชี่ยวชาญเข้าใจในวิธีบริหารที่ดีต่อทหารประจำการ การสร้างความเข้มแข็งด้านจิต จึงเป็นเรื่องของจิตภาวนาโดยตรงซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่องนอนและของใช้ประจำตัว ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสวัสดิการอื่นๆ ให้ทหารประจำการรู้จักข่มจิต อารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละด้านให้รู้จักข่มอารมณ์ความรู้สึกที่ได้รับให้รู้ว่าขณะนี้เราอยู่อย่างพอเพียงข่มใจเพื่อพัฒนาทางด้านความอดทนโดยใช้จิตในการข่มอารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔. ด้านปัญญาภาวนา พัฒนาปัญญา การฝึกกรรมปัญญา ให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้เท่าทันเข้าใจโลกและชีวิตตามสภาวะ เป็นการไตร่ตรองวินิจฉัยเหตุการณ์ตามความเป็นจริง

เป็นอิสระ ไม่ตามกิเลส รู้และเข้าใจอะไรตามความเป็นจริง มีหลักธรรมแนวพุทธหลายตัวที่จะนำไปกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจเจกบุคคล จะมีปัญญากำกับเสมอ ปัญญาเป็นคุณธรรมสำคัญมาก เพราะช่วยเป็นแสงสว่างส่องทางแห่งชีวิต ช่วยคุ้มครอง หรือปกครองคนและข้อสำคัญ ช่วยให้พ้นทุกข์ หรือให้ความสุขได้ในท่ามกลางความทุกข์ แนวพุทธวิธีให้ความสำคัญกับปัญญาอย่างมาก และปัญญานั้นต้องเป็นสัมมาปัญญาคือปัญญาที่ถูกต้อง ปัญญาเกิดจากการประกอบความเพียร แข็งแกร่งทางด้านวิชาการ มีคุณภาพชีวิตที่ดีประกอบอาชีพด้วยวิชาการและทักษะ จำเป็นที่จะต้องกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาปัญญาของทหารกองประจำการ เป้าหมายสูงสุดของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแนวพุทธวิธี คือการพัฒนาให้มีเกิดปัญญาหน่วยงานผู้บังคับบัญชาให้อยู่กับทหารประจำการผู้ที่กระทำผิดและสรรเสริญผู้ที่กระทำความดีพัฒนาให้ทหารกองประจำการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความละเอียดรอบครอบสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่โดยแก้ไขโดยใช้หลักการใช้เหตุผลพัฒนาปัญญา การฝึกอบรมปัญญา ให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้เท่าทันเข้าใจโลกและชีวิตตามสภาวะ เป็นการไตร่ตรองวินิจฉัยเหตุการณ์ตามความเป็นจริง เป็นอิสระ ไม่ตามกิเลส รู้และเข้าใจอะไรตามความเป็นจริง สอดคล้องกับทหารกองประจำการที่ต้องใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาในการทำงาน ใช้ปัญญาในการฝึกความอดทนเข้าใจชีวิตตามสภาวะการณเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารประจำการทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอนและของใช้ประจำตัว ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสวัสดิการอื่นๆ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ดังนั้น ยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของทหารกองประจำการตามแนวพุทธวิธี กองบัญชาการศูนย์การทหารม้าจึงเริ่มต้นที่ การศึกษา (Learn) ให้มีสติปัญญาหรือสัมมาทิฐิเป็นขั้นตอนแรก แล้วจึงเข้าสู่ขั้นการพัฒนาพฤติกรรมตามระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ศีลธรรม และจิตใจ เป้าหมายคือ ทหารได้พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ถูกต้อง แล้ว ทหารกองประจำการก็จะฝึกจิตเพื่อยอมรับสภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่องแต่งกาย เครื่องนอน และของใช้ประจำตัว ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสวัสดิการอื่น ๆ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อย่างพอประมาณโดยการบูรณาการกับหลักภavana ๔ คือ ด้านกายภavana ด้านศีลภavana ด้านจิตภavana ด้านปัญญาภavanaโดยใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในหน่วยงานกองบัญชาการศูนย์การทหารม้า ค่ายอดิศร จังหวัดสระบุรี